

A full-page background image of a swimmer in a dark blue tank and leggings swimming underwater. The water is dark blue, and there are many bubbles trailing behind the swimmer, creating a sense of motion. The swimmer is positioned horizontally across the lower half of the frame, moving from left to right.

**SIMPLER, SMOOTHER,
SMARTER BUSINESS**

IN THE DIGITAL DIMENSION

VUOSIKERTOMUS 2015

enfo

ENFO

Enfo on pohjoismainen IT-palvelutalo, joka tuottaa liiketoimintaratkaisuja, taloushallinnon palveluita ja IT-palveluita. Autamme asiakkaitamme muuttamaan heidän liiketoimintaansa digitaalisessa dimensiossa ajattelemalla pitkälle tulevaisuuteen ja kantamalla vastuun tekemisistämme tänään. Enfon liikevaihto on 141 miljoonaa euroa ja yrityksessä työskentelee noin 900 erikoisasiantuntijaa.

ENFO 2015

01

- 02 Enfon vuosi 2015
- 04 Toimitusjohtajan katsaus
- 06 Osaamisalueet

LIIKE-TOIMINNOT

08

- 08 IT Palvelut ja Ulkoistukset
- 10 Konsultointipalvelut
- 12 Talousprosessipalvelut
- 14 Case Nordic Choice Hotels
- 16 Case Loiste
- 18 Case Blueprint Genetics

VASTUULLISUUS

20

- 20 Vastuu asiakkaita kohtaan
- 22 Vastuu henkilöstöä kohtaan
- 24 Vastuu yhteiskuntaa ja kumppaneita kohtaan

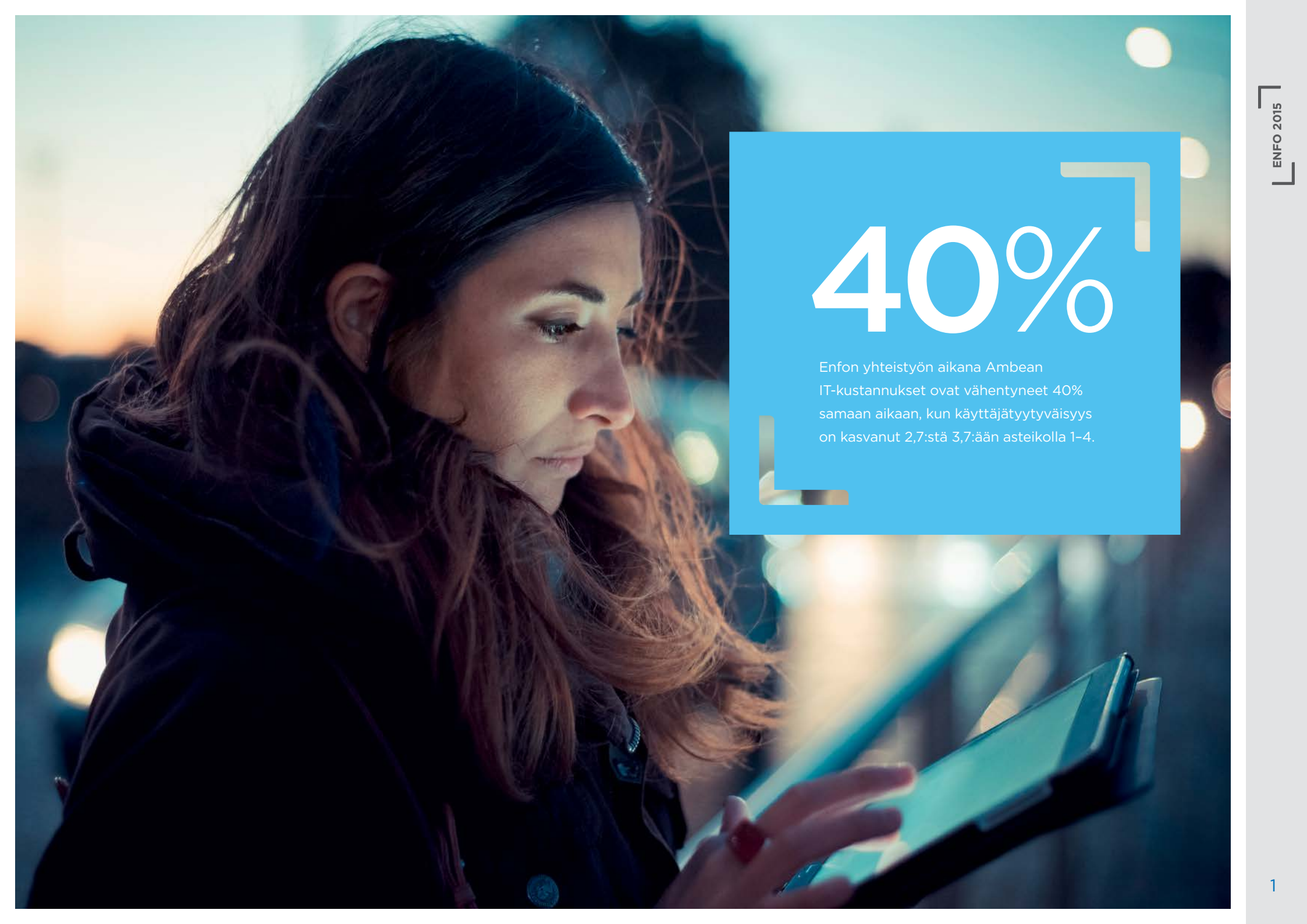
HALLINNOINTI

26

- 26 Selvitys hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästä
- 30 Enfo-konsernin hallitus
- 32 Enfo-konsernin johtoryhmä

TILINPÄÄTÖS

34

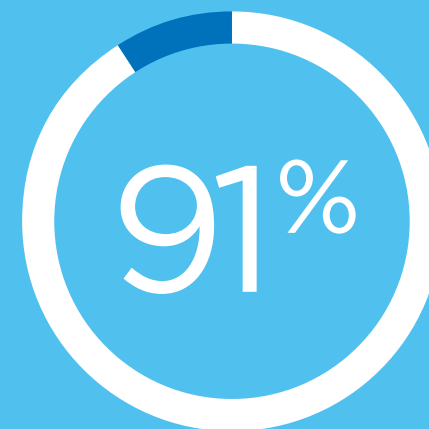

40%

Enfon yhteistyön aikana Ambean IT-kustannukset ovat vähentyneet 40% samaan aikaan, kun käyttäjätyytyväisyys on kasvanut 2,7:stä 3,7:ään asteikolla 1-4.

MARKKINAT MUUTOKSESSA

Tietotekniikkapalvelujen markkinoilla on meneillään selkeä muutosaalto, joka näkyy kysynnän polarisoitumisena. Perinteisten IT-palveluiden kysyntä vähenee, kun taas digitalisaatiota tukevat uudet IT-palvelut kasvavat. Aiempaa useammin ratkaisua ja palvelua etsitään kokonaan uusien liiketoimintojen tukemiseen, kun ennen pääpaino oli entisten toimintojen tehostamisessa. Enfo uudisti strategiansa ja muokkasi organisaatiotaan vastatakseen paremmin asiakkaiden tarpeisiin.

Net Promoter Score (NPS) tutkimuksen mukaan **91% ASIAKKAISTAMME** kertoo, että voisi valita Enfon uudelleen kumppaniksi.

ENFON VUOSI 2015

01 TAMMIKUU
FOREX Bank on valinnut Enfon yhdeksi IT-palvelujen tuottajistaan. Viisivuotisen sopimuksen arvo on 5 miljoonaa euroa ja se sisältää työasema-, verkko-, Service Desk-, lähituki- ja palvelinpalveluita

02 HELMIKUU
Enfo Zender Oy solmi ulkoistussopimuksen Strålfors Oy:n kanssa 18.2.2015. Sopimuksen mukaan Enfon tulostuspalvelutuotannon toiminnot ja sen henkilökunta siirtyvät Strålforsille.

03 MAALISKUU
Enfo nosti ESABin digitaalisuuden astetta integroimalla laitteet ja tietojärjestelmät kokonaisuudeksi, joka tuottaa parempaa tietoa analyysien pohjaksi.

04 HUHTIKUU
Enfo luopui mittareiden etäluentia- ja mittaus-tiedonhallintapalvelusta myymällä liiketoiminnan sähkö- ja tietoverkkojen palvelutuottaja Voimatel Oy:lle.

06 KESÄKUU
SAP ja Enfo laajensivat vuonna 2006 alkanutta pohjoismaista palvelupuolen yhteistyökumppanuutta kattamaan myös seuraavan sukupolven SAP-liiketoimintajärjestelmien jälleenmyynnin.

07 HEINÄKUU
Pohjoismaainen rakennusalan yritys NCC päätti ottaa käyttöönsä Microsoftin uusimman käyttöjärjestelmän Windows 10:n Enfon avustuksella.

08 ELOKU
Savon Voima päätti siirtää taloushallinnon sovelluspalvelut Enfolle ja ottaa käyttöönsä Enfon standardoidut taloushallinnon sovellukset pilvipalveluna.

09 SYYSKUU
Enfo julkaisi tutkimuksen, jonka mukaan taloushallinnon ja IT:n toiminnot ostetaan tulevaisuudessa entistä enemmän palveluna.

10 LOKAKUU
Enfon maine houkuttelevana työnantajana nousi vauhdilla Universumin tekemässä vuosittain tekemässä tutkimuksessa, joka kartoittaa nuorten ammattilaisten mielenkiintoa työnantajasta. Enfo sijoittui 74:nneksi, kun vuotta aiemmin sija oli 95.

11 MARRASKUU
Rakennusalan konserni SRV ulkoisti ostolaskujen käsittelyyn ja ostoestonkontraan liittyvät toiminnot Enfolle. Kaupan myötä neljä SRV:n työntekijää siirtyy Enfon Espoon palvelukeskukseen.

12 JOULUKUU
Enfo päätti uusia liiketoimintarakennettaan jakamalla toiminnot viiteen liiketoimintaluokkaan. Uusi rakenne otettiin käyttöön vuoden 2016 alusta.

LIKEVAIHTO

140,6

miljoonaa euroa ↓ (145,3)

LIKEVOITTO

7,5

miljoonaa euroa ↓ (9,7)

HENKILÖSTÖ

883

henkilöä vuoden lopussa

SIMPLER,
SMOOTHER,
SMARTER
BUSINESS

IN THE DIGITAL
DIMENSION

HENKILÖSTÖ MAITTAIN
vuoden lopussa

47% ● Suomi

53% ● Ruotsi

SUOMEN
PARAS
IT-ALAN
TYÖPAIKKA

→ Enfo valittiin Suomen parhaimpien joukkoon Great Place to Work Finlandin järjestämässä Suomen Parhaat Työpaikat -tutkimuksessa. Ensimmäistä kertaa suurten eli vähintään 500 työntekijän yritysten sarjassa ollut Enfo sijoittui neljänneksi. **Omassa sarjassaan se oli Suomen paras IT-alan yritys.**

1st

RONGO
VAHVISTI
ENFON
TARJONTAA

→ Business Intelligence ja analytiikkaratkaisuihin erikoistuneen Rongon enemmistöomistus siirtyi Enfolle vuoden 2015 loppupuolella. **Kauppa vahvisti Enfon asemaa analytiikkapalveluiden tarjoajana Pohjoismaissa.** Kaupan myötä Enfolle siirtyi Rongosta 75 informaation hallinnan asiantuntijaa. Rongo jatkoi laadukkaiden, informaation hallintaan liittyvien palveluiden tarjoamista asiakkailleen omalla nimellään.

RONGO
PART OF THE ENFO GROUP

KEY FIGURES

	IFRS 2015	IFRS 2014
Liikevaihto (M €)	140,6	145,3
Liikevoitto (M €)	7,5	9,7
Tilikauden voitto (M €)	5,4	6,4
Rahoituskulut, netto (M €)	0,8	1,6
Sijoitetun pääoman tuotto-%	8,8	11,3
Oman pääoman tuotto-% (ROE)	10,1	12,4
Omavaraisuusaste-%	44,4	42,9
Nettovelkaantumisaste	50,7	55,1
Korolliset nettovelat	27,8	28,7
Taseen loppusumma	124,1	121,9

LIKEVAIHDON
JAKAUTUMINEN
segmenteittäin

77% ● Tietotekniikka-
palvelut

23% ● Talousprosessi-
palvelut

A portrait of Arto Herranen, a middle-aged man with short brown hair and glasses, wearing a dark blue suit, light blue shirt, and patterned tie. He is sitting on a blue chair and holding a smartphone in his hands, looking directly at the camera with a slight smile. The background is a plain white wall with a wooden panel on the left.

Arto

Arto Herranen
TOIMITUSJOHTAJA

Muutos tietotekniikkapalvelujen markkinoilla sai uutta vauhtia vuoden 2015 aikana. Perinteisten palveluiden kysyntä hiipui, kun taas kiinnostus uusiin digitalisaatioon liittyviin palveluihin vahvistui. Myös kysynnän suunta vaihtui, kun asiakkaat hakivat aiempaa enemmän ratkaisuja uusien liiketoimintojensa tukemiseen. Enfo uudisti strategiansa vastatakseen asiakkaidensa tuleviin tarpeisiin. Toimitusjohtaja Arto Herranen taustoittaa mennyttä ja tulevaa.

UUSI SUUNTA ETEENPÄIN

MILTÄ PÄÄTTYNYT VUOSI NÄYTTÄÄ LUKUJEN PERUSTEELLA?

Liikevaihtomme laski 3 % edellisvuodesta ollen 141 miljoonaa euroa. Myydyjen liiketoimintojen vaikutus huomioiden liikevaihto oli edellisvuoden tasolla. Sen sijaan tuloksemme jäi ennakoitua alhaisemmaksi. Liikevoitto laski 22 prosenttia päättyen 7,5 miljoonaan euroon. Muutos johtui osittain tiukasta kilpailutilanteesta. Pääosa liikevoiton heikentymisestä selittyy kuitenkin panostuksilla uusiin liiketoimintoihin kuten Ruotsin IT-ulkoistuspalveluihin ja talousprosessien ulkoistuspalveluihin, jotka tuottivat yhteensä yli neljän miljoonan euron tappiot. Toisaalta molemmat toiminnot kasvoivat nopeasti ja tuovat jo yli 10 prosenttia Enfon liikevaihdosta.

MITKÄ OLIVAT VUODEN KOHOKOHDAT?

Edistymme monellakin alueella. Konsultoinnin kasvu ja kannattavuus nousivat merkittävästi Ruotsissa, jossa markkinatkin olivat selkeästi Suomea otollisemmat. Marraskuussa toteutettu analytiikka- ja BI-ratkaisuihin erikoistuneen Rongon enemmistöosuuden hankinta syvensi tarjontaamme kasvavalla palvelualueella. Teimme myös uusia sopimuksia talousprosessien ulkoistuksista muun muassa Loisteen ja SRV:n kanssa. Erittäin merkittävänä pidän myös strategian uudistustamme ja sen pohjalta käynnistynyttä mittavaa sisäistä muutosprosessia.

MILTÄ POHJALTA STRATEGIATYÖ KÄYNNISTETTIIN?

Asiakaslähtöisyys on aina ollut toimintamme tärkein kulmakivi. Viimeksi toteutetussa asiakastytyväisyystutkimuksessa saimme entistä korkeammat arvosanat, mutta poimimme sieltä myös kehityskohdat strategian pohjaksi. Tieto-

tekniikkapalvelujen tarpeessa oli havaittavissa selkeää muutosta. Syyt tälle ovat moninaiset, mutta muutos tarkoittaa perinteisten it-palveluiden supistumista ja digitalisaatioon pohjautuvien uusien palveluiden kasvua. Panostaminen kasvaviin palveluihin olikin ensisijainen lähtökohtamme uudessa strategiassa. Toinen asiakkaidemme palautteista esiin noussut muutostarve oli aiemmin liiketoiminnoittain organisoitu myynti ja asiakaspalvelu, joka ei aina palvellut asiakkaita parhaalla mahdollisella tavalla.

STRATEGIANNE PERUSTA ON KITEYTETTY MUOTOON DIGITAALINEN DIMENSIO.

MITÄ SE TARKOITTAÄ?

Digitalisaatio ja siihen liittyvien teknologioiden nopea kehittyminen tarjoavat uusia liiketoimintamahdollisuuksia asiakkaillemme. Meidän tavoitteemme on tarjota digitalisaation mahdollistavia integroituja ja kokonaisvaltaisia liiketoimintaratkaisuja liitettynä jatkuviin IT-palveluihin. Lisäksi luomme mallin yhteisinnovaatioille ja ketterälle kehitykselle uusien ideoiden testaamiseksi ja asiakkaiden liiketoimintatavoitteen tukemiseksi. Yhdistämällä Enfon monipuoliset kyvykkyydet voimme tarjota asiakkaillemme entistä enemmän lisäarvoa.

MITÄ SISÄINEN MUUTOSPROSESSI PITÄÄ SISÄLLÄÄN?

Muutos tulee olemaan merkittävä. Perustimme kaksi uutta yksikköä, joista toinen keskittyy uusien liiketoimintojen kehittämiseen ja toinen palvelemaan merkittävimpiä asiakkaitamme. Lisäksi teimme laajan tehtäväkierron myös johtoryhmässä.

MITEN MUUTOKSET NÄKYVÄT ASIAKASKUNNALLE?

Asiakasvastuut ovat aiemmin olleet hajautettuna eri yksiköihin, joten yksiköiden ja myös maiden rajat ovat haitanneet asiakastyötämme. Nyt asiakas voi saada kaikki tarvitsemansa palvelut yhdestä paikasta. Asiakasvastaava hallitsee asiakkaansa kokonaistilanteen paremmin, joten hän voi etsiä ratkaisuja entistä aktiivisemmin.

MITEN MUUTOKSET TULEVAT KOSKETTAMAAN ENFOLAISIA?

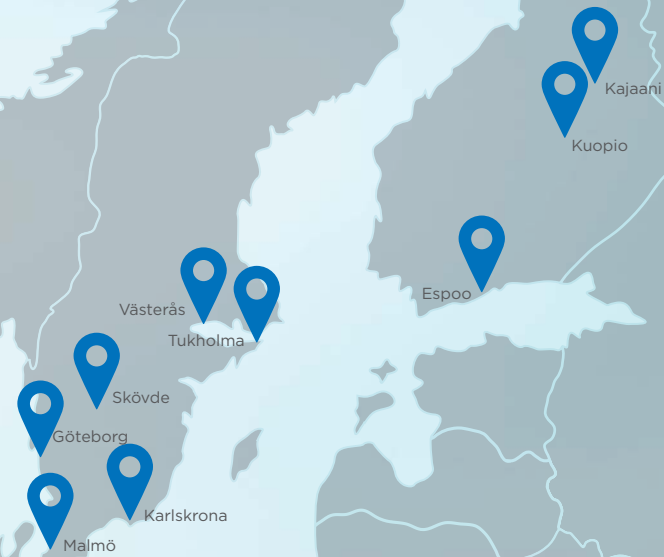
Strategian jalkauttaminen on alkaneen vuoden keskeisimpiä hankkeitamme. Tavoitteenamme on tulevaisuuden menestyksen takaaminen, yhtenäinen yrityskulttuuri ja entistä tiiviimpi sisäinen yhteistyö. Uskon, että osaamisen jakaminen, sisäinen tehokkuutemme ja palveluidemme laatu paranevat, koska teemme asiat nyt parhaaksi koetuin tavoin. Nämä muutokset tarjoavat enfolaisille uusia mahdollisuuksia itsensä kehittämiseen.

MILLAISIN AJATUKSIN JO ALKANEeseen VUOTEEN?

Meillä on vahvat odotukset kasvusta. Rongo tuo merkittävän lisän liikevaihtoomme, mutta myös orgaaniseen kasvuun on erinomaiset mahdollisuudet. Panostamme jatkossakin uusiin liiketoimintoihin, vaikka se rasittaa edelleen kannattavuutta. Strategian jalkautus tulee olemaan merkittävä sisäinen yhteinen ponnistuksemme. Olen kuitenkin luottavainen uudistusten toteutumiseen, koska ympärilläni on asiantuntevien enfolaisien tiimi. Haluankin kiittää kaikkia enfolaisia hyvästä työstä vuoden 2015 aikana. Kiitokset myös asiakkaillemme, omistajillemme ja kumppaneillemme, jotka ovat olleet mukana tukemassa toimintaamme. Jatkamme luottavaisin mielin eteenpäin.

OSAAMISALUEET

ENFOLLA ON
LÄHES 900
ASiantuntijaa
15 eri **OSAAMIS-**
ALUEELLA

IT-PALVELUT JA
ULKOISTUKSET

KONSULTOINTI-
PALVELUT

TALOUSPROSESSI-
PALVELUT

THINKING BEYOND TOMORROW WHILE TAKING **RESPONSIBILITY** FOR TODAY

CLOUD

OUTSOURCING

BUSINESS
INTELLIGENCE
& ANALYTICS

WORKLIFE

PROCESS
AUTOMATION
& SELF-SERVICE

SERVICE & ASSET
MANAGEMENT

INFORMATION
LOGISTICS

SECURITY

MOBILITY

APPLICATIONS

PROCESS
INNOVATION

SAP BUSINESS
SUITE

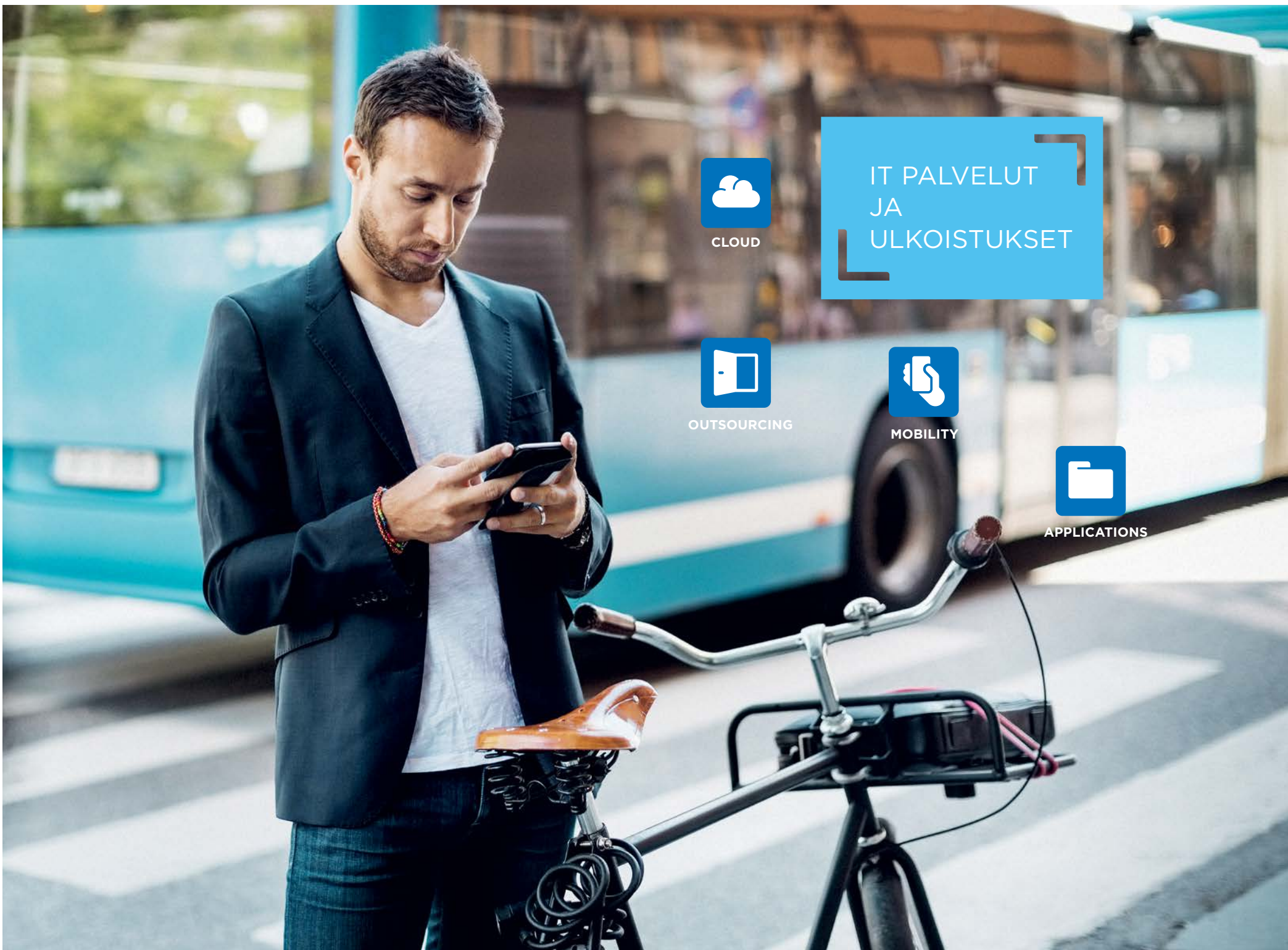
INTEGRATION

INTERNET
OF THINGS

FINANCIAL PROCESSES
& APPLICATIONS

CLOUD

IT PALVELUT JA ULKOISTUKSET

OUTSOURCING

MOBILITY

APPLICATIONS

MONIEN MUUTOSTEN MARKKINAT

Tietotekniikkapalveluiden markkinoita hallitsee nyt useiden eri muutossuuntien yhteisvaikutus. Monilla Enfon asiakassektoreilla tarve lähtee jo arvonluontimallien ja prosessien muuttumisesta. Siten asiakaskunta vaihtuu osittain tietohallintojohdosta liiketoimintajohtoon. Samalla tietotekniikkaympäristö tulee entistä monimutkaisemmaksi. Asiakkaat haluavat hyödyntää erilaisia ratkaisuja, niin omaksi hankittuja kuin julkisena pilvipalveluna tuotettujakin. Näiden yhdistäminen tehokkaaksi kokonaisuudeksi edellyttää entistä monipuolisempaa osaamista. Kokonaisratkaisut halutaan toteuttaa nopeasti pääosin valmiita tuotteita integroimalla samalla kuin räätälöityjen ratkaisujen kysyntä vähenee. Enfolle markkinamuutokset antavat mahdollisuuden entistä laajempien ja vaativimpien kokonaisuusien tarjoamiseen asiakkaille.

Vuoden 2015 aikana muutosaalto vaikutti jo selvästi markkinoihin, joiden kasvu oli olematonta. Myös asiakkaiden päätöksenteko oli monin kohdin hidasta ja sopimuksia solmittiin aiempaa lyhyemmiksi jaksoiksi.

Parempaa asiakaspalvelua

Enfo kehitti organisaatiotaan ja toimintatapojaan, jotta se voi entistä paremmin vastata muuttuvaan markkinatilanteeseen. Asiakasvastuuta keskitettiin, joten asiakkaiden ei tarvitse olla yhteydessä kuin yhteen henkilöön. Myös myyntiprosessia kehitettiin. Muutos tukee asia-

kastyöskentelyn lisäksi tarjonnan ja osaamisen kehittämistä sekä luo yhdenmukaisen tavan toimia asiakkaiden kanssa. Sillä varmistetaan myös tuotannon tehokkuus ja palvelun korkea laatu.

Uusia sopimuksia

Enfon päämarkkina-alue tietotekniikkapalvelujen ulkoistamisessa on Suomessa ja Ruotsissa. Suomessa ulkoistaminen on jo pitkään ollut vallitseva tietotekniikan hankintamalli, mutta Ruotsissa hankinta on perustunut enemmän konsulttityön ostamiseen ja palveluiden ulkoistusmarkkinat ovat vasta muotoutumassa. Vuoden 2015 aikana kireä markkinatilanne näkyi hintapaineena tietotekniikkapalvelujen ulkoistamisessa ja uusmyynnin haasteina. Sen sijaan olemassa olevien asiakkaiden kanssa yhteistyö jatkui hyvällä tasolla. Liikevaihto ja toiminnan kannattavuus laskivat hieman vuoteen 2014 verrattuna. Enfo säilytti markkinajohtajan asemansa suurten ja keskisuurten, eli 300–6000 henkeä työllistävien yritysten ulkoistuskumppanina Suomessa.

Merkittävimmät asiakassopimukset solmittiin HSY:n, VVO:n, Otava-konsernin ja Oriolan kanssa. HSY eli Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä tilasi Enfolta tietotekniikan infrastruktuuripalveluita ja henkilötyötä syyskuussa. Suomen suurin yksityinen vuokrantaja VVO-yhtymä teki neljävuotisen jatkosopimuksen muun muassa asiakasympäristön kehityspalveluista, työasemien ja laitteiden

hallintapalveluista sekä käyttäjätuki-, palvelin- ja tietoverkkopalveluista. Otava-konserni laajensi yhteistyötä ottamalla käyttöönsä Enfon Private Cloud -palvelut. Lisäksi vuoden 2016 puolella julkaistiin sopimus, jolla Oriola hankki palveluliiketoimintansa työasema-, verkko-, lähituki- ja palvelinpalvelut Enfolta. Saatu kauppa todistaa Enfon kyvykkyyden toteuttaa ulkoistamispalveluita yrityksille, jotka toimivat sekä Suomessa että Ruotsissa.

Hidasta kasvua

Ennusteet tietotekniikkapalvelujen markkinoista ennakoivat hyvin lievää kasvua vuodelle 2016 Suomessa, mutta Ruotsissa kysyntä on vahvempaa. Digitalisaation eteneminen suosii investointeja tietotekniikkaan, mutta samalla tietotekniikan käytön yksikkökustannukset laskevat. Kokonaisuudessaan markkinoiden odotetaan jatkuvan edelleen haastavina, mutta tietyt osaamisalueet, kuten esimerkiksi julkisia pilvipalveluita hallitsevat ratkaisut, ovat vahvassa kasvussa.

Enfon kilpailuasema on molemmissa maissa erinomainen, sillä pohjoismaisuus, mittavat referenssit, oikea kokoluokka ja ketterä toimintatapa tekevät siitä varteenotettavan kumppanin potentiaalisille asiakkaille. Uuden organisaation myötä kasvua odotetaan saavutettavan myös aktiivisemmän myynnin ja asiakkuuksien entistä paremman hoidon ansiosta.

Liiketoimintayksikön nimi on 1.1.2016 alkaen Managed Services.

**PROCESS
INNOVATION**

**BUSINESS
INTELLIGENCE
& ANALYTICS**

WORKLIFE

**SERVICE
& ASSET
MANAGEMENT**

INTEGRATION

**PROCESS
AUTOMATION &
SELF-SERVICE**

MOBILITY

**INTERNET
OF THINGS**

KONSULTOINTI- PALVELUT

KONSULTOINTIPALVELUT

RATKAISUJA DIGITALISAATION EDISTÄMISEEN

Ruotsissa hyvä yleinen taloudellinen tilanne kasvatti konsulttipalvelujen markkinoita vuoden 2015 aikana. Kiinnostusta oli erityisesti digitalisaatiota edistäviin ratkaisuihin, ja myös entistä useammin kokonaiseen ratkaisuihin yksittäisten ohjelmistojen sijaan. Asiakkaiden tarpeiden muutos heijastui myös asiakaskuntaan, jossa ostajina oli entistä useammin liiketoimintojen johto. Hyvän kysynnän ansiosta myös hintataso säilyi tai jopa hieman parani.

Tavoitteet saavutettiin

Enfon konsultointipalveluiden liikevaihto kasvoi ja myös kannattavuus parani selvästi. Asetetut tavoitteet saavutettiin ja vuosi oli kokonaisuudessaan onnistunut. Vuoden 2014 aikana hankittu Framsteg vahvisti Enfon markkina-asemaa liiketoimintatiedon hallintaratkaisujen (BI) tarjoajana. Framstegin integraatio osaksi Enfoa sujui suunnitelmien mukaisesti. Framstegista tulleen 50 ammattilaisen lisäksi organisaatiota vahvistettiin palkkaamalla uusia osaajia.

Markkinointi- ja myyntiponnistelut tuottivat tulosta ja sopimuksia allekirjoitettiin niin

olemassa olevien kuin uusienkin asiakkaiden kanssa. Merkittäviä tilauksia tekivät muun muassa metalli- ja kaivosalan teollisuuskonserni Sandvik, teräsyhtiö Outokumpu, hotelliketju Nordic Choice Hotels ja Ruotsin suurin metsänomistajien yhdistys Södra Skogsägarna. Myös liiketoiminnan kehittäminen kohti jatkuvia palvelusopimuksia eteni ja uusia sopimuksia solmivat Volkswagen Finans, Coop ja Ambea.

Enfo Evolution Day -tapahtuma järjestettiin perinteiseen tapaan joulukuussa ja se tarjosi yli 400 osanottajalle laajan tietopaketin toimialan trendeistä ja Enfon asiakkaille tekemistä ratkaisuista.

Kohti digitaalisia dimensioita

Konsultointipalvelujen markkinat ennakoivat edelleen kysynnän kasvua Ruotsissa. Tavoitteet sekä liikevaihdon että -voiton kehityksestä ovatkin korkealla. Enfo haluaa tarjota asiakkailleen ratkaisuja ja palveluja, jotka vievät heidät yhä syvemmälle digitaalisuuden ulottuvuuksiin.

Enfo pyrkii lisäämään asiakkaille tehtyjen ratkaisujen tehokkuutta tarjoamalla projektien jatkoksi entistä enemmän palvelusopimuk-

sia. Enfon laajuista palvelujen ristiin myyntiä edistetään tarjoamalla konsultointipalveluita entistä aktiivisemmin maiden ja yksiköiden rajojen ylitse.

Liiketoimintayksikön nimi on 1.1.2016 alkaen Business Solutions.

Enfon konsultointipalvelut tarjoavat asiakkailleen vahvaa osaamista ja erikoistuneita ratkaisuja Ruotsin markkinoilla. Sen kilpailukyky perustuu keskittymiseen valituille osaamisalueille ja henkilöstön vahvaan asiantuntemukseen.

TALOUS-
PROSESSI-
PALVELUT

INFORMATION
LOGISTICS

FINANCIAL
PROCESSES &
APPLICATIONS

TALOUSPROSESSIPALVELUT

PANOSTUKSIA TULEVAAN

Talousprosessien ulkoistuksessa kasvavat markkinat

Talousprosessien ulkoistaminen on lähtenyt käyntiin suurista yrityksistä, mutta Enfon kohderyhmässä oleville keskiuurille yrityksille se on vielä melko uusi ajatus. Markkinat ovat siten vasta alkutaipaleellaan, mutta kiinnostus talousprosessien ulkoistamiseen lisääntyy jatkuvasti. Ulkoistus tarjoaa monelle yritykselle entistä kustannustehokkaamman ja samalla laadukkaamman tavan hoitaa talousprosessinsa.

Sähköisten laskujen volyymit jatkoivat kasvuaan vuoden 2015 aikana ja jo noin puolet yrityksistä ja neljännes kuluttajista käyttää verkkolaskua. Volyymien kasvusta huolimatta laskuoperoinnissa jatkui tiukka hintakilpailu.

Panostuksia tulevaan

Talousprosessipalvelujen liikevaihto laski hie-man, joka heijastui myös liikevoittoon. Toisaalta kannattavuutta heikensivät organisaation uudelleenjärjestelyihin ja uusien palvelujen kehittämiseen liittyvät kulut. Laskuoperoinnissa kehityspanostukset kohdistuivat palvelualustan digitalisointiin, talousprosessien ulkoistuksessa konseptin kehitykseen ja pilvipohjaiseen palvelualustaan. Aiemmin lanseeratun Zmart-Scan-talousprosessikartoituksen kysyntä kiihtyi edelleen ja myös kartoitusta kehitettiin.

Uusia merkittäviä sopimuksia

Enfo onnistui talousprosessien ulkoistusten myynnissä hyvin vuoden 2015 aikana. Neuvot-

teluja ulkoistuksista käytiin aktiivisesti useiden tahojen kanssa ja uusia sopimuksia julkistettiin Savon Voiman, Energiayhtiö Loisteen ja SRV:n kanssa. Savon Voima siirsi taloushallinnon sovelluspalvelut Enfolle elokuussa allekirjoitetulla sopimuksella, joka tuli voimaan vuoden 2016 alusta.

Suomen suurimpiin sähkönmyyjiin kuuluva Loiste ulkoisti viisivuotisella sopimuksella talous- ja laskutustoimintonsa Enfolle marraskuussa. Sopimuksen myötä kymmenen Loisteen henkilöä siirtyi Kajaaniin perustettuun palvelukeskukseen. Pörssilistattu rakennusyhtiö SRV siirsi ostolaskujen käsittelyyn ja ostoreskontraan liittyvät toiminnot Enfolle marraskuussa. Kaupan myötä neljä SRV:n työntekijää siirtyi Enfon Espoon palvelukeskukseen. Vuoden 2014 aikana aloitettu yhteistyö Pohjan Voiman taloushallinnon hoitamisesta eteni suunnitelmien mukaisesti.

Palveluprosessit uusiksi

Enfon asiakkaalle ulkoistuksessa tarjoama hyöty perustuu palveluprosessin uudistamiseen ja tehostamiseen muun muassa digitalisaation ja automaation hyödyntämisellä. Laajimmassa tapauksessa Enfo ottaa vastuulleensa asiakkaansa prosessin, taustalla olevan tietotekniikan ja myös henkilöstön. Haltuunoton jälkeen palveluprosessi uudistetaan ja otetaan käyttöön entistä tehokkaammat standardoidut tietojärjestelmät, jotka mahdollistavat monien manuaalisesti tehtyjen toimintojen automatisoinnin. Siten henki-

löstöä voidaan siirtää entistä vaativimpiin tehtäviin ja heidän osaamista kehittää aktiivisesti.

Lisää tehoa digitalisaatiosta

Suomen kilpailukyvyyn parantaminen vaatii edelleen selkeää toimintojen tehostamista sekä julkisella sektorilla että yrityksissä. Enfo vastaa tähän tarpeeseen tarjoamalla asiakkailleen kehittämäänsä palveluja, jotka hyödyntävät digitalisaation tuomia mahdollisuuksia. Enfo on myös ulkoistuksessa houkutteleva kumppani sopivan kokonsa, joustavuutensa ja hyvän työnantajamaineensa ansiosta. Ulkoistuspalveluiden kysynnän vahvistuminen antaa positiivisia viitteitä alkaneelle vuodelle samalla, kun kilpailu asiakkaista laskuoperaattoreiden välillä jatkunee tiukkana.

Liiketoimintayksikön nimi on 1.1.2016 alkaen Financial Process Services.

Enfo tarjoaa kattavat palvelut asiakkaidensa talous- ja tiedonvälitysprosessien tehostamiseen ja ulkoistamiseen sekä sähköiseen laskutukseen Suomessa.

CASE
INTEGRAATION
AVULLA
PAREMPAA
PALVELUA

NORDIC CHOICE HOTELS

NORDIC CHOICE HOTELS AS on Pohjoismaiden johtavia hotelliketjuja. Kolmen profiloituneen hotelliketjun lisäksi yhtiöllä on useita erillisiä hotelleja yli sadassa kohteessa Pohjoismaissa ja Baltiassa. Visiona on luoda entistä parempi maailma energisesti, rohkeasti ja loputtomalla innolla.

LIIVEVAIHTO: Yli 6,2 miljardia Norjan kruunua.
HENKILÖSTÖ: 13 000 työntekijää

www.nordicchoicehotels.com

Sirpaleinen integraatiomaisema, jota leimasivat point to point -integraatiot ja erilaisten teknisten ratkaisujen ja formaattien runsas määrä, esti Nordic Choice Hotels -ketjua kehittymästä haluamaansa tahtia. Integraation koettiin jarruttavan ensiluokkaisen ja modernin palvelun tuottamista hotellikonsernin asiakkaille.

”Kustannukset olivat suuret ja toimitukset pitkä, minkä takia päätimme laajentaa lähestymistapaa”, kertoo **John Folkesson**, Nordic Choice Hotelsin integraatioarkkitehti.

Toiveena oli standardoitu ja palvelu-
rustainen alusta, joka auttaisi vahvistamaan suhteita asiakkaisiin ja yhteistyökumppaneihin, vähentäisi kehitys- ja käyttökustannuksia, lyhentäisi tuotteiden markkinoille saamiseen kuluvaa aikaa ja tekisi ratkaisujen vaihtamisesta tai päivittämisestä entistä joustavampaa.

Tulevaisuuden turvaava ratkaisu

”Saavuttaaksemme nämä tavoitteet, tarvitsimme uuden integraatioalustan ja -standardin. Kaikki tulevat ratkaisut on voitava integroida alustaan standardia noudattamalla”, Folkesson kertoo.

Nordic Choice Hotels vertaili valintaprosessin aikana toimittajia ja tuotteita. Enfon kokonaistarjous, joka sisälsi toteutuksen, kehitystyön, hallinnoinnin ja vastuun koko integraatoratkaisusta, oli houkuttavin. Integraatioalusta perustuu MuleSoftin Mule ESB -integraatioalustaan ja Anypoint API manager -ohjelmaan yhdessä integraatiostrategian ja kehitys-, käyttö- ja hallinnointiprosessien kanssa.

”Toteutus aloitettiin huhtikuussa 2015 ja saatiin valmiiksi vuoden 2016 alussa. Nyt ratkaisusta alkaa olla meille hyötyä”, John Folkesson kertoo. Hän on erittäin tyytyväinen siihen, miten toteutus on sujunut. ”Enfo on kantanut suuren vastuun. Olen tavannut paljon ihmisiä,

”Meille yhteistyökumppani, jolla on kokonaisvaltainen palvelu ja laaja osaaminen ja asiantuntemus integraation alalta, on turvallinen valinta.”

John Folkesson
Integraatioarkkitehti

joilla on erinomainen integraatio-osaaminen. Se on heijastunut myönteisesti jopa sisäisiin prosesseihimme.”

Sovellus paremman palvelun tuottamiseksi

Luodakseen entistä paremman maailman rohkeasti ja loputtomalla innolla Nordic Choice haluaa käyttää uutta teknologiaa tehokkaasti ja innovatiivisesti.

”Kehitämme esimerkiksi sovellusta, jonka kunnianhimoisena tavoitteena on parantaa palvelun tasoa ja asiakaskokemusta sekä tehostaa hotellin toimituksia asiakkaille”, kertoo John Folkesson. ”Kaikki palvelut ovat nykyisin integroituja ja suuntaus vain jatkuu. Kilpailu on kovaa ja pärjääminen siinä edellyttää nopeaa toimitusta loppuasiakkaalle ja uusien ideoiden nopeaa testaamista ilman suuria riskejä – jotta asiakkaat saavat entistä yksikertaisempia, joustavampia ja älykkäämpiä palveluja.”

”Toinen kysymys on ohjelmointirajapintojen ja avointen ohjelmointirajapintojen hallit-

seminen. Meidän on kyettävä tunnistamaan, mikä tieto kiinnostaa muita ja on kehittämisen arvoista. Meidän on esitettävä itsellemme kysymys, mitä, miten, miksi ja kenelle voimme sitä tarjota?” pohtii Folkesson.

Kokonaisvaltainen palvelu ja asiantuntemus

John Folkesson näkee sekä MuleSoftissa että Enfossa vain mahdollisuuksia ja odottaa niiltä paljon. ”Enfo on ensisijainen yhteistyökumppanimme, jolta ostamme käyttö- ja kehityspalvelut esimerkiksi konsernin laajuisessa sovellusprojektissa. Lisäksi meillä on jäljellä paljon ad hoc -integraatioita. Ne muodostavat vyyhdin, joka on kerittävä auki väylään yhdistämistä varten.”

”Meille yhteistyökumppani, jolla on kokonaisvaltainen palvelu ja laaja osaaminen ja asiantuntemus integraation alalta, on turvallinen valinta. Turvallisuutta lisää myös tieto siitä, että heillä on laaja organisaatio takanaan, kuvailee John Folkesson.

CASE
**ULKOISTAMINEN
VAPAUTTAA
ENERGIAA
YDIN-
PROSESSEIHIN**

LOISTE

LOISTE on suomalainen energiayhtiö, jonka ydinliiketoimintaa on energian tuotanto, energian siirto ja energian myynti (sähkö- ja kaukolämpö). Loiste on hyvästä palvelustaan tunnettu yhtiö, jolla on lähes 200 000 tyytyväistä asiakasta ympäri Suomen. Loisteen toimipisteet sijaitsevat Helsingissä ja Kajaaniissa.

LIKEVAIHTO: 149 M €
HENKILÖSTÖ: 62 työntekijää

www.loiste.fi

Kun koko toimiala on voimakkaassa murroksessa ja muospaineita tulee niin alan sisä- kuin ulkopuoleltakin, on yrityksen pakko miettiä strategiaansa uusiksi. Suomalainen energiayhtiö Loiste Oy on päätti hakea kustannustehokkuutta ja parempaa kilpailukykyä uudistamalla rohkeasti toimintatapojaan. Yksi suurimmista muutoksista toteutui, kun Loiste ulkoisti talous- ja laskutustoimintonsa palveluprosessit ja niihin liittyvät sovellukset sekä työntekijät Enfolle.

Loisteen näkökulmasta energiatoimialan suurimmiksi haasteiksi on noussut kaksi asiaa. Ensimmäinen on maailmanlaajuinen ilmastonmuutos, josta myös Suomi on saanut osansa: esimerkiksi Loisteen kotiseudulla Kainuussa on ollut jo kolme vuotta peräkkäin 12 % normaalia lämpimämpi ilma. Lämpötilojen nousu on vähentänyt energian kysyntää. Toinen merkittävä muutos on tapahtunut energian tuotannossa. ”Pörssisähkön hinta on ollut niin alhainen, ettei se ole kattanut tuotantokustannuksia. Suomessa onkin jouduttu sulkemaan muutamia lauhdevoimalaitoksia, jonka takia maamme sähkön tuotantokapasiteetti ei riitä kovilla pakkasilla. Silloin olemme tuontisähkön varassa”, Loisteen toimitusjohtaja **Markku Ryymin** kertoo.

”Sähkön hinnan ollessa alhainen, on hintakilpailu luonnollisesti kovaa. Myös sähkön siirtopuolella kaikkien energiayhtiöiden on pidettävä kustannukset kurissa. Siksi lähdimme hakemaan toimintatavan muutosta, jolla nostamme kilpailukykyämme ja lisäämme kustannustehokkuuttamme.”

Keskittyminen ydinprosesseihin lisää tuottavuutta

Vahvat kumppanuudet eivät ole Loisteelle vieraita, sillä sen strategiana on keskittyminen ydinliiketoimintoihin eli energian tuotantoon,

”Olen iloinen, että työntekijöillä on mahdollisuus saada monipuolisempia ja haastavampia tehtäviä Enfollla, jonka ydinliiketoimintaa ovat taloushallintoon liittyvät palvelut.”

Markku Ryymin
Toimitusjohtaja

siirtoon ja myyntiin. Tietyistä tukitoiminnoista ollaan valmiita luopumaan, kun sopiva kumppani löytyy. Marraskuussa 2015 Loisteen talous- ja laskutustoimintojen palveluprosessit ja niihin liittyvät sovellukset siirrettiin Enfolle. Samalla Enfo perusti palvelupisteen Kajaaniin, jonne siirtyi 10 Loisteen työntekijää vanhoina työntekijöinä.

Toimintojen ja henkilöiden siirto sujui hyvin, ja toimitusjohtaja on tyytyväinen, että ulkoistuskumppani osasi hoitaa myös henkilöstöasiat tyylikkäästi. ”Olen iloinen, että työntekijöillä on mahdollisuus saada monipuolisempia ja haastavampia tehtäviä Enfollla, jonka ydinliiketoimintaa ovat taloushallintoon liittyvät palvelut. Meille jää talousjohtaja ja controller-toiminto, jotka voivat nyt keskittyä talouden seurantaan ja siinä tehtäviin päätöksiin eli suunnata katse eteenpäin eikä taaksepäin”, Ryymin kuvailee.

Taloushallinnon palvelut digitalisoituvat

Ennen ulkoistuspäätöstä Loisteella tehtiin tarkkoja laskelmia. Yritys arvioi, että viiden vuoden aikana ulkoistuksesta seuraa 1,5 miljoonan

euron säästö, joka on Loisteelle merkittävä toiminnan tehostuminen. Säästö muodostuu siitä, että Loiste ja Enfon muut taloushallintopalveluita käyttävillä asiakkaila on yhteinen palvelukeskus ja yhteisiä kehittyneitä tietojärjestelmiä, jolloin palvelu voidaan tuottaa kaikille tehokkaammin ja pienemmin kustannuksin.

Enfo ottaa vastuun myös entistä tehokkaammasta digitaalisten palvelujen tuotannosta Loisteelle. Palvelun puitteissa Enfo tulee tehostamaan Loisteen laskutusta, tiedon välitystä, perintää sekä tuottaa parempia raportteja ja johtamisen tueksi. Enfo vastaa myös henkilöstön, prosessien ja konseptien kehitystyöstä. Tavoitteena on uudistaa Loisteen taloushallinto tehokkaaksi palveluksi, jossa hyödynnetään digitaalisia mahdollisuuksia esimerkiksi sähköisessä laskutuksessa, automaattisissa liittymäpalveluissa ja johtamista tukevassa analytiikassa. Tulevaisuudessa palvelukeskuksen työn tuottavuutta tullaan tehostamaan myös ohjelmistorobotiikan keinoin.

CASE
**GEENITIETOA
KAIKILLE
BIG DATAN
AVULLA**

BLUEPRINT GENETICS

BLUEPRINT GENETICS on suomalainen, vuonna 2012 perustettu geenidiagnostiikkayritys, jonka tavoitteena on madaltaa terveydenhuollon kustannuksia. Yrityksen DNA-sekvensointiratkaisu auttaa analysoimaan geenejä, laadukkaasti, tehokkaasti ja edullisesti.

LIIVEVAIHTO VUONNA 2015: 1,8 M €
HENKILÖSTÖ: 33 työntekijää

www.blueprintgenetics.com

Blueprint Genetics on geenidiagnostiikka-yritys, jonka tavoitteena on mullistaa geenitestausta tuomalla se osaksi terveydenhuoltoa yhä suuremman yleisön saataville. Jotta tämä olisi mahdollista, on geenitestien oltava huippuluokkaisia, edullisia ja tulosten analysoinnin on tapahduttava nopeasti. Monimuotoisen geenidatan käsittelyyn yritys käyttää Big Data -teknologiaa, joka mahdollistaa geenidatan tehokkaan prosessoinnin, analysoinnin ja osittaisen automaation.

Blueprint Geneticsin tavoitteena on madaltaa terveydenhuollon kustannuksia tarjoamalla markkinoille kustannuksiltaan selvästi alhaisempia, mutta samalla huippuluokkaisia geenitestejä. Yrityksen DNA-sekvensointiratkaisu auttaa analysoimaan geenejä laadukkaasti ja tehokkaasti. Yritys tekee myös diagnooseja, joita ei aiemmin olisi pystytty löytämään.

Tulevaisuus näyttää lupaavalta.

”Geenitestausta tulee yleistymään voimakkaasti. Viiden vuoden kuluessa testaaminen lisääntyy räjähdysmäisesti, kun myös terveet ihmiset tulevat geenitestauksen piiriin ja tutustuvat omaan perimäänsä”, kertoo toimitusjohtaja **Tommi Lehtonen**.

Yli 120 sairaalaa ympäri maailman käyttää Blueprint Geneticsin testimenetelmää sydän- ja verisuonitautien diagnosointiin. Diagnoosin lisäksi tulokset voidaan analysoida mahdollisimman pitkälle.

”Me viemme testauksen loppuun saakka eli informaation ja datan lisäksi tarjoamme potilaskohtaista geenitietoa geneetikoiden ja lääkärin työstämässä kliinisessä loppulausunnossa”, kuvailee Lehtonen.

Tähän saakka yritys on toiminut vain yhdessä kategoriassa, sydän- ja verisuonitaudeissa. Vuoden 2016 aikana tuoteportfolio laajenee 17 uuteen kategoriaan ja testien määrä nousee

”Viiden vuoden kuluessa testaaminen lisääntyy räjähdysmäisesti, kun myös terveet ihmiset tulevat geenitestauksen piiriin ja tutustuvat omaan perimäänsä.”

Tommi Lehtonen
Toimitusjohtaja

20:stä 300:aan, jolloin tarjonta kattaa perinnölliset sairaudet kaikilla lääketieteen aloilla. Jotta tämä olisi mahdollista tehdä kustannustehokkaasti, tarvitaan skaalautuva ja automaatiota hyödyntävä järjestelmä.

Kaikki relevantti data helposti saataville

Blueprint Geneticsillä on käytössä IBM Watson Explorer, jonka ansiosta geenidataa pystytään tehokkaasti prosessoimaan ja analysoimaan. Ratkaisuun päädyttiin, sillä Watson Explorerista on ollut hyviä kokemuksia muilla terveydenhuollon aloilla ja sillä on kyky prosessoida korkeaa määrää lääketieteellistä kirjallisuutta. Enfo Rongo on projektin toteuttaja.

Watson Explorerin lisäksi Blueprint Genetics käyttää Enfo Rongon 360 -tuotetta, joka tarjoaa pääsyn relevanttiin dataan joustavalla ja nopealla tavalla. Geenidata on erittäin kompleksia ja pirstaloitunutta, joten sen tehokas käsittely on haastavaa. 360 -näkyä tarjoaa

mahdollisuuden kehittää järjestelmää juuri Blueprint Geneticsin tarpeisiin.

Lisää aikaa tulosten analysointiin

IBM Watson Explorerin ansiosta manuaalinen työ on vähentynyt 80 %, mikä nopeuttaa testin läpivientiaikaa sekä lisää kustannustehokkuutta ja systematiikkaa. Kun osa datan analysointivaiheista automatisoidaan, vapautuu geneetikojen aikaa tulosten analysointiin ja lausuntojen valmisteluun. Järjestelmän raporttien nopeus, korkea laatu ja testien virheettömyys mahdollistavat geneetikkojen tekemät, kattavat ja toimenpiteisiin johtavat raportit.

On valtava loikka yli kymmenkertaistaa testivalikoima kattamaan perinnölliset sairaudet kaikilla lääketieteen aloilla. Yhteistyössä IBM:n ja Enfon Rongon kanssa toteutettu järjestelmä on Blueprint Geneticsin tuotehallinnassa avainasemassa, kun yritys laajentaa toimintaansa.

VASTUULLISUUS

ASIAKASLÄHTÖISIÄ RATKAISUJA

Asiakkaat ja heidän tarpeensa mahdollistavat Enfon liikearvon ja kannattavan liiketoiminnan jatkuvuuden pitkällä aikavälillä. Enfo kehittääkin jatkuvasti tarjontaansa, jotta se vastaisi asiakkaiden tarpeita nyt ja tulevaisuudessa. Digitalisaation eteneminen tuo tähän mittavia mahdollisuuksia, mutta edellyttää monipuolista osaamista ja ennakkoluulotonta asennetta. Enfon tavoitteena on tarjota ratkaisuja ja palveluja, jotta sen asiakkaiden liiketoiminnasta tulee yksinkertaisempaa, sujuvampaa ja älykkäämpää digitalisaation avulla.

Digitalisaation murros muuttaa liiketoimintoja ja ansaintamalleja nopeasti. Muutos on jatkuvaa, joten menestyäkseen on osattava ennustaa tulevaa ja uskallettava muuttaa toimintatapojaan. Toisaalta digitalisaatio tarjoaa mittavia etuja: se mahdollistaa monien hyödykkeiden ja palveluiden tuottamisen ja jakelun perinteisiä tapoja edullisemmin, nopeammin, turvallisemmin ja ympäristöstävällisemmin. Enfon tavoitteena on tukea asiakkaitaan sopeutumisessa muutokseen ja taata tuleva menestys tuottamalla asiakastarpeiden mukaisia palveluja vastuullisesti, kilpailukykyisesti ja laadukkaasti.

Kattavat johtamisjärjestelmät

Enfo seuraa ja kehittää toimintansa laatua jatkuvasti taatakseen asiakkaidensa tyytyväisyyden, mutta myös hallitakseen toimintansa

riskejä. Enfolla on käytössään johtamisjärjestelmät, jotka kattavat laadun, ympäristön, tietoturvan ja IT-palvelutuotannon. Johtamisjärjestelmät perustuvat kansainvälisiin standardeihin, kuten ISO 9001 -laatustandardiin, ISO 14001 -ympäristöstandardiin, ISO 27001 -tietoturvastandardiin ja ISO 20000 -IT palvelutuotannonstandardiin. Enfon laadun ja tietoturvan johtamisjärjestelmät ovat sertifioituja ja ympäristön johtamisjärjestelmälle tullaan hakemaan sertifiointia kuluvan vuoden aikana. Sertifioidut johtamisjärjestelmät ohjaavat Enfoa ja enfolaisia toimissaan ja valinnoissaan oikeaan suuntaan, mutta ne luovat myös asiakkaille varmuuden toiminnan korkeasta tasosta. Vaateet sertifiointeista tulevatkin yhä useammin asiakkaiden taholta.

Laatustandardiinsa Enfo on saanut sertifiointin jo vuonna 2009. Alkuvuodesta 2015 myös tietoturvan johtamisjärjestelmälle ja Data Center -palveluille Kuopion ja Karlskronan palvelinsaleissa myönnettiin ISO 27001 -tietoturvasertifikaatti. Sertifikaatti osoittaa Enfon varautuneen tietoturvaan liittyviin riskeihin huolellisesti ja edellyttää sen kehittävän jatkuvasti tietoturvaansa muuttuvien uhkien varalle. Vuoden 2015 aikana päivitettiin myös ympäristöpolitiikka ja perustettiin ympäristöorganisaatio, jonka muodostavat ympäristöpäällikkö ja jokaisen toimipisteen nimetyt ympäristövastaavat. Enfolla on ollut jo lähtökohtaisesti hyvä valmius ympäristöstandardin noudattamiseen Suomes-

sa toimitilojen ympäristöjärjestelmän Green Officeen myötä, mutta nyt työn alla on toimintatapojen yhtenäistäminen kaikissa toimipisteissä. Tavoitteena onkin hakea konsernitason ympäristösertifiointi vuoden 2016 aikana.

Asiakastyytyväisyys korkealla

Asiakaslähtöisyys on Enfon toiminnan ydin. Siksi Enfo seuraa asiakastyytyväisyyttään vuositain tehtävällä mittauksella sekä liiketoimintoittain että konsernitasonla. Marraskuussa 2015 toteutettuun kyselyyn vastasi yhteensä yli 200 asiakasta Suomessa ja Ruotsissa. Saadut tulokset nousivat merkittävästi vuoden takaiseen verrattuna. Erityisesti Enfoa kiiteltiin korkeasta osaamisesta, luotettavuudesta ja asiakaslähtöisestä toiminnasta. Kyselyssä esiin tulleita kehityskohteita oli muun muassa Enfon sisäinen yhteistyö. Tätä on jo lähdetty kehittämään uuden strategian ja organisoitumisen myötä.

Organisaatio asiakaslähtöisemmäksi

Enfo uusi liiketoimintarakenteensa vuoden 2016 alusta tavoitteenaan vahvistaa uuden strategian toteuttamisedellytyksiä ja parantaa toimintansa asiakaslähtöisyyttä. Muutoksen seurauksena perustettiin avainasiakkaisiin keskittyvä Strategic Accounts -liiketoimintayksikkö. Sen tavoitteena on palvella asiakkaita koko Enfon tarjonnalla entistä jouhevammin. Muut yksiköt ovat konsultointipalveluita tuottava Business Solutions, IT-ulkoistuspalveluita vastaava Managed Services, taloushallinnon ulkoistuspalveluita tuottava Financial Process Services ja konsernin uusista liiketoimintoista vastaava Emerging Businesses. Liiketoimintarakenteeseen kuuluu myös uusi Transformation Office -toiminto, joka vastaa liiketoiminnan kehityksestä ja kasvustrategian toteuttamisesta.

ASIAKAS-
LÄHTÖISYYS
ON ENFON
TOIMINNAN
YDIN.

VASTUULLISUUS — ENFO TYÖNANTAJANA

MOTIVOITUNEET OSAAJAT JA KANNUSTAVA TYÖYHTEISÖ

Enfo on pohjoismainen IT-palvelutalo ja noin 900 alan ammattilaisen työpaikka. Enfon tehtävänä on kehittää asiakkaidensa liiketoimintaprosesseista aiempaa yksinkertaisempia, joustavampia ja fiksumpia digitaalisessa maailmassa. Tehtävän täyttäminen edellyttää vahvaa ja laaja-alaista asiantuntemusta, jatkuvaa palvelujen kehittämistä ja energistä työyhteisöä. Samalla se mahdollistaa enfolaisille oman osaamisen monipuolisen kehittämisen alan huippuammattilaisten kanssa kannustavassa työyhteisössä.

Enfo on kasvanut monien yritysostojen avulla sekä Suomessa että Ruotsissa. Samalla palvelutarjonta ja asiakaskunta ovat laajentuneet. Maayhtiöt ovat palvelleet asiakkaitaan pitkälti omin resurssein ja oman tarjontansa mukaisesti. Vuoden 2015 aikana vietiin läpi mittava hanke, joka mahdollistaa asiakkaan palvelemisen Enfon koko osaamisella yhden kontaktin kautta. Konsernitasoisten tiimien muodostaminen ja yhtenäiset toimintatavat tehostavat työntekoa ja varmistavat korkeiden laatuvaatimusten täyttymisen. Entistä tiiviimpi yhteistyö tukee myös Enfon kykyä vastata nopeasti muuttuvaan toimintaympäristöön ja parantaa asiakaslähtöisyyttä.

Koulutus kärjessä

Palvelutarjonnan laajentaminen ja toimintatapojen muutos vahvistavat myös osaamisen jakamista ja yhtenäistä yrityskulttuuria. Enfo tarjonta perustuu laaja-alaiseen osaamiseen teknologioista prosesseihin ja tietoturvasta asiakaspalveluun. Osaamisen kehittäminen onkin keskeinen lähtökohta liiketoiminnan kannalta. Jokaista työntekijää kannustetaan ja tuetaan kehittämään ammattitaitoaan ja suunnittelemaan urapolkuaan. Erilaiset koulutuskanavat ja -tavat ovat ahkerassa käytössä. Vuonna 2015 otettiin käyttöön uutena koulutusmuotona Enfo High Potential Ambassadors -ohjelma, johon valittiin 16 osanottajaa. Syksyllä käynnistynyt vajaan vuoden pituinen koulutus sisältää laajan kokonaisuuden talouden analysoinnista kansainväliseen markkinointiin ja esiintymistaidoista asiakasymmärrykseen.

Tunnettuus kasvussa

Enfon henkilöstömäärä kasvoi orgaanisesti hieman ja lisäksi syksyllä hankitusta BI- ja analytiikkaratkaisuiden asiantuntijayritys Rongosta siirtyi Enfoon 75 asiantuntijaa. Enfon jatkuvasti parantunut tunnettuus näkyi potentiaalisten työntekijöiden kiinnostuksena yritystä kohtaan. Ruotsissa kilpailu alan osajista oli Suomen markkinoita kovempaa, mutta uusien tekijöiden palkkaamisessa ei ollut haasteita.

Enfon työnantajamielikuvan kohoaminen todettiin myös useassa tutkimuksessa. Universumin toteuttamassa kansainvälisessä tutkimuksessa Enfo sijoittui IT-alan ammattilaisten ihannetyönantajalistalla sijalle 70 Suomessa ja sijalle 74 Ruotsissa. Pohjoismaisella tasolla alan opiskelijat nostivat Enfon sijalle 25. Enfo osallistui myös Great Place to Work Finlandin järjestämään Suomen Parhaat Työpaikat -tutkimukseen. Enfo oli mukana suurten yritysten sarjassa sijoittuen neljänneksi ja oli omassa sarjassaan Suomen paras IT-alan yritys. Ruotsissa tutkimuksen tulokset julkistetaan 16. maaliskuuta.

Työhyvinvointi korkealla tasolla

Enfo on työyhteisönä keskusteleva ja työnantajana palkitseva. Työhyvinvointitutkimusten ja vaihtuvuuden perusteella enfolaiset viihtyvät työssään ja arvostavat työkavereitaan. Tiimihenki on korkealla ja ihmisistä pyritään huolehtimaan yksilöinä. Ajoittaisena haasteena on tasapainon löytäminen työn ja vapaa-ajan välille silloin kun työmäärä on poikkeuksellisen suuri. Osana työhyvinvoinnin kehittämistä Enfon Suomen toiminnot osallistuivat kestävän työelämän ohjelmaan, jonka puitteissa järjestettiin työpajoja hyvinvoinnista työssä ja henkilökohtaisessa elämässä. Ohjelmaa kutsuttiin nimellä lifestyle@enfo.

ENFO ON TYÖYHTEISÖNÄ
KESKUSTELEVA JA TYÖN-
ANTAJANA KANNUSTAVA.

VASTUULLISUUS

VASTUULLISTA YHTEISTYÖTÄ

Enfo on vastuullinen yrityskansalainen, jonka toiminta koskettaa asiakkaiden ja henkilöstön lisäksi kumppaneita, omistajia, rahoittajia ja koko yhteiskuntaa. Maailmassa, jossa verkostoituminen etenee nopeasti ja rajat talouksien ja yhteiskuntien välillä ohenevat, yhteistyön merkitys kasvaa. Enfon menestyminen perustuu kykyyn tehdä tiivistä yhteistyötä monien tahojen kanssa. Näin lisätään kaikkien sidosryhmien hyvinvointia. Vuoden 2015 aikana yritys vastuuseen panostettiin monin tavoin muun muassa hankinta- ja ympäristöpolitiikkoja kehittämällä.

Keskitetty hankinnat

Laaja ja osaava kumppaniverkosto vahvistaa merkittävästi Enfon kykyä kehittää ja tuottaa palveluita. Enfon verkostoon kuuluu muun muassa teknologiatoimittajia, palveluiden ja tuotteiden tarjoajia sekä toimitilojen vuokraajia. Koska Enfon tavoitteena on olla luotettava ja reilu kumppani. Se myös valitsee omat yhteistyötahonsa ja toimittajansa huolellisesti. Vuoden 2015 aikana kehitettiin toimittajahallintaa ja toimintamalleja, joiden tavoitteena on taata vastuullinen ja tasavertainen kohtelu kaikille toimijoille ja varmistaa luotettavat toimitukset Enfolle. Päivitetyt ohjeistot ja kriteeristöt otetaan käyttöön vuoden 2016 aikana ja samalla hankintoja ohjataan konsernitasolla.

Ympäristöarvot korkealla

Vastuullisena yrityskansalaisena Enfo pyrkii minimoimaan oman toimintansa ympäristön kuormituksen. Vuoden 2015 aikana ympäristönäkökulmaan panostettiin suuressa mittakaavassa, kun ympäristöpolitiikkaa ja ympäristöasioiden johtamisjärjestelmää kehitettiin tavoitteena ISO14001 ympäristösertifikaatin hakeminen vuoden 2016 aikana.

Tärkein ympäristöön vaikuttava tekijä on energiankulutus. Energiatohokkuuden kehittämisen lisäksi Enfo suosii uusiutuvan energian käyttöä. Merkittävin energiankulutus tulee toimitiloista ja konesaleista. Toimitilojen valinnassa otetaan tilojen toimivuuden lisäksi aina huomioon myös energiatohokkuus. Esimerkiksi Espoon toimitiloilla Alberga Business Parkissa on Bream-ympäristöluokittelu.

Energiatohokkaat konesalit

Konesalien energiatohokkuudella on suuri vaikutus, koska niiden käyttöikä lasketaan kymmenissä vuosissa. Niiden energiankulutusta vähennetään muun muassa minimoimalla jäädytettävien tilojen osuus, tehokkailla jäädytysratkaisuilla ja ottamalla käyttöön hukkalämpö. Kuopiossa ja Karlskronassa sijaitsevien konesalien energiatohokkuutta mittaava keskimääräinen PUE-arvo (Power Usage Effectiveness) oli 1,29 vuonna 2015 (2013: 1,25).

Tehokas kierrätys

Ympäristöarvot ovat osa Enfon jokapäiväisiä toimia myös vastuullisesta kierrättämisestä laitteiden uudelleenkäyttöön saakka. Kierrätysmateriaalien suosiminen ja tehokas jätteen käsittely vähentävät ympäristön kuormitusta. Ulkoistuspalveluissa Enfo ottaa vastuun asiakkaidensa laitteiden koko elinkaaresta. Tällöin laitteet ja myös tarvikkeet, kuten esimerkiksi tulostimien mustesäiliöt, kierrätetään tai ohjataan uusiokäyttöön vaatimusten mukaisesti ja yhteistyössä luotettavien toimijoiden kanssa.

Pyörällä töihin

Enfossa pyritään minimoimaan matkustamisen ympäristöhaittoja muun muassa suosimalla etäyhteyksin järjestettyjä kokouksia, vähiten kuormittavia matkustustapoja ja etätöiden tekoa. Työsuhdeautoissa noudatetaan tiukkoja päästörajoituksia ja enfolaisia kannustetaan tekemään työmatkansa julkisin kulkuneuvoin, pyöräillen tai kävellen. Vuoden 2015 aikana oli käynnissä Enfon sisäinen kampanja ja kilpailu, jonka ansiosta yhä useampi teki työmatkansa pyöräillen.

Lahjoitus hyväntekeväisyyteen

Lähi-idän epävakaa poliittinen tilanne ja Syyrian sotatila toi Eurooppaan ennennäkemättömän pakolaisvirran vuoden 2015 aikana. Enfo tuki pakolaistyötä lahjoittamalla noin 30 000 euroa SPR:lle ja UNCHR:lle.

ENFOSSA PYRITÄÄN MINI-
MOIMAAN MATKUSTAMISEN
YMPÄRISTÖHAITTOJA.

SELVITYS HALLINTO- JA OHJAUS- JÄRJESTELMÄSTÄ

Enfo Oyj:n hallinnoinnissa ja johtamisessa noudatetaan yhtiöjärjestystä, Suomen osakeyhtiölakia sekä Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia (Corporate Governance) lukuun ottamatta suosituksia 9 (Sisäpiirihallinto) ja 18 (Valiokunnan perustaminen). Koodiin voi tutustua Arvopaperimarkkinayhdistyksen web-sivuilla osoitteessa: www.cgfinland.fi.

KONSERNIN HALLINNOINTI

Hyvää hallintotapaa koskeva sovellusohje on tarkastettu ja hyväksytty Enfo Oyj:n hallituksessa 26.9.2014. Tiedot on julkaistu Enfon web-sivuilla www.enfo.fi Sijoittajat-osiossa.

YHTIÖJÄRJESTYS

Enfon yhtiöjärjestys on saatavilla yhtiön web-sivuilta Corporate Governance -osioista.

CORPORATE GOVERNANCE

YHTIÖKOKOUS

Yhtiökokous on Enfo Oyj:n ylin päätöksentekoeelin, jossa osakkeenomistajat osallistuvat yhtiön ohjaukseen ja valvontaan. Tilikauden aikana yhtiössä on järjestettävä yksi varsinainen yhtiökokous. Tarvittaessa järjestetään ylimääräinen yhtiökokous. Osakkeenomistajat käyttävät yhtiökokouksessa puhe- ja äänioikeuttaan. Yhtiökokoukseen osallistuu toimitusjohtaja, hallituksen puheenjohtaja sekä riittävä määrä hallituksen jäseniä. Myös tilintarkastaja on läsnä varsinaisessa yhtiökokouksessa. Hallituksen jäseneksi ensimmäistä kertaa ehdolla olevan henkilön on osallistuttava valinnasta päättävään yhtiökokoukseen, jollei hänen poissaolleen ole painavia syitä.

Enfo Oyj julkaisee yhtiökokouskutsun ja esittelee yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat sekä yhtiökokoukselle esitettävät asiakirjat www-sivuillaan vähintään kolme viikkoa ennen yhtiökokousta. Hallitus voi harkintansa mukaan julkaista kutsun myös yhdessä valtakunnallisessa päivälehdessä. Kokouksen jälkeen Enfo julkaisee kokouksen tekemät päätökset.

HALLITUS

Enfo Oyj:n hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus ohjaa ja valvoo yhtiön toimivaa johtoa, nimittää ja erottaa toimitusjohtajan, hyväksyy yhtiön strategiset tavoitteet ja riskienhallinnan periaatteet sekä varmistaa johtamisjärjestelmän toiminnan.

Hyvään hallintotapaan kuuluu myös, että hallitus huolehtii siitä, että yhtiö vahvistaa toiminnassaan noudatettavat arvot. Hallituksen tehtävänä on edistää yhtiön ja kaikkien osakkeenomistajien etua. Hallituksen jäsenet eivät edusta yhtiössä heitä jäseneksi ehdottaneita tahoja. Hallituksen jäsenten enemmistön on oltava riippumattomia yhtiöstä. Lisäksi vähintään kahden mainittuun enemmistöön kuuluvista jäsenistä on oltava riippumattomia yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista. Enfo Oyj:n hallitukseen kuului 25.11 asti viisi jäsentä, jonka jälkeen hallitus jatkoi neljällä jäsenelle. Hallitus kokoontui vuonna 2015 kymmenen kertaa. Hallituksen jäsenten yhteenlaskettu osallistumisprosentti oli 100.

HALLITUKSEN TYÖJÄRJESTYS

Hallitus laatii toimintaansa varten puolivuosittain kirjallisen työjärjestyksen, joka sisältää kokousaikataulun sekä suunnitelman hallituksessa käsiteltävistä asioista kattaen seuraavat osa-alueet:

- Talouskatsaukset
- Strategiatyöskentely
- Omistaja-asiat
- Johdon arviointi ja palkitsemisjärjestelmät
- Hallituksen työskentelyn arviointi
- Liiketoimintakatsaukset
- Henkilöstöasiat
- Asiakastytyväisyys
- Riskienhallinta

Työjärjestykseen sisältyvien asioiden lisäksi Enfo Oyj:n hallitus käsittelee ja päättää konsernin kannalta taloudellisesti, liiketoiminnallisesti tai periaatteellisesti merkittävät asiat.

HALLITUKSEN TOIMINNAN ARVIINTI

Enfo Oyj:n hallitus arvioi toimintaansa itsearviointina kerran vuodessa.

HALLITUKSEN JÄSENTEN VALINTA

Yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet. Valitsemalla hallituksen osakkeenomistajat vaikuttavat yhtiön hallintoon ja sitä kautta koko yhtiön toimintaan. Hallituksen jäsenet valitaan vuodeksi kerrallaan.

HALLITUKSEN JÄSENTEN RIIPPUMATTOMUUS

Hallituksen jäsenten enemmistön on oltava riippumattomia yhtiöstä. Lisäksi vähintään kahden mainittuun enemmistöön kuuluvista jäsenistä on oltava riippumattomia yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista.

HALLITUKSEN PALKKIOT

Hallituksen puheenjohtajan palkkio on 2 000 euroa kuukaudessa ja jäsenen palkkio 1 000 euroa kuukaudessa. Lisäksi jäsenelle ja puheenjohtajalle maksetaan kokouspalkkiona 600 euroa kokoukselta. Palkkioita ei makseta osakkeina.

Hallituksen jäsenten matkakulut korvataan yhtiön matkustussäännön mukaan. Hallituksen palkkioista päättää yhtiökokous.

VALIOKUNNAT

Muiden kuin nimitysvaliokunnan perustamista ei liiketoiminnan laajuus huomioiden ole katsottu tällä hetkellä tarpeelliseksi. Enfo Oyj:n hallitus hoitaa tarkastusvaliokunnan tehtävät.

Nimitysvaliokunta

Yhtiössä on yhtiökokouksen valitsema nelihenkinen nimitysvaliokunta, jonka puheenjohtajan yhtiökokous nimittää. Nimitysvaliokunnan jäsenistä enemmistön on oltava yhtiöstä riippumattomia. Toimitusjohtaja tai yhtiön muuhun johtoon kuuluva henkilö ei saa olla nimitysvaliokunnan jäsen. Nimitysvaliokunnan tehtävänä on hallituksen jäsenten ja tilintarkastajan valinnan sekä hallituksen jäsenten palkitsemisasioiden valmistelu yhtiökokoukselle tehtävää ehdotusta varten. Valiokunta raportoi työstään säännöllisesti hallitukselle. Nimitysvaliokunnan puheenjohtajan valitsee yhtiökokous. Nimitysvaliokunta kokoontuu vuosittain Enfo Oyj:n hallituksen puheenjohtajan koolle kutsumana hyvissä ajoin ennen varsinaista yhtiökokousta.

Nimitysvaliokunta kokoontuu muutoin tarvittaessa valiokunnan puheenjohtajan koolle kutsumana.

Enfo Oyj:n varsinaisessa yhtiökokouksessa 25.3.2015 nimitysvaliokuntaan valittiin Tapio Hakakari, Pekka Kantanen, Esko Torsti ja Ossi Saksman (pj.). Nimitysvaliokunta kokoontui 2015 yhden kerran ja osallistumisprosentti oli 100.

TOIMITUSJOHTAJA

Osakeyhtiölain mukaisesti toimitusjohtaja vastaa yhtiön päivittäisestä johtamisesta hallituksen määrittelemiä periaatteita ja ohjeita seuraten. Toimitusjohtaja valvoo, että yhtiön kirjanpito ja raportointi ovat lain ja muiden määräysten mukaisia ja luotettavasti hoidettuja. Toimitusjohtaja vastaa strategisesta suunnittelusta, taloudesta ja riskien hallinnasta. Toimitusjohtajan apuna toimii konsernin johtoryhmä.

Enfo Oyj:n toimitusjohtajana on toiminut 1.7.2007 alkaen diplomi-insinööri Arto Herranen. Enfo-konserni maksoi emoyhtiön toimitusjohtaja Arto Herraselle palkkaa ja palkkiota vuonna 2015 yhteensä 279.124 euroa, josta tilikauden 2014 perusteella maksettujen tulospalkkioiden osuus oli 0 euroa.

Johtajasopimuksen irtisanomisaika on kolme kuukautta toimitusjohtajan puolelta. Jos yritys päättää sopimuksen, toimitusjohtajalle maksetaan lisäksi 12 kuukauden palkkaa vastaava rahasumma. Toimitusjohtajan ja muun johtoryhmän eläke-edut määräytyvät työntekijäin eläkelain (TyEL) mukaan. Enfo Oyj:n toimitusjohtaja ei ole, eikä häntä voida valita hallituksen jäseneksi.

PALKITSEMINEN

Johdon ja avainhenkilöiden palkitseminen

Enfo-konsernissa on käytössä konsernin johdolle ja avainhenkilöille suunnattu vuosibonusjärjestelmä. Bonus, joka on henkilö- tai ryhmäkohtainen, on enimmillään 20–50 % henkilön vuosipalkasta. Johdon ja avainhenkilöiden palkitsemisjärjestelmää koskevat päätökset tekee yhtiön hallitus

Vuonna 2015 vuosibonusjärjestelmässä on mukana noin 40 henkilöä. Bonuksen keskeiset määräytymisperusteet ovat liiketoiminta-alueen liikevoitto ja henkilökohtaiset muut tavoitteet. Vuosibonusjärjestelmän lisäksi konsernissa on käytössä johdolle ja avainhenkilöille suunnattu pitkän tähtäimen kannustejärjestelmä. Osakepohjaisessa kannustejärjestelmässä on kolme yhden vuoden ansaintajaksoa, jotka ovat kalenterivuodet 2014, 2015 ja 2016. Yhtiön hallitus päättää ansaintajakson ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet budjetin hyväksynnän yhteydessä. Järjestelmän mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2015 perustuu liiketoiminta-alueen ja liiketoimintayksikön liikevoittoon ja liikevaihdon kasvuun. Järjestelmän kohderyhmään kuuluu 49 avainhenkilöä.

Voittopalkkiojärjestelmä

Enfo-konsernin Suomen henkilökunta ylittä johtoa lukuun ottamatta on vuonna 2006 perustetun henkilöstörahasen jäseniä ja Ruotsin henkilökunta vuonna 2014 perustetun suomalaisesta henkilöstörahasesta vastaavan yhteisön (”vinstandelstiftelse”) jäseniä.

Koko henkilöstön kannustepalkkaus perustuu henkilöstörahaselle maksettaviin voitto- ja tulospalkkioihin. Enfo Oyj:n hallitus päättää voitto- ja tulospalkkioiden määräytymisperusteet vuosittain budjetin hyväksymisen yhteydessä.

Henkilöstörahaso sijoittaa mahdollisuuksien mukaan 50–75 % sille maksettavista voittopalkkioeristä Enfo Oyj:n osakkeisiin. Henkilöstörahaso on yksi Enfo Oyj:n suurimmista osakkeenomistajista.

SISÄINEN VALVONTA JA TARKASTUS

Yhtiön liiketoiminnan ja hallinnon ohjaus ja valvonta perustuvat säännölliseen talousraportointiin ja aktiiviseen hallitustyöskentelyyn. Riskienhallinnan keskeiset periaatteet on määriteltävä yhtiön hallituksessa. Vuosittain toteutettavien riskikartoitusten tuloksista raportoidaan yhtiön hallitukselle. Tietoturvaan liittyvistä asioista hallitus saa raportin puolivuositteittain.

Konsernin rahoituspäätökset tehdään keskitetysti emoyhtiössä hallituksen hyväksymän sijoituspolitiikan mukaisesti ja hallitukselle raportoidaan rahoitustilanteesta neljännesvuositteittain.

Sisäinen tarkastus suoritetaan kiertävästi konsernin eri yksiköissä ja se ostetaan ulkoisena palveluna. Sisäisen tarkastuksen suorittaja raportoi suoraan hallitukselle.

RISKIENHALLINTA

Riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että yhtiön toiminta on tehokasta ja tuloksellista, informaatio luotettavaa ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan. Tavoitteena on liiketoimintaan liittyvien riskien tunnistaminen, arvioiminen ja seuranta. Enfo Oyj:ssä on tehty laaja kartoitus liiketoimintaan vaikuttavien uhkien ja riskien todennäköisyydestä, toteutumisen vaikutuksista sekä riskienhallinnasta.

Kartoituksen pohjalta tehtyä riskienhallintasuunnitelmaa päivitetään ja kehitetään aktiivisesti sekä määrätietoisesti, jotta toimintaan kohdistuvia riskejä voidaan hallita. Enfo Oyj:n hallitus arvioi tietoon tulleita riskejä sekä epävarmuustekijöitä ja raportoi niistä säännöllisesti yhtiön julkaisemissa osavuositarkastuksissa ja tilinpäätöstiedotteessa sekä toimintakertomuksessa.

SISÄPIIRIHALLINTO

Sisäpiirisäännökset eivät koske yhtiötä, koska yhtiön osakkeilla ei käydä kauppaa Helsingin pörssissä.

TILINTARKASTUS

Enfo Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiössä on vähintään yksi ja enintään kaksi tilintarkastajaa, joiden tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymästä tilintarkastusyhteisöstä. Vuoden 2007 ylimääräinen yhtiökokous valitsi yhtiön tilintarkastajaksi toistaiseksi KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy:n ja sen nimeämäksi päävastuulliseksi tilintarkastajaksi KHT Pekka Loikkasen.

Enfo-konserni maksoi 1.1.–31.12.2015 tilintarkastajalle tilintarkastukseen liittyviä palkkioita yhteensä 207.487,39 euroa ja tilintarkastukseen liittymättömiä palkkioita 101.958,31 euroa.

Tilintarkastajalla on tärkeä asema osakkeenomistajien asettamana tarkastuselimenä.

Tilintarkastuksen avulla osakkeenomistajat saavat riippumattoman lausunnon siitä, miten yhtiön kirjanpito, tilinpäätös ja hallinto on hoidettu. Enfo Oyj:ssä nimitysvaliokunta tekee yhtiökokoukselle ehdotuksen tilintarkastajaksi.

VIESTINTÄ

Enfo-konsernin viestinnän tehtävänä on tarjota sisäisille ja ulkoisille kohderyhmille luotettavaa ja ajantasaista tietoa yhtiön toiminnasta ja toimintaympäristöstä, jotta kohderyhmät voivat muodostaa oikean ja perustellun kuvan yhtiön toiminnasta.

Enfon viestintä perustuu avoimuuteen ja luotettavuuteen. Se on ymmärrettävää, aktiivista ja ennakoivaa toimintaa. Enfon viestinnän tavoitteena on tukea yhtiön strategian toteutumista

viestinnän keinoin sekä lisätä yhtiön toiminnan tunnettuutta ja toiminnan kiinnostavuutta.

Enfo Oyj julkistaa vuosittain viisi julkista talousraporttia: tilinpäätöstiedotteen, vuosikertomuksen ja kolme osavuositarkastusta. Enfo noudattaa viestinnässään tasapuolisuuden periaatetta ja julkaisee taloudellisen informaationsa sekä suomeksi että englanniksi.

Tärkein kanava Enfon viestinnälle ovat yhtiön www-sivut (www.enfo.fi), joilta on saatavissa kaikki yhtiön julkaisema taloudellinen informaatio, tiedotteet sekä selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä.

ENFO-KONSERNIN HALLITUS

TAPIO HAKAKARI

TIMO KÄRKKÄINEN

LAURI KERMAN

SOILI MÄKINEN

TAPIO HAKAKARI

*hallituksen puheenjohtaja
oikeustieteen maisteri (s. 1953)*

- Tapio Hakakari on Webstor Oy:n toimitusjohtaja. Hän on hallituksen varapuheenjohtaja Cargotec Oy:ssä, hallituksen puheenjohtaja Consti yhtiöt Oy:ssä ja Opteam Oy:ssä sekä hallituksen jäsen Handelsbanken AB Suomessa. Hakakari on toiminut aiemmin Cargotec Oy:n toimitusjohtajana 10/2012–2/2013, KONE Oy:n johtaja, hallituksen sihteerinä 1998–2006, KCI Konecranes Oy:n hallintojohtaja 1994–1998 sekä muissa tehtävissä KONE Oy:n palveluksessa 1983–1994.
- Enfo Oy:n hallituksessa 26.6.2007 alkaen. Omistaa 1 636 Enfo Oy:n osaketta. Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista.

LAURI KERMAN

*hallituksen jäsen
kauppateiden maisteri (s. 1967)*

- Lauri Kerman on Osuuskunta KPY:n toimitusjohtaja. Kerman on hallituksen jäsen Enfo Oy:ssä, Voimatel Oy:ssä, Vetrea Terveys Oy:ssä, Hoivakymppi Oy:ssä, Itä-Suomen Rahasto Oy:ssä ja Kiinteistö Oy Lentokapteenissa. Kerman on toiminut aikaisemmin johtajana Iccapital Pankkiiriliikkeessä, partnerina Iridium Corporate Finances ja salkunhoitajana Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisissa.
- Enfo Oy:n hallituksessa 19.3.2014 lähtien. Ei omista Enfo Oy:n osakkeita. Riippuvainen yhtiöstä ja merkittävästä osakkeenomistajasta.

TIMO KÄRKKÄINEN

*hallituksen jäsen
kauppateiden maisteri (s. 1963)*

- Timo Kärkkäinen on Senior salkunhoitaja, pääomasijoitukset, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen. Kärkkäinen on hallituksen jäsen mm. Tieyhtiö Valtatie 7 Oy:ssä. Kärkkäinen on toiminut aikaisemmin Neste Oil Oy eläkesäätiön asiamiehenä, rahoitusjohtajana, Head of Treasury Operations 2005–2010, Fortum Oy Treasury Manager, Head of Treasury Operations 2000–2005. Imatran Voima Oy:n rahoitus-, sähkönhinnoittelu- ja huolintatehtävät 1987–2000.
- Enfo Oy:n hallituksen jäsen 24.3.2011 lähtien. Ei omista Enfo Oy:n osakkeita. Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista.

SOILI MÄKINEN

*hallituksen jäsen
kauppateiden maisteri (s. 1960)*

- Soili Mäkinen on Tietohallintojohtaja Cargotec Oy:ssä. Hän on toiminut aiemmin MacGREGOR Oy:n tietohallinnossa järjestelmä- ja projektihallintatehtävissä vuodesta 1993 alkaen ja MacGREGOR Oy:n tietohallintojohtajana (2004–2006)
- Enfo Oy:n hallituksen jäsen 21.3.2013 lähtien. Ei omista Enfo Oy:n osakkeita. Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista.

*Enfo Oy:n hallitus
1.1.2016 lähtien.
Hallitukseen kuului
myös 25.11.2015
saakka **Mammu
Kaario**. Hän erosi
hallituksesta kun
hänet nimitettiin
Partnera Oy:n
toimitusjohtajaksi.*

ENFO-KONSERNIN JOHTO

ARTO HERRANEN

CHRISTIAN HOMÉN

TERO KOSUNEN

TERO SAKSMAN

SAMULI SAVO

MALIN UNG

LARS AABOL

ADAM RITZÉN

MATS ELIASSON

ARTO HERRANEN

CEO

diplomi-insinööri (s. 1963)

- Arto Herranen toiminut aiemmin toimitusjohtajana Kuopion Puhelin Oyj:ssä ja Savon Voima Oyj:ssä, osastopäällikkönä Kuopion Puhelin Oyj:ssä, Account Managerina Oracle Finland Oy:ssä sekä tuotantojohtajana P.T.A. Group Oy:ssä. Hallituksen jäsen Voimatel Oy:ssä.
- Enfo Oyj:n toimitusjohtaja vuodesta 2007. Omistaa 2 712 Enfo Oyj:n osaketta.

MATS ELIASSON*EVP, Business Solutions (s. 1959)*

- Mats Eliasson on toiminut aiemmin Senior Vice Presidentinä, Service and Asset Management, Enfo Swedenissä, toimitusjohtajana Framsteg AB:ssa, MRO Software AB:ssa sekä EBM Business Development AB:ssa.
- Enfo Oyj:n johtoryhmän jäsen 1.1.2016 alkaen. Omistaa 404 Enfo Oyj:n osaketta.

CHRISTIAN HOMÉN

CFO

kauppatieteiden maisteri (s. 1973)

- Christian Homén on toiminut aiemmin Microsoftilla nimikkeellä Director, Finance & Control. Lisäksi hän on työskennellyt Nokialla johtajana useissa eri taloushallinnon tehtävissä ml. talousanalyysi, liiketoimintasuunnittelu, raportointi, business control ja rahoitus.
- Enfo Oyj:n johtoryhmän jäsen 1.2.2015 lähtien. Omistaa 808 Enfo Oyj:n osaketta.

TERO KOSUNEN*EVP, Financial Process Services**diplomi-insinööri (s. 1978)*

- Tero Kosunen on toiminut aiemmin Oy Danfoss Ab:ssä talousjohtajana, liiketoiminnan kehitysjohtajana ja paikallisjohtajana. Lisäksi Kosunen on työskennellyt IT-konsulttina Tieto Oyj:ssä.
- Enfo Oyj:n johtoryhmän jäsen 1.10.2011 lähtien. Omistaa 808 Enfo Oyj:n osaketta.

MALIN UNG*SVP, HR**(s. 1967)*

- Malin Ung on aiemmin työskennellyt HR Managerina Enfo Swedenissä ja Framsteg AB:ssa, Senior HR -konsulttina HR Skills Stockholm AB:ssa sekä HR Managerina Wise Groupissa.
- Enfo Oyj:n johtoryhmän jäsen 1.1.2016 alkaen. Omistaa 202 Enfo Oyj:n osaketta.

TERO SAKSMAN*EVP, Managed Services**tradenomi (s. 1976)*

- Tero Saksman on toiminut aiemmin controllerina Kuopion Puhelin Oyj:ssä ja Enfo Oyj:ssä. Enfo Oyj:n Tiedonvälityspalveluissa hän on toiminut myyntipäällikkönä, myyntijohtajana ja palvelujohtajana.
- Kasve Oy:n hallituksen jäsen.
- Enfo Oyj:n johtoryhmän jäsen 1.1.2011 lähtien. Omistaa 1 316 Enfo Oyj:n osaketta.

LARS AABOL*EVP, Strategic Accounts ja Ruotsin**maajohtaja (s. 1965)*

- Lars Aabol on toiminut aikaisemmin Hogia Infra AB:n toimitusjohtajana sekä myyntipäällikkönä Framfabissa.
- Enfo Oyj:n johtoryhmän jäsen 1.7.2012 lähtien. Omistaa 946 Enfo Oyj:n osaketta.

ADAM RITZÉN*SVP, Marketing, Enfo-konserni**insinööri (s. 1964)*

- Adam Ritzén on toiminut aikaisemmin markkinointipäällikkönä Enfo Swedenissä sekä myynti- ja markkinointipäällikkönä Enfo Zsystemsissä. Hän on työskennellyt myös myynti- ja markkinointijohtajana Aircall AB:ssä, markkinointijohtajana STC AB:ssä sekä toimitusjohtajana GBL AB:ssä.
- Enfo Oyj:n johtoryhmän jäsen 1.7.2012 lähtien. Omistaa 404 Enfo Oyj:n osaketta.

SAMULI SAVO*EVP, Emerging Businesses and**Transformation Office**diplomi-insinööri, (s. 1975)*

- Samuli Savo on toiminut aiemmin Gartnerilla nimikkeillä Digital Lead EMEA High-Tech and Telecoms sekä Consulting Director. Savo on lisäksi toiminut Fujitsulla johtajana rooleissa Head of Offerings, Head of SAP Practice ja Director of Services.
- Enfo Oyj:n johtoryhmän jäsen 1.8.2015 lähtien. Omistaa 407 Enfo Oyj:n osaketta.

*Enfo Oyj:n johtoryhmä 1.1.2016 lähtien.**Vuonna 2015 johtoryhmään kuului myös***Maria Lundell.**

KONSERNI- TILINPÄÄTÖS (IFRS)

35 HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

39 TUNNUSLUVUT

41 KONSERNITILINPÄÄTÖS (IFRS)

41 KONSERNIN TULOSLASKELMA

41 KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

42 KONSERNITASE

43 KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

44 LASKELMA KONSERNIN
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

46 LIITETIEDOT

- 46 1. Yrityksen perustiedot
- 46 2. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet
- 54 3. Rahoitusriskien hallinta
- 56 4. Toimintasegmentit
- 57 5. Liiketoiminnan muut tuotot
- 57 6. Materiaalit ja palvelut
- 58 7. Palkat ja muut työsuhde-etuudet
- 58 8. Poistot ja arvonalentumiset
- 58 9. Liiketoiminnan muut kulut
- 58 10. Rahoitustuotot ja -kulut
- 59 11. Tuloverot
- 59 12. Osakekohtainen tulos
- 60 13. Aineelliset hyödykkeet
- 60 14. Aineettomat hyödykkeet
- 62 15. Myytävissä olevat sijoitukset
- 62 16. Pitkäaikaiset saamiset
- 63 17. Laskennalliset verosaamiset ja -velat
- 64 18. Vaihto-omaisuus
- 64 19. Myyntisaamiset ja muut saamiset
- 64 20. Rahavarat
- 64 21. Oma pääoma
- 65 22. Osakepalkitseminen
- 66 23. Rahoitusvelat
- 67 24. Ostovelat ja muut velat
- 67 25. Lähipiiri-informaatio
- 68 26. Tiedot yrityshankinnoista
- 69 27. Vastuut

ENFO OYJ:N HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Tilikausi 1.1.–31.12.2015

Enfo Oyj (Y-tunnus: 2081212-9) on emoyhtiö liiketoimintaa harjoittavassa Enfo-alakonsernissa, jonka emoyhtiö on Osuuskunta KPY.

Liiketoiminta

Enfo on pohjoismainen IT-palvelutalo, joka tarjoaa tietotekniikka- ja talousprosessipalveluja asiakkailleen Suomessa, Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa. Enfon palvelut mahdollistavat asiakkaiden keskittymisen omaan ydinliiketoimintaansa. Enfollla on yli 50 vuoden kokemus toimivien tietotekniikkaratkaisujen ja -konseptien kehittämisestä sekä noin 900 huippuluokan IT-ammattilaisen vankka osaaminen.

Markkinakehitys

Enfon päämarkkinoiden Suomen ja Ruotsin kehitys kulki edelleen eri suuntiin. Suomessa kansantalouden kasvu oli lähellä nollaa, kun taas Ruotsissa kasvu kiihtyi. Kehitys heijastui myös tietotekniikkapalveluiden kysyntään. Suomessa alakulo jatkui ja asiakkaiden päätöksentekoprosessit olivat monin paikoin pitkiä ja hintakilpailu kovaa, kun taas Ruotsissa investointiaktiivisuus oli korkeampaa.

Tietotekniikkapalveluiden markkinoilla on käynnissä selkeä muutosaalto. Asiakkaiden liiketoiminnat edellyttävät myös entistä monimuotoisempia ratkaisuja. Aiempaa useammin ratkaisua ja palvelua etsitään kokonaan uusien liiketoimintojen tukemiseen, kun ennen pääpaino oli entisten toimintojen tehostamisessa tietotekniikan avulla. Tämän takia asiakkaiden päätöksenteko it-hankinnoista onkin siirtymässä enemmän liiketoiminnoista vastaaville. Samalla it-ympäristö muuttuu entistä monimutkaisemmaksi. Erilaisten osien, kuten esimerkiksi omien ja ostettujen järjestelmien sekä julkisten pilvipalveluiden yhdistäminen tehokkaaksi kokonaisuudeksi edellyttää entistä monipuolisempaa osaamista.

Suomen heikko taloustilanne ja ennusteet jatkuvasta epävarmuudesta näkyivät yleisenä tietotekniikka- ja laskuoperaattoripalveluiden väisuna kehityksenä ja kovenevana hintakilpailuna. Sen sijaan talousprosessien ulkoistuksissa on merkittävää markkinapotentiaalia. Ruotsissa talousindikaattorit olivat selvästi parempia ja näkymät myönteisiä. Tämä vahvisti konsultointipalveluiden kysyntää. Palveluiden kysynnän painopiste vaihteli myös maittain: Suomessa tuki-

toimintojen ulkoistaminen oli yleisempää, kun taas Ruotsissa ostettiin enemmän konsultointia.

Liikevaihto ja tulos

Enfo-konsernin liikevaihto laski 3,2 % 140,6 milj. euroon (145,3), mutta kun ottaa huomioon myydyt liiketoiminnot, liikevaihto oli edellisvuoden tasolla. Liikevaihtoon vaikutti tietotekniikan ulkoistusten supistuva kysyntä ja laskuoperaattoripalveluiden kova kilpailu Suomessa. Toisaalta konsultointipalveluiden tarve Ruotsissa vaikutti liikevaihtoon myönteisesti. Liikevoitto oli 7,5 milj. euroa, jossa oli laskua 22,3 %. Liikevoittoa kertyi 5,4 % suhteessa liikevaihtoon. Pääosa liikevoiton heikentymisestä selittyy panostuksilla uusiin liiketoimintoihin kuten Ruotsin IT-ulkoistuspalveluihin ja talousprosessien ulkoistuspalveluihin, jotka tuottivat yhteensä yli neljän miljoonan euron tappiot. Toisaalta molemmat liiketoiminnot kasvoivat nopeasti ja tuovat jo yli 10 prosenttia Enfon liikevaihdosta.

Tilikauden tulos ennen veroja oli 6,8 milj. euroa ja 4,8 % liikevaihdosta (8,1 ja 5,5 %). Konsernin nettorahoituskulut olivat 0,8 milj. euroa (1,6). Tilikauden tulos oli 5,4 milj.

euroa ja 3,8 % liikevaihdosta (6,4 ja 4,4 %). Osakekohtainen tulos oli 7,39 euroa (8,50).

Kehitys raportointisegmenteittäin

Enfon liiketoiminnot on jaettu kahteen erikseen raportoitavaan liiketoiminta-alueeseen, jotka ovat Tietotekniikkapalvelut ja Talousprosessipalvelut.

Tietotekniikkapalveluiden liikevaihto kasvoi yhteensä 1,1 % 110,5 milj. euroon (109,3) ja liikevoitto 13,7 % 6,4 milj. euroon (5,6). Tietotekniikkapalveluiden markkinat olivat selkeässä murroksessa, joten liikevaihdon kehitykseen vaikuttivat monet tekijät. Suomessa perinteisten tietotekniikkapalvelujen kysyntä heikkeni. Sen sijaan Ruotsissa konsultointipalveluiden kysyntä vahvistui ja liiketoiminta kasvoi voimakkaasti. Myös syksyllä 2014 hankittu Framsteg vahvisti Enfon asemaa konsultointipalveluiden tarjoajana. Asiakassopimuksia allekirjoitettiin muun muassa Forex Bankin, Otava-konsernin, VVO:n, HSY:n ja Savox Communicationsin kanssa. Liikevoiton kasvua tukivat erityisesti Ruotsin konsultointitoimintojen menestyminen. Tietotekniikkapalveluissa toteutettiin myös mitava organisaation ja toimintatapojen muutos, jonka tavoitteena on vahvistaa Enfon kykyä vastata asiakastarpeiden muutokseen.

Marraskuussa 2015 Enfo osti enemmistön Business Intelligence ja analytiikkaratkaisuihin erikoistuneesta Rongo Oy:stä. Yritystoston vaikutus liikevaihtoon jäi vielä vähäiseksi (alle 1 %), mutta kauppa vahvisti Enfon asemaa konsultointipalveluiden tarjoajana ja Business Intelligence osaajana. Kaupan myötä Enfoon tuli 75 uutta alan ammattilaista.

Talousprosessipalveluiden liikevaihto laski 13,8 % 32,4 milj. euroon (37,6) ja liikevoitto 1,2 milj. euroon (4,1). Liikevaihtoa laski myydyt liiketoiminnot sekä laskuoperaattoripalveluiden kova kilpailutilanne. Talousprosessien ulkoistamisessa

keskisuurissa ja suurissa yrityksissä on selvästi kasvupotentiaalia ja neuvotteluja ulkoistuksista käytiinkin kiihtyvään tahtiin. Enfo solmi uusia merkittäviä sopimuksia energiayhtiö Loisteen ja rakennusyritys SRV:n kanssa. Näiden sopimusten vaikutus tulee näkymään myönteisenä kehityksenä vuodesta 2016 alkaen. Myös ZmartScan-talousprosessikartoitusten kysyntä jatkui hyvänä. Liikevoittoa supistivat mittavat investoinnit talousprosessipalveluiden kehitykseen ja myös laskuoperaattoripalveluiden hintakilpailu.

Investoinnit ja rahoitus

Enfon nettoinvestoinnit tilikaudella olivat 14,3 milj. euroa (8,9). Koko vuoden investoinnit kohdistuivat pääosin Rongo Oy:n osakkeiden ja rahoitusleasing-sopimuksilla hankittujen data-keskuslaitteiden hankintaan. Lisäksi investoitiin talousprosessipalveluiden tarjontaan.

Yhtiön omavaraisuusaste oli tilikauden lopussa 44,4 % (42,9). Korolliset nettovelat olivat joulukuun lopussa 27,8 milj. euroa (28,7) ja nettovelkaantumisaste oli 50,7 % (55,1).

Henkilöstö

Enfon palveluksessa oli vuoden aikana keskimäärin 818 henkilöä (775) ja vuoden lopussa yhteensä 883 henkilöä (802). Näistä Talousprosessipalveluissa työskenteli 97 henkilöä, Tietotekniikkapalveluissa 744 ja konsernipalveluissa 42 henkilöä. Hallinnon henkilöstön osuus oli n. 5 % koko Enfon henkilöstöstä. Henkilöstöstä Suomessa oli keskimäärin 356 (367) ja Ruotsissa 462 (408).

Konsernin henkilöstökulut olivat vuonna 2015 yhteensä 65,1 milj. euroa (67,2 milj. euroa). Henkilöstökulut olivat 52 % tuloslaskelman kaikista kuluista (49 %). Enfo maksoi henkilöstölleen palkkaa ja palkkioita tilikaudella yhteensä 54,1 milj. euroa (52,1 milj. euroa). Tulospalkkioita sosiaalikuluneen maksettiin vuoden 2015

aikana 0,8 milj. euroa. Keskimääräiseen henkilöstömäärään suhteutettu konsernin liikevaihto oli 172 000 euroa (188 000), liikevoitto 9 200 euroa (13 000) sekä palkka- ja eläkekustannukset 79 600 euroa (81 000).

Vuonna 2015 Enfo-konserniin rekrytoitiin 115 vakituista työntekijää (95). Vakituksia työsuhteita päättyi 87 (74). Vuoden 2015 lopussa konsernin keskimääräinen vakituisen työsuhteen kesto oli 7,6 vuotta (7,7). Yli 20 vuotta palveluksessa olleiden osuus konsernin henkilöstöstä oli 6 % (6 %), 0–4 vuotta oli 43 % (42 %) ja 5–10 vuotta oli 32 % (30 %). Selkeä enemmistö eli 74 % (79 %) konsernin henkilöstöstä on miehiä. Henkilöstön keski-ikä oli 42 vuotta (42).

Enfo-konsernin Suomen henkilökunta ylittää johtoa ja Enfo Rongo Oy:n henkilöstöä lukuun ottamatta on vuonna 2006 perustetun henkilöstörahas-
törahaston jäseniä. Koko henkilöstön kannustepalkkaus perustuu henkilöstörahas-
tölle maksettaviin voitto- ja tulospalkkioihin. Enfo Oyj:n hallitus päättää voitto- ja tulospalkkioiden määrätymisperusteet vuosittain budjetin hyväksymisen yhteydessä. Henkilöstörahas-
tö sijoittaa mahdollisuuksien mukaan 50–75 % sille maksettavista voittopalkkioeristä Enfo Oyj:n osakkeisiin. Henkilöstörahas-
tö on Enfo Oyj:n kolman-
neksi suurin osakkeenomistaja.

Ruotsissa on suomalaista henkilöstörahas-
toa vastaava yhteisö ("vinstandelstiftelse"), joka perustettiin vuoden 2014 aikana. Sen keskeiset säännöt ja voittopalkkioperusteet ovat samat kuin Suomessa.

Enfo-konsernissa on käytössä konsernin johdolle ja avainhenkilöille suunnattu vuosibonusjärjestelmä. Bonus, joka on henkilö- tai ryhmäkohtainen, on enimmillään 20–50 % henkilön vuosipalkasta. Johdon ja avainhenkilöiden palkitsemisjärjestelmää koskevat päätökset tekee yhtiön hallitus. Vuonna 2015 vuosibonusjärjestelmässä on mukana noin 40 henkilöä.

Bonuskeskeiset määräytymisperusteet ovat liiketoiminta-alueen liikevoitto ja henkilökohtaiset muut tavoitteet.

Vuosibonusjärjestelmän lisäksi konsernissa on käytössä johdolle ja avainhenkilöille suunnattu pitkän tähtäimen kannustejärjestelmä. Osakepohjaisessa kannustejärjestelmässä on kolme yhden vuoden ansaintajaksoa, jotka ovat kalenterivuodet 2014, 2015 ja 2016. Yhtiön hallitus päättää ansaintajakson ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet budjetin hyväksynnän yhteydessä. Järjestelmän mahdollinen palkio ansaintajaksolta 2015 perustuu liiketoiminta-alueen ja liiketoimintayksikön liikevoittoon ja liikevaihdon kasvuun. Järjestelmän kohderyhmään kuuluu 49 avainhenkilöä.

Konsernissa on tilikauden 2014 lopussa otettu käyttöön avainhenkilöiden kannustinjärjestelmä jonka arvo perustuu avainhenkilöiden liikeyksikön tulokseen.

Tutkimus ja tuotekehitys

Tilikaudella ei ollut merkittäviä tutkimus- tai tuotekehityshankkeita

Ympäristöasiat

Enfo pyrkii ympäristön huomioimiseen ja vastuullisuuteen niin omassa toiminnassaan kuin asiakkaille tarjottavien ratkaisujen ja palvelujen kehittämisessä ja tuottamisessa. Enfon omaa toimintaa ohjaa kestävä kehityksen periaate, joka näkyy muun muassa matkustusohjeina, materiaalivalintoina, kierrätyksessä ja jätteenkäsittelyssä. Asiakkaille tarjottavien tietotekniikkaratkaisujen ja -palvelujen avulla taas pyritään säästämään luonnonvaroja esimerkiksi energiatehokkuudella ja vähentämällä tulostamisen tarvetta.

Energiatehokkuus on merkittävin ympäristökäyttäjä Enfon palveluiden tuottamisessa. Enfon rakentamissa tehokkaissa konesaleissa ympä-

ristökuormitus ja sähkönkulutus ovat merkittävästi tavallista datakeskustilaa pienemmät. Energiankulutusta on vähennetty muun muassa tehokkailla jäähdytysratkaisuilla ja hyödyntämällä hukkalämpöä. Alan parhaita käytäntöjä hyödyntävät konesalit ovatkin saavuttaneet erinomaiset energiatehokkuutta mittaavat PUE-arvot (Power Usage Effectiveness). Vuoden 2015 PUE-keskiarvo oli Enfon konesaleissa 1,29 (1,25). Enfon konesaleja on Kuopiossa ja Karlskronassa.

Enfon toimipisteiden tehokkuudelle ja toimivuudelle on asetettu korkeat vaatimukset. Enfon kaikki Suomen toimistot täyttävät WWF:n (World Wildlife Fund) Green Office -vaatimukset. Green Office on toimistoille tarkoitettu ympäristöjärjestelmä ja sen avulla työpaikat voivat vähentää ympäristökuormitustaan, saavuttaa säästöjä ja hidastaa ilmastomuutosta. Lisäksi Espoon toimipiste sijaitsee Alberga Business Parkissa, joka ympäristösertifioitu BREEAM-very good -tasolla (BRE Environmental Assessment Method) ja Kuopion toimipaikalla on LEED Gold -ympäristösertifiointi (Leadership in Energy and Environmental Design).

Energiatehokkuuden lisäksi jätteiden kierrätys on tärkeä osa ympäristövastuuta. Enfollla käytöstä poistetut elektroniikkaromut ja muut materiaalit kierrätetään, jolloin ne voidaan hyödyntää uusiokäytössä mahdollisuuksien mukaan. Tuotannossa syntyvä hukkapaperi ja pakkausmateriaali kerätään ja toimitetaan uusiokäyttöön, ja tulostimissa käytetyt tarveaineet kuten värit, värisäiliöt ja varaosat kierrätetään.

Vuoden 2015 aikana päivitettiin ympäristöpolitiikka ja perustettiin ympäristöorganisaatio, jonka muodostavat ympäristöpäällikkö ja jokaisen toimipisteen nimetyt ympäristövastaavat. Tavoitteena on hakea Enfolle konsernitasoinen ympäristösertifiointi vuoden 2016 aikana.

Hallitus, johto ja tilintarkastaja

Enfo Oyj:n hallituksen puheenjohtajana toimii Webstor Oy:n toimitusjohtaja Tapio Hakakari. Muut hallituksen jäsenet ovat Osuuskunta KPY:n toimitusjohtaja Lauri Kerman, Korona Invest Oy:n sijoitusjohtaja Mammu Kaario, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen senior salkunhoitaja Timo Kärkkäinen sekä Cargotec Oyj:n tietohallintojohtaja Soili Mäkinen. Mammu Kaario erosi hallituksesta 25.11., kun hänet nimitettiin Partnera Oy:n toimitusjohtajaksi.

Enfo-konsernin johtoryhmän muodostivat vuonna 2015 Arto Herranen, Tero Kosunen, Christian Homén (1.2. alkaen), Maria Lundell, Samuli Savo (1.8. alkaen) Tero Saksman, Lars Aabol ja Adam Ritzén.

Laajennettuun johtoryhmään kuuluivat johdon lisäksi Nina Annila (Ulkoistuspalvelut), Fredrik Bergman (Konsultointipalvelut), Eric Brügge (Konsultointipalvelut), Åsa Landén Ericsson (Konsultointipalvelut), Matti Seppänen (Ulkoistuspalvelut) ja 1.12. alkaen Malin Ung ja Mats Eliasson.

Yhtiön tilintarkastajana on tilikaudella toiminut KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy ja sen nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana KHT Pekka Loikkanen.

Osakkeet, omistajat ja osakepääoman muutokset

Enfo Oyj:n osakkeiden kokonaismäärä oli 31.12.2015 yhteensä 600 833 osaketta. Enfollla oli tilikauden lopussa yhteensä 117 osakkeenomistajaa. Yhtiöllä on yksi osakesarja. Enfo omisti omia osakkeita joulukuun 2015 lopussa 1 011 kappaletta.

Vuoden 2015 lopussa yhtiön kymmenen suurinta omistajaa olivat Osuuskunta KPY, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen, Enfo Oyj:n Henkilöstörahoisto HR, Rongo Cap Oy, Einari Vidgrén Oy, Keskisuomalainen Oyj,

Pohjois-Savon Osuuspankki, Hannu Isotalo Oy, Kallax Oy ja Arto Herranen. Osuuskunta KPY:n omistusosuus on 84,91 %.

Yhtiökokouksen hallitukselle antaman valtuutuksen perusteella toteutettiin suunnattu osakeanti Rongo Oy:n omistajille osana Rongo Oy:n hankintaa. Suunnatussa annissa merkittiin 8 048 osaketta.

Lisäksi yhtiö antoi yhteensä 1 952 uutta osaketta osana avainhenkilöiden kannustejärjestelmää.

Varsinaisen yhtiökokouksen päätöksiä

Enfo Oyj:n 25.3.2015 pidetty varsinainen yhtiökokous päätti hallituksen esityksen mukaisesti jakaa osinkoa 31.12.2014 päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen perusteella 5,90 euroa ulkona olevaa osaketta kohden, eli arviolta yhteensä 3 478 162,10 euroa. Osingonmaksupäivä oli 29.5.2015.

Hallituksen varsinaiseksi jäseniksi valittiin uudelleen Tapio Hakakari, Mammu Kaario, Lauri Kerman, Timo Kärkkäinen ja Soili Mäkinen. Hallituksen omasta pyynnöstään jättävän Hannu Isotalon tilalle ei valittu jäsentä. Yhtiökokouksen jälkeen pidetyssä järjestäytymiskokouksessa hallitus valitsi puheenjohtajakseen Tapio Hakakarin ja varapuheenjohtajaksi Mammu Kaarion.

Lisäksi Yhtiökokous päätti valtuutuksista, joiden pääehdot ovat seuraavat:

- Enintään 175 000 uuden osakkeen antaminen maksullisella osakeannilla yhdessä tai useammassa erässä. Valtuutus on voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka.
- Enintään 10 000 uuden tai yhtiön hallussa olevan oman osakkeen antaminen tai luovuttaminen maksullisella suunnatulla osakeannilla. Valtuutus on voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka.

- Enintään 10 000 yhtiön oman osakkeen hankkiminen yhtiön vapaalla omalla pääomalla. Valtuutus on voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka.

Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Enfo uusi liiketoimintarakenteensa vuoden 2016 alusta tavoitteenaan vahvistaa uuden strategian toteuttamisedellytyksiä ja parantaa toiminnan asiakaslähtöisyyttä. Muutoksen seurauksena konserni jaettiin viiteen liiketoiminta-alueeseen, jotka ovat avainasiakkaisiin keskittyvä Strategic Accounts, konsultointipalveluita tuottava Business Solutions, IT-ulkoistuspalveluista vastaava Managed Services, taloushallinnon ulkoistuspalveluita tuottava Financial Process Services ja konsernin uusista liiketoiminnoista vastaava Emerging Businesses. Liiketoimintarakenteeseen kuuluu myös uusi Transformation Office -toiminto, joka vastaa konsernin liiketoiminnan kehityksestä ja kasvustrategian toteuttamisesta. Samassa yhteydessä johtoryhmän vastuualueita ja johtoryhmää muutettiin seuraavasti.

Konsernin johtoryhmän muodostavat: Arto Herranen, CEO, Lars Aabol, EVP, Strategic Accounts ja Ruotsin maajohtaja (aiempi tehtävä EVP Consulting Services), Mats Eliasson, EVP, Business Solutions (aiempi tehtävä SVP Service and Asset Management, Christian Homén, CFO, Tero Kosunen, EVP, Financial Process Services (aiempi tehtävä SVP Business Development), Adam Ritzén, SVP, Marketing, Tero Saksman, EVP, Managed Services (aiempi tehtävä EVP Financial Process Services), Samuli Savo, EVP, Emerging Businesses and Transformation Office, (aiempi tehtävä EVP IT Outsourcing Services) ja Malin Ung, SVP, HR (aiempi tehtävä HR Manager Enfo Sweden).

Tammikuussa Enfo osti ruotsalaisen Next Improvement -yhtiön osana konsernin tavoitetta

saavuttaa johtavan toimijan asema Service & Asset Management -toimialalla pohjoismaisilla markkinoilla. Next Improvement toimittaa kokonaisratkaisuja yrityksille, jotka haluavat tehostaa liiketoiminnan laadun. Asiakkaina on lähinnä pohjoismaisia sekä pieniä että suuria teollisuusyrityksiä. Next Improvementin tuoteportfolio, johon sisältyy Rejus-kunnossapitojärjestelmä ja muut yhteistyössä toteutettavat tuotantoratkaisut, vahvistaa ja täydentää Enfon nykyistä tuotevalikoimaa.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Konsernin vuoden 2016 liikevaihdon arvioidaan kasvavan. Liikevoiton arvioidaan jäävän edellisvuotta pienemmäksi johtuen panostuksista uusiin liiketoimintoihin. Lisäksi joidenkin liiketoimintayksiköiden tehostamistoimenpiteistä aiheutuvat kertaluonteiset kustannukset heikentävät kuluvan vuoden liikevoittoa.

Riskit ja epävarmuustekijät

Lyhyen aikavälin riskit ja epävarmuustekijät liittyvät hintakilpailukyvyyn ylläpitoon konsernin kaikilla liiketoiminta-alueilla. Pitkällä tähtäimellä uudet toimitustavat, kuten globaalit pilvipalvelut, saattavat muuttaa merkittävästi IT-ulkoistuspalveluiden liiketoimintaympäristöä.

Hallituksen esitys voittovarojen käyttämisestä

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 31.12.2015 olivat yhteensä 35 916 704,45 euroa. Yhtiön hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2015 osinkoa maksetaan 5,90 euroa osakkeelta. Osinko maksetaan sille osakkeenomistajalle, joka on merkitty osingonmaksun täsmäytyspäivänä 1.4.2016 Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Osingonmaksupäivä on 27.5.2016.

TUNNUSLUVUT

IFRS

	2015	2014	2013
Tuloslaskelman tunnuslukuja			
Liikevaihto (M €)	140,6	145,3	150,9
Liikevaihdon muutos, %	-3,2	-3,7	4,0
Liikevoitto (M €)	7,5	9,7	11,2
% liikevaihdosta	5,4	6,7	7,5
Voitto ennen veroja (M €)	6,8	8,1	10,0
% liikevaihdosta	4,8	5,5	6,6
Tilikauden voitto (M €)	5,4	6,4	7,6
% liikevaihdosta	3,8	4,4	5,0
Rahoituskulut, netto (M €)	0,8	1,6	1,3
% liikevaihdosta	0,5	1,1	0,9
Sijoitetun pääoman tuotto-%	8,8	11,3	14,3
Oman pääoman tuotto-% (ROE)	10,1	12,4	15,2
Taseen tunnuslukuja			
Omavaraisuusaste-%	44,4	42,9	46,6
Nettovelkaantumisaste-%	50,7	55,1	54,8
Korolliset nettovelat (M €)	27,8	28,7	28,4
Taseen loppusumma (M €)	124,1	121,9	111,7

	2015	2014	2013
Osakekohtaisia tunnuslukuja			
Osakekohtainen tulos, perus	7,39	8,50	10,69
Osakekohtainen tulos, laimennettu	7,39	8,50	10,69
Osakekohtainen oma pääoma	89,0	85,8	86,5
Osakekohtainen osinko *	5,9	5,9	5,4
Osinko tuloksesta % *	79,9	69,8	50,5
Osakkeiden lukumäärä 31.12.	600 833	590 833	590 833
- ilman omia osakkeita	599 822	589 822	590 024
Osakkeiden osakeantioikaistu keskimäärä	592 096	589 839	584 440
Muut tunnusluvut			
Investoinnit (netto) (M €)	14,6	8,9	5,1
% liikevaihdosta	10,4	6,1	3,4
Henkilöstö keskimäärin	818	775	784

* Laskettu hallituksen osingonjakoehdotuksen mukaisesti. Tilikaudelta 2014 osinkoa maksettiin yhteensä 5,9 euroa osakkeelta.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Tunnusluvut on laskettu käyttäen seuraavia kaavoja:

Sijoitetun pääoman tuotto	=	$\frac{\text{Voitto ennen veroja} + \text{rahoituskulut}}{\text{Oma pääoma} + \text{korolliset rahoitusvelat (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}}$
Oman pääoman tuotto	=	$\frac{\text{Tilikauden voitto}}{\text{Oma pääoma (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}}$
Omavaraisuusaste	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$
Nettovelkaantumisaste	=	$\frac{\text{Korolliset nettorahoitusvelat}}{\text{Oma pääoma}}$
Korolliset nettorahoitusvelat	=	Korolliset rahoitusvelat - rahavarat ja muut likvidit rahoitusvarat
Osakekohtainen tulos (EPS)	=	$\frac{\text{Emoyhtiön kantaosakkeiden omistajille kuuluva voitto/tappio}}{\text{Ulkona olevien kantaosakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo}}$
Osakekohtainen oma pääoma	=	$\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden laimentamaton lukumäärä 31.12.}}$
Osakekohtainen osinko	=	$\frac{\text{Tilikauden osingonjako}}{\text{Osakkeiden laimentamaton lukumäärä 31.12.}}$
Osinko tuloksesta (%)	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$

KONSERNIN TULOSLASKELMA

IFRS, 1 000 €

	LIITE- TIETO	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Liikevaihto	4	140 647	145 333
Liiketoiminnan muut tuotot	5	953	124
Materiaalit ja palvelut	6	-46 117	-48 545
Palkat ja muut työsuhde-etuudet	7	-65 085	-62 642
Poistot ja arvonalentumiset	8	-5 020	-4 640
Liiketoiminnan muut kulut	9	-17 840	-19 928
Liikevoitto		7 537	9 703
Rahoitustuotot	10	515	371
Rahoituskulut	10	-1 276	-2 020
Rahoituskulut (netto)	10	-761	-1 650
Voitto ennen veroja		6 777	8 053
Tuloverot	11	-1 384	-1 626
Tilikauden voitto		5 393	6 427
Jakautuminen			
emoyhtiön omistajille		4 375	5 012
määräysvallattomille omistajille		1 018	1 415
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:			
laimentamaton osakekohtainen tulos (EUR)	12	7,39	8,50
laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (EUR)	12	7,39	8,50

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

IFRS, 1 000 €

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Tilikauden voitto	5 393	6 427
Erät, jotka saatetaan tulevaisuudessa siirtää tulosvaikutteisiksi:		
Myytavissä olevien rahoitusvarojen arvomuutos	5	-13
Nettosijoituksesta ulkomaiseen tytäryhtiöön aiheutuvat kurssierot	387	-1 045
Nettosijoituksen suojaus	115	-66
Muut muuntoerot	213	-641
Rahavirran suojaus	127	31
Omaan pääomaan kirjatut oikaisut edellisiltä tilikausilta		
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	-26	-4
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	821	-1 737
Tilikauden laaja tulos yhteensä	6 214	4 690
Jakautuminen		
emoyhtiön omistajille	5 170	3 275
määräysvallattomille omistajille	1 043	1 415

KONSERNITASE

IFRS, 1 000 €

	LIITE- TIETO	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	13	4 360	5 159
Liikearvo	14	71 499	62 265
Muut aineettomat hyödykkeet	14	9 203	7 058
Myytavissä olevat sijoitukset	15	142	136
Saamiset	16	92	155
Laskennalliset verosaamiset	17	1 361	1 239
Pitkäaikaiset varat yhteensä		86 656	76 012
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	18	177	256
Myyntisaamiset	19	26 365	25 811
Muut saamiset	19	3 242	3 031
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		1 971	3 423
Myytavissä olevat sijoitukset	15	2	2
Rahavarat	20	5 662	13 343
Lyhytaikaiset varat yhteensä		37 419	45 866
Varat yhteensä		124 075	121 877

	LIITE- TIETO	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Oma pääoma			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	21	265	265
Ylikurssirahasto	21	13 316	13 316
Omat osakkeet	21	-87	-82
Muuntoerot	21	2 052	1 192
Arvonmuutos- ja muut rahastot	21	2 875	1 787
Kertyneet voittovarot		35 064	34 152
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		53 486	50 630
Määräysvallattomien omistajien osuus		1 370	1 375
Oma pääoma yhteensä		54 856	52 005
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	17	1 094	719
Rahoitusvelat	23	23 232	26 813
Muut velat	24	5 005	317
Pitkäaikaiset velat yhteensä		29 331	27 850
Lyhytaikaiset velat			
Ostovelat	24	9 691	9 390
Muut velat	24	19 297	16 612
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	24	676	815
Rahoitusvelat	23	10 224	15 206
Lyhytaikaiset velat yhteensä		39 888	42 023
Velat yhteensä		69 219	69 872
Oma pääoma ja velat yhteensä		124 075	121 877

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

IFRS, 1 000 €

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Liiketoiminnan rahavirrat		
Tilikauden voitto	5 393	6 427
Oikaisut:		
Poistot	5 020	4 640
Rahoituserät	761	1 650
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja tappiot	-37	48
Verot	1 384	1 626
Liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa	-567	-164
Käyttöpääoman muutokset:		
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	2 798	2 091
Vaihto-omaisuuden muutos	80	53
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	-367	643
Maksetut korot	-1 101	-1 094
Saadut korot ja osingot	26	47
Maksetut verot	-1 317	-4 512
Liiketoiminnan nettorahavirta	12 072	11 455
Investointien rahavirrat		
Tytäryritysten hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-3 751	-2 969
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	-51	-468
Investoinnit aineettomiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	-1 515	-561
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynnit	80	26
Luovutustulot liiketoimintakaupoista	797	
Investointien nettorahavirta	-4 440	- 3 972

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Rahoituksen rahavirrat		
Maksetut osingot	-4 857	-4 447
Omiin osakkeisiin liittyvät transaktiot	-1	-16
Lainojen nostot	11 501	17 989
Lainojen takaisinmaksut	-18 531	-8 879
Rahoitusleasingvelkojen takaisinmaksut	-3 330	-3 097
Rahoituksen nettorahavirta	-15 217	1 550
Rahavarojen muutos		
Valuuttakurssimuutosten vaikutus rahavaroihin	-95	95
Rahavarat tilikauden alussa	13 343	4 215
Rahavarat tilikauden lopussa	5 662	13 343

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

IFRS, 1 000 €

	LIITE- TIETO	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Omat osakkeet	Muunto- erot	Arvon- muutos ja muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2014		265	13 316	-65	2 826	1 772	32 338	50 452	1 296	51 748
Tilikauden voitto tai tappio							5 012	5 012	1 415	6 427
Laaja tulos										
Muut laajan tuloksen erät										
Myytavissä olevat sijoitukset						-13		-13		-13
Nettosijoituksesta ulkomaiseen tytäryhtiöön aiheutuvat kurssierot					-1 045			-1 045		-1 045
Nettosijoituksen suojaus					-66			-66		-66
Muut muuntoerot					-523			-523	-118	-641
Rahavirran suojaus						31		31		31
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot						-4		-4		-4
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen					-1 634	15		-1 619	-118	-1 737
Tilikauden laaja tulos					-1 634	15	5 012	3 393	1 297	4 690
Liiketoimet omistajien kanssa	21									
Osingonjako							-3 185	-3 185	-1 219	-4 404
Osakeanti										
Omien osakkeiden hankinta				-16				-16		-16
Omien osakkeiden myynti										
Takaisinlunastusvelvoite							-13	-13		-13
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä				-16			-3 198	-3 214	-1 219	-4 433
Oma pääoma 31.12.2014		265	13 316	-82	1 192	1 787	34 152	50 630	1 375	52 005

	LIITE- TIETO	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Omat osakkeet	Muunto- erot	Arvon- muutos ja muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2015		265	13 316	-82	1 192	1 787	34 152	50 630	1 375	52 005
Tilikauden voitto tai tappio							4 375	6 246	1 018	5 393
Laaja tulos										
Muut laajan tuloksen erät										
Myytavissä olevat sijoitukset						5		5		5
Nettosijoituksesta ulkomaiseen tytäryhtiöön aiheutuvat kurssierot					387			387		387
Nettosijoituksen suojaus					115			115		115
Muut muuntoerot					357		-170	187	26	213
Rahavirran suojaus						127		127		127
Omaan pääomaan kirjatut oikaisut edellisiltä tilikausilta								0		0
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot							-26	-26		-26
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen					860	106	4 205	5 170	1 044	6 214
Tilikauden laaja tulos					-855	161	6 247	5 553	1 248	6 801
Liiketoimet omistajien kanssa	21									
Osingonjako							-3 478	-3 478	-1 379	-4 857
Osakeanti						978		978		978
Omien osakkeiden hankinta				-71				-71		-71
Omien osakkeiden myynti				66		3		69		69
Tytäryrityksen hankintaan liittyvä määräysvallattomien omistajien osuus								0	331	331
Johdon kannustinjärjestelmä							167	167		167
Takaisinlunastusvelvoite							19	19		19
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä				-5		982	-3 292	-2 315	-1 048	-3 363
Oma pääoma 31.12.2015		265	13 316	-86	2 052	2 874	35 065	53 486	1 371	54 856

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1. Yrityksen perustiedot

Enfo Oyj on pohjoismainen IT-palvelutalo, joka tarjoaa tietotekniikkapalveluja yrityksille ja yhteisöille toimialasta riippumatta. Enfon liiketoiminta on jaettu seuraaviin raportoitaviin segmentteihin: Tietotekniikkapalvelut ja Talousprosessipalvelut. Tarkemmat tiedot segmenttiraportoinnista esitetään liitetiedossa 4.

Yhtiön kotipaikka on Kuopio. Enfo Oyj kuuluu Osuuskunta KPY- konserniin, jonka emoyhtiö on Osuuskunta KPY ja sen kotipaikka on Kuopio.

Enfo Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 1.3.2016 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

2. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

LAATIMISPERUSTA

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2015 voimassa olevia IAS- ja IFRS -standardeja sekä SIC- ja IFRIC -tulkintoja.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin (oletushankintameno) perustuen, lukuun ottamatta standardien edellyttämällä tavalla käypään arvoon arvostettuja eriä, kuten myytävissä olevat rahoitusvarat.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta laskenta-arvioiden ja oletusten käyttämistä, jotka vaikuttavat taseen laatimishetken varojen ja velkojen määrään, ehdollisten varojen ja velkojen raportointiin sekä tuottojen ja kulujen määrään raportointikaudella. Johdon harkintaa edellyttäviä laatimisperusteita ja arvioihin liittyviä epävarmuustekijöitä käsitellään erillisessä kappaleessa.

Tilinpäätös esitetään tuhansina euroina. Esittämistä varten yksittäiset luvut ja loppusummat on pyöristetty täysiksi tuhansiksi, mikä aiheuttaa pyöristyseroja yhteenlaskuissa.

Enfo Oyj on soveltanut tilikauden aikana voimaantulleita Enfo Oyj:tä koskevia standardimuutoksia ja tulkintoja. Muutoksilla ei ole ollut olennaista vaikutusta konsernin tilikauden tulokseen, taloudelliseen asemaan tai tilinpäätöksen esittämiseen.

Seuraavana vuonna voimaan tulevat muutokset

Vuonna 2016 voimaantulevilla IFRS-standardeilla ei odoteta olevan olennaista vaikutusta konsernin tilikauden tulokseen, taloudelliseen asemaan tai tilinpäätöksen esittämiseen.

Myöhemmin voimaan tulevat muutokset

Konserni ottaa alla olevat IASB:n julkaisemat standardit ja standardimuutokset käyttöön myöhemmin kuin 1.1.2016 alkavalla tilikaudella edellyttäen, että EU ne hyväksyy.

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista (arvioitu voimaantulo 1.1.2018). Standardi sisältää viisivaiheisen mallin asiakassopimusten perusteella saatavien myyntituottojen kirjaamiseen. Uuden standardin perusperiaatteena on, että myyntituotot kirjataan, kun tavaraa tai palvelua koskeva määräysvalta siirtyy asiakkaalle – aiemmin käytettyjen riskien ja etujen sijaan tarkastellaan siis määräysvaltaa. Lisäksi IFRS 15 sisältää kattavat liitetietovaatimukset.

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit (arvioitu voimaantulo 1.1.2018). Standardi sisältää uudistetun ohjeistuksen rahoitusvarojen luokitteluun ja arvostamiseen sekä uuden, odotettuihin luottotappioihin perustuvan mallin rahoitusvarojen arvonalentumisen arviointiin ja uudet yleisen suojauslaskennan vaatimukset.

IFRS 16 Leases (arvioitu voimaantulo 1.1.2019). Standardiluonnoksen mukaan vuokralle ottajien on kirjattava lähes kaikista vuokrasopimuksista taseeseensa tulevaisuudessa maksettavia vuokria kuvastava vuokrasopimusvelka sekä käyttöoikeutta koskeva omaisuuserä. Enfo Oyj parhaillaan arvioi standardien mahdollisia vaikutuksia.

KONSOLIDOINTIPERIAATTEET

Tytäryritykset

Konsernitilinpäätös sisältää Enfo Oyj:n ja sen tytäryritykset. Tytäryritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet äänivallasta tai sillä on muutoin oikeus määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista. Potentiaalisen äänivallan olemassaolo otetaan huomioon määräysvallan syntymisen ehtoja arvioitaessa silloin, kun potentiaaliseen äänivaltaan oikeuttavat instrumentit ovat tarkasteluhetkellä toteutettavissa.

Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Mahdollinen ehdollinen lisäkauppahinta on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä ja se on luokiteltu joko velaksi tai omaksi pääomaksi. Hankitut

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja realisoitumattomat voitot sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida, kun tappio johtuu arvonalentumisesta.

Tilikauden voiton tai tappion jakautuminen emoyhtiön omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään erillisessä tuloslaskelmassa. Laajan tuloksen jakautuminen emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään laajan tuloslaskelman yhteydessä.

Tytäryritykset noudattavat samaa tilikautta emoyhtiön kanssa sekä tässä kuvattuja konsernin laadintaperiaatteita.

ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut mitataan siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta ("toimintavaluutta"). Konsernitilinpäätös esitetään euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämismuunnosvaluutta.

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu euroiksi käyttäen tapahtumapäivänä vallitsevaa kurssia. Ulkomaan rahan määräiset monetaariset erät on muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssija käyttäen. Ulkomaan rahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on merkitty tuloslaskelmaan. Liiketoiminnan (myynnin ja ostojen) kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle. Rahoitukseen liittyvät kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Ulkomaiset konserniyhtiöiden tuloslaskelmat on muutettu emoyhtiön valuuttaan tilikauden keskikurssiin ja taseet tilinpäätöspäivän kurssiin. Muuntamisesta syntyneet kurssierot samoin kuin ulkomaisten tytäryritysten omien pääomien muuntamisesta syntyneet muuntoerot kirjataan omaan pääomaan. Mikäli ulkomainen tytäryhtiö myydään tai puretaan, kertyneet muuntoerot kirjataan tuloslaskelmaan osana myyntivoittoa tai -tappiota. Kurssierot sellaisesta monetaarisesta erästä, joka on osa yhteisön nettosijoitusta ulkomaiseen yksikköön, on konsernitilinpäätöksessä kirjattu omaan pääomaan ja ne siirretään tulosvaikutteiseksi, kun sijoituksesta luovutaan.

AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuon. Myöhemmin syntyvät menot sisällytetään aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, mikäli on todennäköistä, että hyödykkeeseen liittyvä vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintamenu on luotettavasti määritettävissä. Muut korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan tulosvaikutteisesti toteutumisaikana.

Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat konsernissa ovat seuraavat:

- Koneet ja kalusto 3–5 vuotta
- Muut aineelliset hyödykkeet 10 vuotta

Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan säännöllisesti jokaisen tilinpäätöksen ja osavuositarkistuksen yhteydessä ja tarvittaessa niitä oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia. Aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen poistot aloitetaan silloin, kun omaisuuserä on valmis käytettäväksi ja lopetetaan silloin, kun aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot -standardin mukaisesti.

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Liikearvo

Liiketoimintojen yhdistämisissä syntyvä liikearvo kirjataan määrään, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja aiemmin omistettu osuus yhteen laskettuina ylittävät hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon. 1.1.2006–31.12.2009 tapahtuneet yrityshankinnat on kirjattu aikaisemman IFRS 3 -standardin (2004) mukaisesti. Tätä aiempien liiketoimintojen yhdistämisistä syntynyt liikearvo vastaa aiemman tilinpäätösnormiston mukaista kirjanpitoarvoa, jota on käytetty IFRS-standardien mukaisena oletushankintamenuon.

Liikearvosta ei kirjata poistoja vaan se testataan vuosittain tai tarvittaessa useammin mahdollisen arvonalentumisen varalta. Tätä tarkoitusta varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille, jotka vastaavat johdon tapaa seurata liiketoimintaa ja siihen liittyvää liikearvoa. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä arvonalentumisilla.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Liiketoimintojen yhdistämisessä syntyneet aineettomat hyödykkeet

Liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut yksilöitävissä olevat aineettomat hyödykkeet kirjataan erillään liikearvosta. Konserniin on liiketoimintojen yhdistämisen yhteydessä syntynyt asiakassuhteisiin ja tuotemerkkeihin liittyviä aineettomia oikeuksia. Aineettomat oikeudet kirjataan hankintahetkellä käypään arvoon ja poistetaan niiden arvioituna taloudellisena vaikutusajana. Käypä arvo on määritelty arvioitujen diskontattujen kassavirtojen perusteella.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimus- ja kehittämismenot kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi lukuun ottamatta niitä kehittämismenoja, jotka täyttävät IAS 38 Aineettomat hyödykkeet -standardin edellyttämät aktivointikriteerit. Kehittämismenot aktivoidaan taseeseen aineettomiksi hyödykkeiksi, kun tuote on teknisesti toteutettavissa, se voidaan hyödyntää kaupallisesti ja tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä. Aktivoidut kehittämismenot sisältävät ne materiaali-, työ- ja testausmenot, jotka johtuvat välittömästi hyödykkeen saattamisesta valmiiksi sille aiottuun käyttötarkoitukseen. Aiemmin kuluksi kirjattuja kehittämismenoja ei aktivoida myöhempinä tilikautina.

Hyödykkeestä kirjataan poistot siitä lähtien, kun se on valmis käytettäväksi. Hyödyke, joka ei ole vielä valmis käytettäväksi, testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Aktivoidut kehittämismenot arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen jälkeen hankintamenoon kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyinä. Aktivoidujen kehittämismenojen taloudellinen vaikutusaika on 3–5 vuotta, jonka kuluessa aktivoidut menot kirjataan tasapoistoina kuluksi.

Muut aineettomat hyödykkeet

Ostetut patentit, tavaramerkit, lisenssit ja muut aineettomat hyödykkeet, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, merkitään taseeseen ja kirjataan tasapoistoina kuluksi tuloslaskelmaan niiden taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Konserni arvioi ohjelmistojen ja muiden aineettomien hyödykkeiden taloudelliseksi vaikutusajaksi 3–5 vuotta. Aineettomista hyödykkeistä, joilla on rajaton taloudellinen vaikutusaika, ei kirjata poistoja, vaan ne testataan vuosittain tai tarvittaessa useammin mahdollisen arvonalentumisen varalta. Konsernilla ei ole tällä hetkellä aineettomia hyödykkeitä, joilla olisi rajaton taloudellinen vaikutusaika.

Aineettomien hyödykkeiden hankintameno muodostuu ostohinnasta ja kaikista niistä menoista, jotka välittömästi johtuvat hyödykkeen saattamisesta valmiiksi sille aiottuun käyttötarkoitukseen. Aineettomien hyödykkeiden luovuttamisesta syntyvä voitto tai tappio esitetään tuloslaskelmassa liiketoiminnan muissa tuotoissa tai kuluissa.

VUOKRASOPIMUKSET

Konserni vuokralle ottajana

Aineellisia hyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimus merkitään taseeseen vuokraajan alkamisajankohtana vuokratun hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Rahoitusleasingsopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokraajan kuluessa. Vuokravelvoitteet sisältyvät rahoitusvelkoihin. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen vuokra-aikana siten, että tilikautittain jäljelle olevalle velalle muodostuu samansuuruinen korkoprosentti.

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina. Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat vuokrat kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä vuokraajan kuluessa. Saadut kannustimet on vähennetty maksetuista vuokrista hyödyn ajallisen jakautumisen perusteella.

Konserni vuokralle antajana

Konsernin vuokralle antamat hyödykkeet, joiden omistamiselle ominaiset riskit ja edut ovat siirtyneet olennaisilta osin vuokralle ottajalle, käsitellään rahoitusleasingsopimuksina ja kirjataan taseeseen saamisina nykyarvon määräisenä. Rahoitusleasingsopimuksen rahoitustuotto tuloutetaan vuokra-aikana siten, että jäljellä oleva nettosijoitus tuottaa tilikautittain saman tuotto prosentin vuokraajan kuluessa. Konsernilla ei tällä hetkellä ole olennaisia rahoitusleasingsopimuksia vuokralle antajana.

Muilla kuin rahoitusleasingsopimuksilla vuokralle annetut hyödykkeet sisältyvät taseen aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja niistä kirjataan poistot taloudellisena vaikutusajana. Vuokratuotot kirjataan tuloslaskelmaan tasaerinä vuokraajan kuluessa.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Järjestelyt, jotka sisältävät vuokrasopimuksen

Konserni analysoi asiakkaiden ja toimittajien kanssa tehdyt sopimukset IFRIC 4 -tulkinnan mukaan järjestelyn tosiasiallisen sisällön perusteella. Mikäli järjestely sisältää vuokrasopimuksen, vuokrasopimusosuuteen sovelletaan IAS 17 Vuokrasopimukset -standardin vaatimuksia. Muihin järjestelyihin tai järjestelyn muihin osatekijöihin sovelletaan niitä koskevien IFRS-standardien säännöksiä.

AINEELLISTEN JA AINEETTOMIEN HYÖDYKKEIDEN ARVONALENTUMINEN

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuville menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo.

Liikearvon, aineettomien hyödykkeiden, joilla on rajaton taloudellinen vaikutusaika, sekä keskeneräisten aineettomien hyödykkeiden osalta arvonalentumistestaus tehdään vuosittain riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä. Liikearvon arvonalentumistarkastelu tehdään rahavirtaa tuottavien yksikköjen tasolla.

Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan. Arvonalentumistappio perutaan, jos olosuhteissa on tapahtunut muutos ja hyödykkeen kerrytettävissä oleva rahamäärä on muuttunut arvonalentumistappion kirjaamisajankohdasta. Arvonalentumistappiota ei kuitenkaan peruta enempää, kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruta missään tilanteessa.

VIERAAN PÄÄOMAN MENOT

Muut vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä kaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Ehdot täyttävän omaisuuserän hankkimisesta tai valmistamisesta johtuvat vieraan pääoman menot aktivoidaan osana kyseisen omaisuuserän hankintamenoa.

JULKISET AVUSTUKSET

Aineellisten käyttöomaisuushankintojen kattamiseksi saadut julkiset avustukset kirjataan aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennykseksi silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että ne tullaan saamaan ja että konserni täyttää avustuksen saamisen ehdot. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen käyttöaikana. Muut julkiset avustukset kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin.

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoa tai sitä alhaisempaan netto-realisoituarvoon. Hankintameno määritetään painotetun keskihinnan menetelmällä. Netto-realisoituarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja myynnistä johtuvat menot.

TYÖSUHDE-ETUUDET

Eläkevastuut

Eläkejärjestelyt luokitellaan etuusperusteisiksi tai maksupohjaisiksi järjestelyiksi. Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa kiinteitä maksuja erilliselle yksikölle. Tällöin konsernilla ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista velvoitetta lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan kyseisten eläke-etuuksien maksamisesta. Muut järjestelyt, jotka eivät täytä yllä mainittuja ehtoja, ovat etuusperusteisia järjestelyjä.

Konsernin eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkevastuut on luokiteltu maksupohjaisiksi järjestelyiksi, jolloin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jota veloitus koskee.

Osakeperusteiset maksut

Konsernissa on voimassa kannustejärjestelmä, jonka kirjanpitokäsittely on IFRS 2 Osakeperusteiset maksut -standardin mukainen ja joka tarjoaa avainhenkilöille mahdollisuuden saada tulospalkkiona yhtiön osakkeita saavutettujen tavoitteiden perusteella. Palkkiojärjestelmän ehdot ja toteuma määritetään konsernin taloudellisten tavoitteiden perusteella. Kannustinjärjestelmästä syntyvä kustannus määräytyy enimmäispalkkion ja tavoitteiden toteumavälistä osuudesta ja se esitetään tuloslaskelmassa työsuhte-etuuksista aiheutuvin kuluina. Palkkio jaksetaan ansainta-ajalle.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Lisää tietoa yhtiön osakeperusteisesta järjestelystä liitetieto 22 Osakepalkitseminen.

VARAUKSET SEKÄ EHDOLLISET VARAT JA VELAT

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuveloitteen toteutuminen on todennäköistä ja veloitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Jos osasta velvoitetta on mahdollista saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa. Varaus arvostetaan veloitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan kaudelle, jolloin konserni tulee laillisesti tai tosiasiallisesti velvolliseksi maksusuoritukseen. Työsuhteen päättymiskorvaukset kirjataan vasta sen jälkeen, kun on joko tehty asianomaisten työntekijöiden edustajien kanssa sopimus, joka tarkoittaa irtisanomisperusteet ja irtisanottavien määrän tai kun työntekijöille on ilmoitettu täsmällisistä ehdoista. Konsernin jatkuvaan liiketoimintaan liittyvistä menoista ei kirjata varausta.

Tappiollisista sopimuksista kirjataan varaus, kun veloitteiden täyttämiseksi vaadittavat väistämättömät menot ylittävät sopimuksesta saatavat hyödyt.

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumisen seurauksena syntynyt ehdollinen velvoite, joka varmistuu kun konsernin määräysvallan ulkopuolella oleva epävarma tapahtuma realisoituu. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuveloitteen täyttymistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetietona.

Ehdollinen vara syntyy kun on mahdollista, mutta ei käytännössä varmaa, että yrityksen hyväksi koituu taloudellista hyötyä. Ehdollinen vara esitetään liitetiedoissa.

KAUDEN VEROTETTAVAAN TULOON PERUSTUVAT VEROT JA LASKENNALLISET VEROT

Tuloslaskelman verokulu muodostuu kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisen veron muutoksesta. Verot kirjataan tulovaiikutteisesti, paitsi milloin ne liittyvät suoraan omaan pääomaan kirjattaviin eriin tai muihin laajan tuloksen eriin. Tällöin myös vero kirjataan kyseisiin eriin.

Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan kunkin maan voimassa olevan verokannan mukaan.

Laskennalliset verot lasketaan kaikista väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Väliaikaiset erot syntyvät mm. rahoitusvarojen käyvän arvon arvostuksesta, käyttöomaisuuden verotus- ja kirjanpidonpoistojen eroista, kehitysmenojen aktivoinnista, rahoitusleasingkirjauksista sekä yritysten yhteenliittymien yhteydessä kirjattavien aineettomien oikeuksien aktivoinnista. Laskennallista veroa ei kirjata verotuksessa vähennyskelvottomista liikearvon arvonalentumisista eikä tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista siltä osin, kun ero ei todennäköisesti purkautu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa.

Laskennalliset verot on laskettu käyttämällä tilinpäätöspäivään mennessä säädettyjä verokantoja tai verokantoja, jonka hyväksytystä sisällöstä on ilmoitettu tilinpäätöspäivään mennessä. Laskennallinen verosaaminen on kirjattu siihen määrään asti, kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää. Laskennallisen verosaamisen määrää ja hyödyntämisen todennäköisyyttä arvioidaan jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat esitetään taseessa omina erinä sisältyen pitkäaikaisiin varoihin tai velkoihin. Laskennalliset verosaamiset ja -velat vähennetään toisistaan siinä tapauksessa, että yhteisöllä on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata tilikauden verotettavaan tuloon perustuva verosaaminen ja -velka keskenään ja laskennalliset verosaamiset ja -velat liittyvät saman veronsaajan perimiin tuloveroihin.

Arvonlisävero ja muut vastaavat välilliset verot vähennetään myyntituotosten määrästä. Mahdolliset muut verot sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin. Veroviranomaisille maksettava arvonlisäveron ja muiden vastaavien välillisten verojen määrä esitetään lyhytaikaisena velkana taseen erässä Muut velat ja veroviranomaisilta saatava määrä lyhytaikaisena saamisena taseen erässä Muut saamiset.

TULOUTUSPERIAATTEET

Tuotetut palvelut ja myydyt tavarat

Tuotot palveluista tuloutetaan sillä tilikaudella, jolla palvelu suoritetaan. Tuotot palveluista kirjataan valmistusasteen mukaisesti silloin, kun liiketoiminnan lopputulos on arvioitavissa luotettavasti. Valmiusaste määritellään kuhunkin hankkeeseen liittyen tarkasteluhetkeen mennessä suoritetusta työstä

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

aiheutuneiden menojen osuutena hankkeen arvioiduista kokonaismenoista. Lyhytaikaisten palveluiden osalta tuotot kirjataan, kun palvelu on suoritettu ja taloudellisen hyödyn saaminen palvelusuoritteesta on todennäköistä. Kun palvelut suoritetaan tietyinä ajanjaksona, tuotot kirjataan tasaerinä kyseiselle ajanjaksolle, ellei joku muu menetelmä kuvaa paremmin valmistumisastetta.

Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit, edut ja tosiasiallinen määräysvalta ovat siirtyneet ostajalle, tuotot ja liiketoimeen kohdistuvat kulut on määritettävissä luotettavasti ja on todennäköistä, että liiketoimeen liittyvä taloudellinen hyöty koituu yrityksen hyväksi.

Kirjattavat tuotot määritetään saadun tai saatavan vastikkeen käyvän arvon perusteella. Kirjattava tuottojen määrä ei sisällä ulkopuolisten puolesta perittyjä määriä kuten arvonlisäveroa.

Korot, rojalit ja osingot

Korko-, rojalit- ja osinkotuotot kirjataan, kun on todennäköistä, että liiketoimintaan liittyvä taloudellinen hyöty koituu yhteisön hyväksi ja tuotot ovat määritettävissä luotettavasti. Korkotuotot kirjataan efektiivisen koron menetelmää noudattaen. Rojalitituotot kirjataan suoriteperusteisesti sopimuksen tosiasiallisen sisällön mukaan ja osingot silloin, kun osakkeenomistajan oikeus maksun saamiseen on syntynyt.

MYYTÄVÄNÄ OLEVAT OMAISUUSERÄT JA LOPETETUT TOIMINNOT

Konserni luokittelee pitkäaikaisen omaisuuserän tai luovutettavien erien ryhmän ja lopetettuihin toimintoihin liittyvät omaisuuserät myytävänä olevaksi, jos erän kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiallisesti omaisuuserän myynnistä. Tällöin omaisuuserä on välittömästi myytävissä nykyisessä kunnossaan tavanomaisin ehdoin, johto on sitoutunut omaisuuserän myyntiä koskevaan suunnitelmaan, aktiiviset myyntiponnistelut on käynnistetty ja myynnin odotetaan erittäin todennäköisesti tapahtuvan vuoden kuluessa.

Myytävänä olevat omaisuuserät sekä lopetettuun toimintoon liittyvät omaisuuserät, jotka on luokiteltu myytävänä oleviksi, arvostetaan kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan käypään arvoon vähennettynä myynnistä johtuvilla menoilla. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä.

Myytävänä olevat omaisuuserät, luovutettavien erien ryhmät, myytävänä oleviin omaisuuseriin liittyvät suoraan omaan pääomaan kirjatut erät sekä luo-

vutettavien erien ryhmään sisältyvät velat esitetään taseessa erillään muista omaisuuseristä.

Lopetettu toiminto on yhteisön osa, josta on luovuttu tai joka on luokiteltu myytävänä olevaksi ja joka edustaa erillistä merkittävää liiketoimintaa aluetta tai maantieteellistä toiminta-aluetta, on osa yhtä koordinoitua merkittävän liiketoiminta-alueen tai maantieteellisen alueen luopumissuunnitelmaa tai on tytäryhtiö, joka on hankittu yksinomaan tarkoituksena myydä se edelleen. Lopetetun toiminnon tulos verojen jälkeen esitetään omana eräänä konsernin laajassa tuloslaskelmassa.

RAHOITUSVARAT JA RAHOITUSVELAT

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: lainat ja muut saamiset, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat, eräpäivään asti pidettävät sijoitukset ja myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella, ja ne luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä. Konsernin rahoitusvarat ovat tällä hetkellä sellaisia, että ne luokitellaan joko lainat ja muut saamiset -ryhmään tai myytävissä oleviin rahoitusvaroihin.

Konserni kirjaa rahoitusvarojen ostot ja myynnit kaupantekopäivän perusteella käypään arvoon. Transaktiomenot sisällytetään rahoitusvarojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon, kun kyseessä on erä, jota ei arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

Lainat ja muut saamiset

Lainat ja muut saamiset ryhmään on luokiteltu konsernin myynti- ja muut saamiset ja ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Lyhytaikaiset myyntisaamiset on merkitty kirjanpitoon alkuperäisen laskutetun määrän mukaisesti vähennettynä epävarmoilla saamisilla. Pitkäaikaisien saamisten arvostamisessa arvioidut vastaiset maksut diskontataan nykyhetkeen. Saamiset sisältyvät taseessa luonteensa mukaisesti lyhyt- tai pitkäaikaisiin varoihin: viimeksi mainittuihin, mikäli ne eräänntyvät yli 12 kuukauden kuluessa.

Myytävissä olevat rahoitusvarat

Konsernin muut rahoitusvarat on luokiteltu myytävissä oleviksi rahoitusvaroiksi. Myytävissä olevat rahoitusvarat koostuvat osakkeista ja korollisista sijoituksista ja ne arvostetaan käypään arvoon. Myytävissä olevien rahoitusva-

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

rojen käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman erään Muut rahastot sisältyvässä käyvän arvon rahastossa verovaikutus huomioon ottaen. Käyvän arvon muutokset siirretään omasta pääomasta tuloslaskelmaan silloin, kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on alentunut siten, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio.

Myytavissä olevat rahoitusvarat sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin, paitsi jos ne on tarkoitus pitää alle 12 kuukauden ajan tilinpäätöspäivästä lähtien, jolloin ne sisällytetään lyhytaikaisiin varoihin.

Käyvän arvon määrittely

Rahoitusvarojen käypä arvo määritetään ensisijaisesti käyttäen markkina-arvoja. Niiden puuttuessa käytetään käyvän arvon määrittämiseen vastaavien instrumenttien markkina-arvoja tai rahavirtojen diskonttausta.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista lyhytaikaisista, erittäin likvideistä sijoituksista. Rahavarioihin luokitelluilla erillä on enintään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-ajankohdasta lukien. Käytetyt luottolimiitit sisältyvät lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin.

Rahoitusvara kirjataan pois taseesta vain silloin, kun sopimusperusteinen oikeus rahavarioihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaa olemasta voimassa tai konserni siirtää rahoitusvaroihin kuuluvan erän toiselle osapuolelle siten, että erän omistamiseen liittyvät riskit ja edut tai sitä koskeva määräysvalta siirtyvät toiselle osapuolelle.

Arvonalentuminen

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko olemassa objektiivista näyttöä siitä, että rahoitusvaroihin kuuluvan erän arvo on alentunut. Mikäli näyttöä mahdollisesta arvonalentumisesta on, tappion suuruus määritetään omaisuuserän kirjanpitoarvon ja kyseisen erän käyvän arvon tai odotettavissa olevien vastaisten, alkuperäisellä efektiivisellä korolla diskontattujen rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Arvonalentuminen kirjataan tulosvaikutteisesti rahoituseriin.

Konserni kirjaa myyntisaamisista arvonalentumistappion, kun on olemassa objektiivista näyttöä (kuten epäonnistuneet perintätoimenpiteet) siitä, että saamista ei saada perittyä täysimääräisenä.

Tuloslaskelmaan kirjattavan arvonalentumistappion suuruus määritetään saamisen kirjanpitoarvon ja efektiivisellä korolla diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Mikäli arvonalentumistappion määrä pienenee jollakin myöhemmällä tilikaudella ja vähennyksen voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumisen kirjaamisen jälkeiseen tapahumaan, kirjattu tappio perutaan tulosvaikutteisesti.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon saadun vastikkeen perusteella käypään arvoon. Transaktiomenot sisällytetään rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon.

Alkuperäisen arvostuksen jälkeen kaikki rahoitusvelat, lukuun ottamatta johdannaisvelkoja, arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenuon. Hankintamenuon ja efektiivisen koron menetelmän tuottaman tasearvon välinen erotus kirjataan tulosvaikutteisesti velan juoksuaikana.

Rahoitusvelat esitetään jaettuna pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin niiden realisointiajan perustella. Rahoitusvelka kirjataan pois taseesta silloin, kun velka on lakannut olemasta.

JOHDANNAISINSTRUMENTIT JA SUOJAUS

Johdannaiset kirjataan alun perin johdannaissopimuksen solmimispäivän käypään arvoon, ja sen jälkeen ne arvostetaan käypään arvoon. Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään arvoon arvostamisesta, käsitellään kirjanpidossa johdannaissopimuksen käyttötarkoituksen mukaisesti. Niiden johdannaissopimusten, joihin sovelletaan suojauslaskentaa ja jotka ovat tehokkaita suojausinstrumentteja, arvonmuutokset esitetään yhtenevästi suojatun erän kanssa tuloslaskelmassa. Muiden johdannaissopimusten käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmaan rahoituseriin. Konsernilla on voimassa olevia korkojohdannaissopimuksia. Johdannaisilla suojataan korkoriskiä sekä osa Ruotsin kruunumääräisestä translaatiopositioista.

Konserni dokumentoi suojauslaskentaa aloittaessaan suojattavan kohteen ja suojausinstrumenttien välisen suhteen sekä konsernin riskienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategian. Konserni dokumentoi ja arvioi suojausta aloitettaessa ja vähintään jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä suojaus-suhteiden tehokkuuden tarkastelemalla suojaavan instrumentin kykyä kumota suojattavan erän käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset. Suojaukseen käytettävien johdannaisten käyvät arvot esitetään liitetiedossa 26.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Rahavirran suojaukset

Rahavirran suojauksiksi määritettyjen, ehdot täyttävien johdannaisten käyvän arvon muutosten tehokas osuus kirjataan laajan tuloksen riville ”Rahavirran suojaus”. Tehottomaan osuuteen liittyvä voitto tai tappio kirjataan välittömästi tuloslaskelman erään ”Rahoitustuotot ja -kulut”.

Omaan pääomaan kertyneet määrät siirretään tulosvaikutteisiksi niillä kausilla, joilla suojauskohde vaikuttaa voittoon tai tappioon. Vaihtuvakorkoisia lainoja suojaavien koronvaihtosopimusten tehokkaaseen osuuteen liittyvä voitto tai tappio esitetään tuloslaskelmassa rahoitustuottona tai -kuluna. Kuitenkin jos suojatun ennakoitun liiketoimen seurauksena kirjataan rahoitusvaroihin kuulumatonta omaisuuserää (esimerkiksi vaihto- tai käyttöomaisuutta), aiemmin omaan pääomaan kirjatut voitot ja tappiot siirretään omaisuuserän alkuperäiseen hankintamenoon. Jos kyseessä on vaihto-omaisuus, voitot ja tappiot sisältyvät lopulta myytyjä suoritteita vastaaviin kuluihin, ja jos kyseessä on käyttöomaisuus ne sisältyvät lopulta poistoihin.

Kun suojausinstrumentti erääntyy tai myydään tai kun suojaus ei enää täytä suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä, omaan pääomaan sillä hetkellä sisältyvät kertyneet voitot tai tappiot jäävät omaan pääomaan, ja ne kirjataan tulosvaikutteisesti vasta, kun ennakoitu liiketoimi merkitään tuloslaskelmaan. Jos ennakoitun liiketoimen ei enää odoteta toteutuvan, omassa pääomassa esitetty kertynyt voitto tai tappio siirretään välittömästi tuloslaskelman erään ”Rahoitustuotot ja -kulut”.

Nettosijoituksen suojaukset

Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaukset käsitellään kirjanpidossa samalla tavalla kuin rahavirran suojaukset. Suojausinstrumentin voitto tai tappio, joka johtuu suojauksen tehokkaasta osuudesta, kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Tehottomaan osuuteen liittyvä voitto tai tappio merkitään tuloslaskelmaan. Omaan pääomaan kertyneet voitot ja tappiot merkitään tuloslaskelmaan, kun ulkomaisesta yksiköstä luovutaan osittain tai kun se myydään.

OSAKEPÄÄOMA JA OMAT OSAKKEET

Konserni esittää ulkona olevat kantaosakkeet osakepääomana. Hallussa olevat omat osakkeet esitetään oman pääoman vähennyksenä. Omien osakkeiden ostoista, myynneistä, liikkeeseenlaskusta tai mitätöinnistä ei kirjata voittoa tai

tappiota tuloslaskelmaan vaan maksetut tai saadut vastikkeet kirjataan suoraan omaan pääomaan.

JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT KESKEISET EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulema voi poiketa tehdyistä arvioista ja oletuksista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden valintaan ja soveltamiseen liittyvä harkinta

Konsernin johto käyttää harkintaa tehdessään päätöksiä tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden valinnassa ja näiden soveltamisessa. Tämä koskee erityisesti niitä tapauksia, joissa voimassaolevassa IFRS -normistossa on vaihtoehtoisia kirjaamis-, arvostamis- tai esittämistapoja. Johto on käyttänyt harkintaa mm. leasingsopimusten ja rahoitusvarojen luokittelussa sekä tilinpäätöksen esittämistavassa.

Arvioihin liittyvät epävarmuustekijät

Tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä tehdyt arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä. Arvioiden taustalla ovat aikaisemmat kokemukset sekä tulevaisuutta koskevat, tilinpäätöshetkellä todennäköisimpinä pidetyt oletukset, jotka liittyvät muun muassa konsernin taloudellisen toimintaympäristön odotettuun kehitykseen myynnin ja kustannustason kannalta. Konsernissa seurataan arvioiden ja olettamusten toteutumista sekä näiden taustalla olevien tekijöiden muutoksia säännöllisesti yhdessä liiketoimintayksiköiden kanssa käyttämällä useita, sekä sisäisiä että ulkoisia tietolähteitä. Mahdolliset arvioiden ja olettamusten muutokset merkitään kirjanpitoon sillä tilikaudella, jonka aikana arvioita ja olettamuksia korjataan ja kaikilla tämän jälkeisillä tilikausilla.

Laskenta-arvioita ja johdon harkintaa on käytetty mm. määritettäessä tiettyjen omaisuuserien realisoitavuutta, aineellisen ja aineettoman käyttöomaisuuden taloudellista vaikutusaikaa, laskennallisia verosaamia (liitetieto 17), yritysten yhteenliittymiseen liittyvää hankintamenoa kohdistamista ja osakkeiden takaisinostovelvoitteen hintaa sekä suoritettaessa arvonalentumistestausta, missä rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

rahamäärät on määritetty käyttöarvoon perustuvien laskelmien avulla (liitetieto 14). Arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen parhaaseen näkemykseen, mutta on mahdollista, että toteumat poikkeavat tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista.

3. Rahoitusriskien hallinta

Konserni altistuu normaalissa liiketoiminnassaan rahoitusriskeille. Konsernin rahoitus ja rahoitusriskien hallinta hoidetaan keskitetysti emoyhtiössä konsernihallituksen hyväksymän rahoituspolitiikan mukaisesti. Konsernin rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on minimoida rahoitusriskien epäsuotuisat vaikutukset konsernin tulokseen, omaan pääomaan ja maksuvalmiuteen. Riskeiltä suojautumiseen käytetään johdannaisinstrumentteja.

MARKKINARISKIT

Valuuttariski

Konserni toimii kansainvälisesti ja on siten altistunut eri valuuttapositioneista aiheutuville transaktioriskeille ja riskeille, jotka syntyvät, kun eri valuutoissa olevat sijoitukset muunnetaan emoyhtiön toimintavalmuuttaan.

Konsernin kannalta suurimmat valuuttariskit aiheutuvat Ruotsin kruunun valuuttakurssivaihtelusta. Valuuttakurssiriski aiheutuu pääasiassa siitä, että Enfollla on tytäryhtiö kyseisessä maassa. Valuuttakurssiriskiä vähentää se, että kyseisen maan kaupankäynti tapahtuu pääasiassa maan omassa valuutassa, jolloin tuottojen ja kulujen valuuttakurssimuutokset netottuvat toisiaan vastaan. Toimintamallista johtuen kassavirtavaikutteisia valuuttakurssieroja realisoituu melko vähäisessä määrin ja näiden erien suojaamispäätökset tehdään tapauskohtaisesti.

Tytäryhtiösijoitusten ja konsernin sisäisten rahoitustapahtumien osalta valuuttakurssien muutokset aiheuttavat vaihtelua konsernin omaan pääomaan. Tämän lisäksi oman pääoman valuuttariskiä syntyy voittovarojen ja tilikauden tuloksen kautta. Vuoden 2015 lopussa oman pääoman valuttamääräinen translaatiopositio oli noin 9,0 miljoonaa euroa (2014: 9,5 milj. euroa). Positioon on sisällytetty euromaiden ulkopuolisiin tytäryhtiöihin tehty nettosijoitus. Positio muodostuu pääosin ruotsin kruunumääräisistä sijoituksista. Positioon sisältyy vähäinen määrä Tanskan ja Norjan kruunumääräisiä sijoituksia. Lisäksi konsernilla on 203 miljoonan Ruotsin kruunun (n. 22 milj. €) sisäinen laina nettosijoituksena ulkomaisessa toiminnassa.

Translaatiopositiota on suojattu tilikauden aikana tehdyillä johdannaissojimuksilla ja Ruotsin kruunun määräisillä lainoilla.

Konsernin ulkomaan rahan määräiset varat ja velat muutettuna euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin ovat seuraavat:

1 000 €	2015 SEK	2014 SEK
Pitkäaikaiset varat	53 189	52 776
Pitkäaikaiset velat	36 103	35 579
Lyhytaikaiset varat	27 494	26 157
Lyhytaikaiset velat	35 724	33 856

Konsernin ulkopuoliset lainat ovat sekä euromääräisiä että Ruotsin kruunumääräisiä ja altistuvat siten osittain valuuttakurssimuutoksille.

Emoyhtiöllä on lisäksi vähäisessä määrin USD, GBP ja SEK -määräisiä ostosopimuksia. Liiketoiminnan luonteen vuoksi tilauksen ja toimituksen välinen aika on lyhyt ja valuuttariski jää sen vuoksi pieneksi.

Konsernin realisoituneet valuuttakurssitappiot vuonna 2015 olivat -235,0 tuhatta euroa (2014: -179,8 t €).

Herkkyysanalyysi valuuttakurssimuutosten osalta

Muutosprosentti = keskimääräinen volatilitteetti edellisen 12 kk ajalta

1 000 €	2015 SEK	2014 SEK
Muutosprosentti	6,93	6,13
Vaikutus		
Verojen jälkeiseen voittoon	+35 / -31	+10 / -9
Omaan pääomaan	+655 / -600	+620 / -549

Korkoriski

Konsernin korollinen velka sekä vähäisessä määrin konsernin lyhyet rahamarkkinasijoitukset altistavat sen rahavirran korkoriskille.

Konsernin korollisten velkojen määrä 31.12.2015 oli 33 456 tuhatta euroa (2014: 42 020 tuhatta euroa). Konsernin korollinen nettovelka oli tilinpäätöshetkellä 27 794 tuhatta euroa (31.12.2014: 28 675 tuhatta euroa).

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Konsernin lainasalkku 31.12.2015 muodostuu 123,8 miljoonan SEK-määräisistä rahalaitoslainoista (13,4 m €), 5 miljoonan euron rahalaitoslainasta sekä 9,9 miljoonan euron ryhmäjoukkovelkakirjalainasta. Sovituista lainoista erääntyy maksettavaksi 7,4 miljoonaa euroa vuoden 2016 aikana. Vuosien 2017–2020 aikana erääntyy 21 miljoonaa euroa. Rahalaitoslainoista on koronvaihtosopimuksella kiinteäkorkoista 8% ja loput vaihtuvakorkoisia. Ryhmäjoukkovelkakirjalaina on kiinteäkorkoinen.

Konsernin muu korollinen velka 4 915 tuhatta euroa muodostuu rahoitusleasingosopimusten maksuvelvoitteista. Rahoitusleasingosopimukset perustuvat pääosin kiinteisiin maksueriin ja korkojen muutos ei välittömästi vaikuta maksettavaan rahoitusleasingmaksun määrään.

Konserni analysoi pääasiallisen lainarahoituksen osalta mahdollisten korkomuutosten vaikutusta tulokseen. Konsernin kokonaiskorkoprosentti oli vuonna 2015 2,6 % (2014 2,7 %). 10 % kasvu korkoprosenttiin olisi pienentänyt konsernin tulosta ja siten omaa pääomaa 57 tuhatta euroa.

Sijoitustoiminnan markkinariski

Konsernin sijoituspolitiikan mukaisesti konserni sijoittaa vain matalariskisiin markkinarahatalletuksiin, pankkien sijoitustodistuksiin sekä lyhyen koron rahastoihin, jolloin sijoitustoimintaan liittyvä riski pysyy vähäisenä. Konserni ei sijoituspolitiikkansa vuoksi altistu noteerattujen osakkeiden markkinahintojen vaihtelusta aiheutuvalle hintariskille.

Maksuvalmius

Konsernissa pyritään jatkuvasti seuraamaan liiketoiminnan vaatiman rahoituksen määrää, jotta konsernilla olisi tarpeeksi likvidejä varoja toiminnan rahoittamiseksi ja erääntyvien lainojen takaisinmaksuun. Konsernin rahoituksen saatavuuden ja joustavuuden takaamiseksi rahoituksen hankinnassa on käytetty useita rahoituslaitoksia ja rahoitusmuotoja sekä kiinnitetty huomioita lainojen tasapainoiseen maturiteettijakaumaan ja sopiviin laina-aikoihin. Yhtiö tarkkailee lainakovenanttien ehtojen täyttymistä säännöllisesti ja raportoi ne rahoituslaitoksille 4 kertaa vuodessa. Konserni on täyttänyt kaikki lainakovenanttien ehdot.

Konserni sijoittaa rahat matalariskisiin ja erittäin likvideihin instrumentteihin. Konsernilla on 31.12.2015 5 662 tuhatta euroa rahavaroja (31.12.2014 13 343 tuhatta euroa) sekä 2 tuhatta euroa (2014: 13 tuhatta euroa) likvidejä rahastosijoituksia. Konsernin maksuvalmius on tilinpäätöshetkellä hyvä.

Rahoitusvelkojen erääntymistiedot esitetään liitetiedossa 23.

Konsernin ostovelat, 9 691 tuhatta euroa, samoin kuin muut lyhytaikaiset korottomat velat, 19 973 tuhatta euroa, erääntyvät maksettavaksi vuoden 2016 aikana.

Luottoriski

Rahoituksen luottoriskien minimoimiseksi konserni tekee sopimuksia ainoastaan vakavaraisten rahalaitosten ja muiden vastapuolten kanssa. Asiakkaiden luottokelpoisuus tarkastetaan säännöllisesti. Konsernilla ei ole merkittäviä saamisten luottoriskikeskittymiä, sillä konsernilla on jakautunut asiakaskunta. Tilikauden 2015 aikana kirjattujen luottotappioiden määrä oli tuhat euroa (2014: 1,4 miljoonaa euroa). Konsernin luottoriskin enimmäismäärä vastaa rahoitusvarojen kirjanpitoarvoa tilikauden lopussa.

Myyntisaamisten ikäjakauma 31.12.

1 000 €	2015		2014	
Erääntymättömät	23 429	88,9 %	22 938	88,9 %
1-14 pv	2 259	8,6 %	2 217	8,6 %
15-30 pv	173	0,7 %	180	0,7 %
31-60 pv	243	0,9 %	389	1,5 %
61-90 pv	110	0,4 %	63	0,2 %
91 pv	129	0,5 %	24	0,1 %
	26 343	100,0 %	25 811	100,0 %

PÄÄOMAN HALLINTA

Konsernin pääomanhallinnan pyrkimyksenä on optimaalisen pääomarakenteen avulla tukea liiketoimintaa varmistamalla normaalit toimintaedellytykset ja kasvattaa omistaja-arvoa tavoitteena paras mahdollinen tuotto. Optimaalinen pääomarakenne takaa myös pienemmät pääoman kustannukset.

Pääomarakenteeseen vaikutetaan mm. osingonjaon ja investointien rahoituksen suunnittelun kautta. Konsernin pääomarakenteen kehitystä seurataan jatkuvasti nettovelkaantumisasteella. Nettovelkaantumisaste ja korollisten nettovelkojen kehittymistä kuvaavat tiedot esitetään tunnuslukutaulukossa.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

IFRS, 1 000 €

4. Toimintasegmentit

Enfo Oyj:llä on kaksi raportoitavaa segmenttiä, jotka ovat konsernin strategisia liiketoimintayksiköitä. Strategiset liiketoimintayksiköt tuottavat erilaisia tuotteita ja palveluja, ja niitä johdetaan erillisinä yksikköinä, sillä niiden liiketoiminta edellyttää erilaisen markkinointistrategian ja erilaisten jakelukanavien käyttöä.

KONSERNIN RAPORTOITAVAT SEGMENTIT OVAT:

Tietotekniikkapalvelut sisältävät IT-ulkoistuspalveluita, datakeskuspalveluita, työasemapalveluita, sovelluspalveluita ja -ratkaisuja, konsultointia, toimialakohtaisia IT-ratkaisuja sekä tietotekniikkalaitteiden ja -ohjelmistojen sekä niihin liittyvien palveluiden myyntiä. Tietotekniikkapalveluilla on liiketoimintaa Suomessa ja Ruotsissa.

Talousprosessipalvelut tarjoavat ratkaisuja ja palveluita asiakkaan liiketoimintaa tukevien tiedonvälitys- ja talousprosessien ulkoistamiseen. Talousprosessipalvelut toimii pääasiassa Suomessa.

Muut toiminnot kohdassa esitetään konsernipalvelut, holding-yhtiöt sekä muut tuloksen ja taloudellisen aseman kannalta vähäiset yksiköt.

Segmenttien välinen hinnoittelu tapahtuu käypään markkinahintaan.

Konsernissa segmenttien tuloksellisuuden arviointi sekä segmenteille kohdennettavia resursseja koskevat päätökset perustuvat segmenttien tulokseen ennen rahoituseriä ja veroja. Taseen varoja ja velkoja ei sisäisessä raportoinnissa kohdisteta segmenteille. Konsernin edellä mainituista arvioinneista ja resurssointipäätöksistä vastaa ylimpänä operatiivisena päätöksentekijänä toimitusjohtaja ja konsernin johtoryhmä. Segmenteille on kohdistettu hallinnon kustannuksia sisäisen raportoinnin mukaisesti siltä osin, kun ne liittyvät liiketoimintaan. Segmenttien investoinnit sisältävät investoinnit aineettomiin (ml. liikearvo) ja aineellisiin hyödykkeisiin.

1.1.-31.12.2015

Tuotot	Tietotekniikkapalvelut	Talousprosessipalvelut
Ulkoinen liikevaihto	108 408	32 238
Palvelumyynti	97 884	32 134
Laite- ja ohjelmistomyynti	10 524	105
Sisäinen liikevaihto	2 104	144
Liikevaihto yhteensä	110 512	32 382
Tulos		
Liikevoitto	6 385	1 152
Muut tiedot		
Investoinnit	12 710	1 577
Poistot	3 939	437

1.1.-31.12.2014

Tuotot	Tietotekniikkapalvelut	Talousprosessipalvelut
Ulkoinen liikevaihto	107 890	37 443
Palvelumyynti	95 357	35 977
Laite- ja ohjelmistomyynti	12 533	1 466
Sisäinen liikevaihto	1 376	190
Liikevaihto yhteensä	109 266	37 633
Tulos		
Liikevoitto	5 613	4 071
Muut tiedot		
Investoinnit	8 289	689
Poistot	4 065	387

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

IFRS, 1 000 €

Täsmäytyslaskelmat

Tuotot	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Raportoitavien segmenttien tuotot	142 895	146 899
Kaikkien muiden segmenttien tuotot	0	0
Sisäisten tuottojen eliminointi	-2 248	-1 566
Konsernin tuotot yhteensä	140 647	145 333
Tulos		
Raportoitavien segmenttien liike-tulos	7 537	9 684
Kaikkien muiden segmenttien liike-tulos	0	19
Rahoituserät	-761	-1 650
Konsernin tulos ennen veroja yhteensä	6 777	8 053
Poistot		
Raportoitavien segmenttien poistot	4 376	4 453
Kaikkien muiden segmenttien poistot	644	188
Konsernin poistot yhteensä	5 020	4 640
Investoinnit		
Raportoitavien segmenttien investoinnit	14 287	8 689
Kaikkien muiden segmenttien investoinnit	290	213
Konsernin investoinnit yhteensä	14 577	8 902

MAANTIETEELLISIÄ ALUEITA KOSKEVAT TIEDOT

Konserni toimii maantieteellisesti pääasiassa Suomessa ja Ruotsissa.

Tuotot (ulkoiset)	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Suomi	73 140	83 253
Muut maat	67 507	62 079
Konsernin tuotot yhteensä	140 657	145 333
Pitkäaikaiset varat		
Suomi	33 284	21 372
Muut maat	53 372	54 640
Konsernin pitkäaikaiset varat	86 656	76 012

5. Liiketoiminnan muut tuotot

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	118	0
Muut	835	124
Yhteensä	953	124

6. Materiaalit ja palvelut

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Ostot tilikauden aikana	8 633	12 972
Varaston muutos	79	53
Ulkopuoliset palvelut	37 404	35 519
Yhteensä	46 117	48 545

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

IFRS, 1 000 €

7. Palkat ja muut työsuhte-etuudet

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Palkat ja palkkiot	54 051	52 100
Henkilöstörahan voittopalkkio	0	0
Eläkevakuutusmaksut ja eläkkeet		
maksupohjaiset eläkejärjestelyt	7 895	7 813
Muut henkilösivukulut	3 139	2 728
Yhteensä	65 085	62 642

Johdon työsuhte-etuuksista kerrotaan liitetiedossa 25 Lähipiiri-informaatio. Osakepalkitsemisesta on lisätietoa liitetiedossa 22.

Konsernin henkilökunta keskimäärin tilikaudella

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Tietotekniikkapalvelut	689	647
Talousprosessipalvelut	91	104
Muut toiminnot	38	24
Yhteensä	818	775

8. Poistot ja arvonalentumiset

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Poistot hyödykeryhmittäin		
Aineettomat hyödykkeet	2 773	1 055
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	2 465	3 585
Poistot yhteensä	5 239	4 640
Konsernireservin vähennys	-219	
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	5 020	4 640

9. Liiketoiminnan muut kulut

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Vapaaehtoiset henkilöstökulut	2 570	2 686
Matkakulut	2 012	1 841
Toimitilakulut	3 641	3 983
Ajoneuvokulut	1 593	1 629
Laite- ja ohjelmistokulut	2 083	1 421
Muut hallintokulut	2 573	3 788
Puhelin- ja datakulut	698	677
Markkinointi-, myynti- ja edustuskulut	1 584	1 845
Liiketoiminnan muut kulut	1 086	2 057
Yhteensä	17 840	19 928

Konsernilla ei ole ollut olennaisia tutkimus- ja kehittämismenoja. Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyy vuokratuloja 5 574 t € (vuonna 2014 5 502 t €).

Tilintarkastajien palkkiot

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Tilintarkastus	207	196
Veroneuvonta	18	7
Muut palvelut	84	82
Yhteensä	309	285

10. Rahoitustuotot ja -kulut

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Osinkotuotot	10	14
Korkotuotot	-37	124
Kurssivoitot	542	232
Rahoitustuotot yhteensä	515	371
Korkokulut	843	1 031
Kurssitappiot	229	989
Muut rahoituskulut	204	1
Rahoituskulut yhteensä	1 276	2 020

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

IFRS, 1 000 €

11. Tuloverot

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	1 719	2 540
Edellisten tilikausien verot	-5	6
Laskennallisen verovelan ja -saamisen muutos	-330	-920
Yhteensä	1 384	1 626

Voimassa olevan verokannan 20,0 % (Suomessa 20,0 % vuonna 2014) mukaisesti laskettujen verojen vertailu tuloslaskelmassa esitettyihin veroihin:

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Tulos ennen veroja	6 777	8 053
Verot laskettuna voim. olevalla verokannalla	1 384	1 626
Ulkomaisten tyttären poikkeavat verokannat	-36	-15
Laskennallisen veron muutos - Ruotsin verokannan muuttuminen		
Laskennallisen veron muutos - Suomen verokannan muuttuminen		
Verotuksessa vähennyskelvottomat kulut	107	128
Verovapaat tuotot	-29	-48
Tappioista kirjaamaton laskennallinen verosaaminen		46
Tilinpäätössiirtojen vaikutus	-47	-106
Aiempiä tilikausia koskevat verot	5	-6
Verot tuloslaskelmassa	1 384	1 626

Sovellettujen verokantojen painotettu keskiarvo oli vuonna 2014 20,4 %.

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verokulut (-) tuotot ovat seuraavat:

2015	Ennen veroja	Verokulu (-)/tuotto	Verojen jälkeen
Myytävässä olevat sijoitukset	5	-1	4
Nettosijoituksesta ulkomaiseen tytäryhtiöön aiheutuvat kurssierot	484	-97	387
Nettosijoituksen suojaus	144	-29	115
Muut muuntoerot	213	0	213
Rahavirran suojaus	127	-25	101
Muut laajan tuloksen erät	973	-152	821

2014	Ennen veroja	Verokulu (-)/tuotto	Verojen jälkeen
Myytävässä olevat sijoitukset	-13	3	-10
Nettosijoituksesta ulkomaiseen tytäryhtiöön aiheutuvat kurssierot	-1 306	261	-1 045
Nettosijoituksen suojaus	-82	16	-66
Muut muuntoerot	-641	0	-641
Rahavirran suojaus	31	-6	25
Muut laajan tuloksen erät	-2 011	274	-1 737

12. Osakekohtainen tulos

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva kauden voitto kauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla.

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto (tuhatta euroa)	4 375	5 012
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana (tuhatta kappaletta)	592	590
Osakekohtainen tulos, perus (EUR/osake)	7,39	8,50
Osakekohtainen tulos, laimennettu (EUR/osake)	7,39	8,50

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

IFRS, 1 000 €

13. Aineelliset hyödykkeet

Koneet ja kalusto	2015	2014
Hankintameno 1.1.	18 936	18 834
Lisäykset	72	285
Lisäykset liiketoimintojen yhdistämisestä	321	64
Vähennykset	-3 374	-289
Siirrot erien välillä	-45	109
Kurssierot	28	-67
Hankintameno 31.12.	15 938	18 936
Kertyneet poistot 1.1.	18 213	18 019
Lisäykset liiketoimintojen yhdistämisestä	0	55
Vähennysten kertyneet poistot	-3 365	-103
Tilikauden poistot	274	287
Kurssierot	19	-44
Kertyneet poistot 31.12.	15 141	18 213
Kirjanpitoarvo 31.12.	797	722
Muut aineelliset hyödykkeet	2015	2014
Hankintameno 1.1.	1 036	1 049
Lisäykset	1 515	503
Vähennykset	-442	-29
Siirto erien välillä	-1 464	-440
Kurssiero	27	-47
Hankintameno 31.12.	671	1 036
Kertyneet poistot 1.1.	555	431
Tilikauden poistot	142	164
Lisäykset liiketoimintojen yhdistämisestä	0	11
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-362	-19
Kurssierot	9	-33
Kertyneet poistot 31.12.	344	555
Kirjanpitoarvo 31.12.	325	481

Rahoitusleasing	2015	2014
Hankintameno 1.1.	8 542	7 916
Lisäykset	1 404	2 278
Vähennykset	-1 232	-1 652
Hankintameno 31.12.	8 714	8 542
Kertyneet poistot 1.1.	4 586	4 074
Siirrot erien välillä		
Vähennysten kertyneet poistot	-1 159	-1 589
Kauden poisto	2 050	2 101
Kertyneet poistot 31.12.	5 477	4 586
Kirjanpitoarvo 1.1.	3 956	3 842
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 238	3 956
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	4 360	5 159

14. Aineettomat hyödykkeet

Konsernin aineettomat hyödykkeet muodostuvat pääosin liikearvosta ja hankituista ohjelmistoista. Konsernilla ei ole olennaista määrää sisäisesti valmistettuja hyödykkeitä. Konsernilla ei ole aineettomia hyödykkeitä, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika.

Liikearvo	2015	2014
Hankintameno 1.1.	62 265	63 563
Lisäykset	8 159	1 512
Kurssiero	1 075	-2 810
Kirjanpitoarvo 31.12.	71 499	62 265

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

IFRS, 1 000 €

Muut aineettomat hyödykkeet	2015	2014
Asiakassuhteet ja tuotemerkit (liiketoimintojen yhdistäminen)		
Hankintameno 1.1.	11 683	10 163
Lisäykset	2 855	2 048
Kurssiero	289	-528
Vähennykset		
Hankintameno 31.12.	14 827	11 683
Kertyneet poistot 1.1.	8 925	8 961
Poistot	748	437
Kurssiero	238	-473
Kertyneet poistot 31.12.	9 911	8 925
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 917	2 758
Muut aineettomat hyödykkeet *	2015	2014
Hankintameno 1.1.	10 627	9 714
Lisäykset	150	561
Lisäykset yrityshankintojen kautta	1	81
Vähennykset	-87	0
Siirrot erien välillä	1 464	330
Kurssierot	-7	-58
Hankintameno 31.12.	12 149	10 627
Kertyneet poistot 1.1.	8 718	8 141
Yrityshankintojen kertyneet poistot	0	15
Vähennysten kertyneet poistot	-18	
Poistot	750	618
Kurssierot	-7	-57
Kertyneet poistot 31.12.	9 443	8 718
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 706	1 910

* Muut aineettomat hyödykkeet sisältävät pääasiassa lisenssejä ja atk-ohjelmistoja

Aineettomat rahoitusleasinghyödykkeet	2015	2014
Hankintameno 1.1.	3 879	1 903
Lisäykset	420	2 098
Vähennykset	-616	-122
Hankintameno 31.12.	3 682	3 879
Kertyneet poistot 1.1.	1 491	580
Siirrot erien välillä		
Vähennysten kertyneet poistot	-616	-121
Kauden poisto	1 228	1 032
Kertyneet poistot 31.12.	2 101	1 491
Kirjanpitoarvo 1.1.	2 388	1 323
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 581	2 388
Muut aineettomat hyödykkeet yhteensä	9 203	7 058
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	80 702	69 321

Liikearvo on allokoitu arvonalentumistestausta varten kassavirtaa tuottaville yksiköille. Kassavirtaa tuottavat yksiköt vastaavat määritettyjä segmenttejä, mikä on taso, jolla johto seuraa liiketoimintaa ja siihen liittyvää liikearvoa. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritelty perustuen käyttöarvolaskelmiin. Laskelmat perustuvat johdon hyväksymiin ennusteisiin, jotka kattavat 3 vuotta. Ennakoidut rahavirrat diskontataan nykyhetkeen.

	2015	2014	2015	2014
	Diskonttauskorko		Allokoitu liikearvo	
Tietotekniikkapalvelut	7,2 %	6,9 %	71 499	62 265
Yhteensä			71 499	62 265

Ennustejakson jälkeiset rahavirrat on ennustettu käyttäen 2 % kasvuoletusta. Käytetty kasvuoletus ei ylitä toimialan pitkäaikaista keskimääräistä kasvua.

Rongo Oy:n liiketoimintojen yhdistämisessä syntyi liikearvoa 8,2 milj. euroa. Liikearvoa ei testattu vielä vuonna 2015 johtuen siitä, että hankinta tapahtui marraskuussa 2015. Viitteitä arvonalentumiselle ei ole esiintynyt tilinpäätösajankohtaan mennessä.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

IFRS, 1 000 €

Laskelmien toteutumiseen vaikuttaa seuraavat käytetyt oletukset:

Ennustettu liikevaihto: Oletusten taustalla on näkemys markkinoiden yleisestä kasvu- ja hintakehityksestä sekä arvio konsernin markkinaosuudesta. Oletusten arvot perustuvat johdon aikaisempaan kokemukseen liiketoiminnan kehittämisestä, tämänhetkiseen markkinaosuuteen sekä aikaisemmin tapahtuneeseen markkinaosuuden kehittymiseen ja ulkopuolisten tahojen antamiin arvioihin alan tulevaisuuden näkymistä.

Henkilöstö- ja muiden kustannusten kehitys: Johdon käyttämät oletukset perustuvat aikaisempaan kokemukseen henkilöstökustannusten kehityksestä, tiedossa oleviin palkankorotussopimuksiin sekä yleiseen näkemykseen henkilöstökustannusten kehittämisestä.

Diskonntauskorko: Laskelmissa käytetty korko on määritetty painotetun pääomakustannuksen (WACC, weighted average cost of capital) avulla. Käytetty korko kuvaa oman ja vieraan pääoman kokonaiskustannusta ottaen huomioon omaisuuseriin liittyvät erityiset riskit. Ilmoitettu diskonttaus korko on määritetty ennen veroja.

Suoritetujen arvonalentumistestien tuloksena yrityksellä ei ole arvonalentumiskirjaustarvetta. Arvonalentumistestauksessa määritetty kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää selkeästi testattujen yksiköiden kirjanpitoarvon, joten johdon käsityksen mukaan laskelmissa käytettyjen keskeisten oletusten ajattelavissa oleva mahdollinen muutos ei aiheuttaisi arvonalentumistilannetta.

15. Myytävissä olevat sijoitukset

Pitkäaikaiset	2015	2014
1.1.	136	149
Käyvän arvon muutokset	5	-13
Arvonalentumiset		
31.12.	142	136

Lyhytaikaiset	2015	2014
1.1.	2	2
31.12.	2	2

Myytävissä olevat sijoitukset muodostuivat pääasiassa rahastosijoituksista sekä vähäisistä osakesijoituksista.

16. Pitkäaikaiset saamiset

	2015	2014
Vakuustalletukset	92	155
Yhteensä	92	155

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

IFRS, 1 000 €

17. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2014 aikana:

Laskennalliset verosaamiset:	31.12.2013	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Kirjattu laajan tuloksen eriin	Kurssiero	31.12.2014
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet: erilainen poistoaika verotuksessa, aktivoidut rahoitusleasinghyödykkeet	242	-95				147
Varaukset	54	-33				22
Työsuhde-etuudet	215	-78			-10	128
Suojauslaskenta	55		-6			49
Vahvistetut tappiot		923			-29	894
Yhteensä	566	719	-6		-39	1 239
Laskennalliset verovelat:						
Aineellisten hyödykkeiden erilainen poistoaika verotuksessa	120	85	-107		-4	94
Rahoitusvarojen arvostus käypään arvoon	20				-3	17
Yrityskauppojen yhteydessä kirjatut aineettomat hyödykkeet	265	450	-96		-12	607
Yhteensä	404	535	-203		-19	719

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2015 aikana:

Laskennalliset verosaamiset:	31.12.2014	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Kirjattu laajan tuloksen eriin	Kurssiero	31.12.2015
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet: erilainen poistoaika verotuksessa, aktivoidut rahoitusleasinghyödykkeet	147	-49				98
Varaukset	22	20				42
Työsuhde-etuudet	128	21			3	152
Suojauslaskenta	49		-25			23
Vahvistetut tappiot	894	130			22	1 046
Yhteensä	1 239	122	-25		25	1 361
Laskennalliset verovelat:						
Aineellisten hyödykkeiden erilainen poistoaika verotuksessa	94		-47		0	48
Rahoitusvarojen arvostus käypään arvoon	17		1			18
Yrityskauppojen yhteydessä kirjatut aineettomat hyödykkeet	607	571	-162		11	1 028
Yhteensä	719	571	-208		12	1 094

Laskennallisista verosaamisista odotetaan realisoituvan 426 tuhatta euroa seuraavan 12 kk:n aikana.

Laskennallisista verovelloista noin 291 tuhatta euroa (2014: 132 tuhatta euroa) odotetaan realisoituvan 12 kk:n kuluessa.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

IFRS, 1 000 €

18. Vaihto-omaisuus

	2015	2014
Aineet ja tarvikkeet	177	256
Yhteensä	177	256

19. Myyntisaamiset ja muut saamiset

	2015	2014
Myyntisaamiset	26 365	25 811
Tuloverosaamiset	1 971	3 423
Muut siirtosaamiset	3 150	3 008
Muut saamiset	92	23
Myyntisaamiset ja muut saamiset yhteensä	31 578	32 265

Myyntisaamisten ja muiden saamisten käyvät arvot vastaavat niiden kirjanpitoarvoa.

20. Rahavarat

	2015	2014
Käteinen raha ja pankkitilit	5 662	13 343
Yhteensä	5 662	13 343

Taseen rahavarat vastaavat rahavirtalaskelmassa esitettyjä rahavaroja. Rahavarojen käyvät arvot eivät eroa kirjanpitoarvosta.

21. Oma pääoma

Osakepääoma

Seuraavassa on esitetty muutokset osakkeiden lukumäärissä.

	Liikkeeseen lasketut osakkeet	Omat osakkeet	Ulkona olevat osakkeet
31.12.2013	590 833	809	590 024
Omien osakkeiden ostaminen		202	
31.12.2013	590 833	1 011	589 822
	Liikkeeseen lasketut osakkeet	Omat osakkeet	Ulkona olevat osakkeet
31.12.2014	590 833	1 011	589 822
Omien osakkeiden ostaminen		808	
Osakeanti	10 000		
Omien osakkeiden myynti		-808	
31.12.2015	600 833	1 011	599 822

Enfo Oyj:llä on yksi osakesarja. Jokaisella osakkeella on yksi ääni. Yhtiön osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään.

Omat osakkeet

Omat osakkeet esitetään taseessa oman pääoman vähennyksenä. Vuonna 2015 Enfo Oyj osti ja myi 808 kpl omia osakkeitaan. Yhtiön hallussa on tilinpäätöspäivänä 1 011 omaa osaketta. Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet vastaavat 0,2 prosenttia osakkeiden ja äänten kokonaismäärästä.

Seuraavassa on esitetty kuvaukset oman pääoman rahastoista.

Ylikurssirahasto

Konsernitaseessa esitetään ylikurssirahastossa sellainen sidottu oma pääoma, joka ei sisälly rekisteröityyn osakepääomaan.

Muuntoerot

Konsernin omaan pääomaan sisältyy muuntoeroja, jotka syntyvät ulkomaisten tytäryritysten omien pääomien sekä sisäisen nettosijoitusta vastaavan lainasaamisen muuntamisesta tilinpäätöspäivän kurssiin.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

IFRS, 1 000 €

Arvonmuutos- ja muut rahastot

Arvonmuutosrahasto sisältää myytävissä olevien sijoitusten realisoitumattomat käyvän arvon muutokset verovaikutuksella vähennettynä sekä sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston.

1.1.2014	1 773
Myytävissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutos	-13
Laskennallisen veron osuus	3
Suojausinstrumenttien rahasto	31
Laskennallisen veron osuus	-6
31.12.2014	1 787
1.1.2015	1 787
Myytävissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutos	5
Laskennallisen veron osuus	-1
svop osakeanti	978
svop omien osakkeiden myynti	3
Suojausinstrumenttien rahasto	127
Laskennallisen veron osuus	-25
31.12.2015	2 875
Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2015	kpl
Osuuskunta KPY	510 174
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	11 202
Enfo Oyj:n henkilöstörahasto HR	10 510
Rongo Cap Oy	6 086
Einari Vidgrén Oy	4 768
Keskisuomalainen Oyj	4 515
Pohjois-Savon Osuuspankki	3 283
Hannu Isotalo Oy	2 979
Kallax Oy	2 848
Arto Herranen	2 712
Muut	41 756
Yhteensä	600 833

Osingot

Tilikaudelta 2014 osinkoa maksettiin 5,9 euroa osakkeelta yhteensä 3 478 tuhatta euroa. Yhtiön hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2015 osinkoa maksetaan 5,9 euroa osakkeelta.

22. Osakepalkitseminen**TULOSPALKKIOJÄRJESTELMÄN EHDOT:**

Konsernin avainhenkilöiden pitkäaikaisena kannustimena on käytetty tulospalkkiojärjestelmää. Hallitus päättää vuosittain ennen tilikauden alkua kohderyhmään kuuluvat henkilöt ja heidän tavoitetasonsa ja asettaa järjestelmän kriteereille tavoitteet. Palkkiojärjestelmän tavoitteet ja niiden täyttyminen määritetään konsernin ja liiketoimintayksiköiden tulostietojen sekä muiden mittareiden (mm. asiakastytyväisyys) perusteella. Maksettava enimmäispalkkio ilmaistaan rahana. Järjestelmän perusteella vuosittain maksettava palkkio maksetaan tilikauden päätyttyä huhtikuun loppuun mennessä osakkeina ja/ tai rahana. Mahdollisten luovutettavien osakkeiden kappalemäärä määräytyy osakkeiden hintana käytettävän osakekohtaisen oman pääoman mukaan. Hallitus voi kuitenkin tehdä päätöksen palkkion maksamisesta kokonaisuudessaan rahana.

Konsernissa on tilikauden 2013 lopussa otettu käyttöön avainhenkilöiden kannustejärjestelmä, johon sovelletaan IFRS 2 standardin mukaista kirjauskäytäntöä. Kannustinjärjestelmän kohderyhmään kuuluvat hallituksen päättämät avainhenkilöt. Kannustinjärjestelmään kuulumisen ehtona on, että avainhenkilö on vakituisessa työsuhteessa yhtiöön ansaintajakson alkaessa ja että avainhenkilö omistaa yhtiön osakkeita hallituksen päätöksen mukaisesti palkkion maksuhetkellä. Yhtiön hallitus päättää jakson ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet budjetin hyväksynnän yhteydessä. Osakepohjaisessa järjestelmässä on kolme yhden vuoden ansaintajaksoa, jotka ovat kalenterivuodet 2014, 2015 ja 2016. Järjestelmästä annetaan palkkiona yhteensä enintään 27.870 osaketta. Vuoden 2014 ansaintajakson palkkio perustui Enfo konsernin ja yksiköiden liikevaihto- ja kannattavuustavoitteisiin. Osa tavoitteista täyttyi ja järjestelmästä annettiin osakkeina vuonna 2015 1 952 kpl.

Vuonna 2013 ja sitä aikaisemmin päättyneiden avainhenkilöiden kannustejärjestelmien mukaiseen takaisinlunastusvelvollisuuteen liittyvä velka on esitetty muissa korottomissa pitkäaikaisissa veloissa.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

IFRS, 1 000 €

23. Rahoitusvelat

	2015		2014	
	Kirjapitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Pitkäaikaiset				
Lainat rahoituslaitoksilta	11 121	11 037	13 487	13 109
Joukkovelkakirjalaina	9 924	9 373	9 902	9 202
Rahoitusleasingvelat	2 186	2 185	3 424	3 429
Yhteensä	23 231	22 625	26 813	25 740
Lyhytaikaiset				
Lainat rahoituslaitoksilta	7 356	6 961	11 919	12 123
Rahoitusleasingvelat	2 729	2 729	3 015	3 021
Johdannaisvelat	139	139	271	271
Yhteensä	10 224	9 829	15 205	15 415

Konsernin rahoitusvelat 31.12.2015 syntyvät lainoista rahoituslaitoksilta, ryhmäjoukkovelkakirjalainasta sekä rahoitusleasingvelasta. Pitkäaikaisten lainojen käypä arvo on laskettu diskonttaamalla tulevat kassavirrat nykyhetken korolla, jolla konserni saisi vastaavaa lainaa tilinpäätöshetkellä.

Johdannaissopimusten nimellisarvot ja käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 27.

Rahoitusleasingsopimukset ovat tyypillisesti 36–48 kk:n sopimuksia, joissa on kiinteä, sopimusajan kattava euromääräinen määritelty maksuerä.

Rahoitusleasingvelkojen erääntymisajat

Rahoitusleasingvelkojen bruttomäärä – vähimmäisvuokrat erääntymisajoin

	2015	2014
Yhden vuoden kuluessa	2 813	3 142
1–5 vuoden kuluessa	2 246	3 435
Yli 5 vuoden kuluessa	37	167
Yhteensä	5 095	6 744
Tulevat rahoituskulut	181	305
Rahoitusleasingvelkojen nykyarvo	4 914	6 440
Rahoitusleasingvelkojen nykyarvo erääntyy seuraavasti:		
Yhden vuoden kuluessa	2 729	3 015
1–5 vuoden kuluessa	2 151	3 282
Yli 5 vuoden kuluessa	34	143
Yhteensä	4 914	6 440
Konsernin muut korolliset velat erääntyvät seuraavasti:		
Pankkilainat:		
1–6 kk	6 889	8 833
6–12 kk	466	3 171
1–5 vuotta	11 121	13 402
Yhteensä	18 477	25 504
Joukkovelkakirjalainat		
1–6 kk		
6–12 kk		
1–5 vuotta	9 924	9 902
Yhteensä	9 924	9 902
Johdannaisvelat		
1–6 kk		
6–12 kk		
1–5 vuotta	139	271
Yhteensä	139	271

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

IFRS, 1 000 €

Korollisten velkojen efektiivisten korkokantojen painotetut keskiarvot 31.12. olivat:

	2015	2014
Pankkilainat	2,6	2,4
Joukkovelkakirjalaina	3,2	3,0
Rahoitusleasingvelat	3,5	3,7

24. Ostovelat ja muut velat

	2015	2014
Pitkäaikaiset muut velat		
Muut pitkäaikaiset korottomat velat	5 005	1 036
Lyhytaikaiset		
Ostovelat	9 691	9 390
Tuloverovelka	676	1 286
Saadut ennakot	510	815
Siirtovelat		
Henkilöstöön liittyvät velat	10 289	9 619
Muut siirtovelat	1 437	1 119
Siirtovelat yhteensä	11 726	10 738
Muut velat	7 061	5 143
Lyhytaikaiset korottomat velat yhteensä	29 664	26 817
Ostovelat ja muut korottomat velat yhteensä	34 669	27 853

Ostovelkojen ja muiden velkojen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa.

25. Lähipiiri-informaatio

Konsernirakenne

Konsernin emo- ja tytäryhtiösuhteet ovat 31.12.2015 seuraavat:

Yhtiön nimi	Kotipaikka	Konsernin osuus osakepääomasta, %	Konsernin osuus äänivallasta, %
Emoyhtiö: Enfo Oyj	Kuopio	100 %	100 %
Enfo Oyj:n tytäryhtiöt:			
Enfo Holdings Oy	Kuopio	100 %	100 %
Enfo Zender Oy	Kuopio	100 %	100 %
Rongo Oy	Espoo	51 %	51 %
Rongo Ohjelmistot Oy	Espoo	51 %	51 %
Enfo Holdings AB	Tukholma	100 %	100 %
Enfo Sweden AB	Göteborg	100 %	100 %
Enfo Forward AB	Göteborg	100 %	100 %
Enfo Systems AB	Göteborg	100 %	100 %
Enfo Zipper AB	Göteborg	100 %	100 %
Enfo Zingle AB	Göteborg	100 %	100 %
Zuite by Enfo Oy	Kuopio	100 %	100 %
Zuite Business Consulting AB	Göteborg	30 %	30 %
Enfo Zuite AB	Göteborg	100 %	100 %
Enfo Pointer AB	Tukholma	100 %	100 %
Enfo EnjoyIT Intergration AB	Göteborg	100 %	100 %
Enfo Framsteg AB	Tukholma	100 %	100 %
Framsteg Denmark ApS	Brøndby	100 %	100 %
Enfo Norway Holdings AS	Lillestøm	100 %	100 %

Zuite Business Consulting AB:ssä määräysvalta syntyy osakassopimusten perusteella. Määräysvallattomien omistajien osuus (70 %) on erotettu omaksi rivikseen konsernituloslaskelmassa ja konsernin omassa pääomassa.

Konsernin muu lähipiiri

Konsernin muu lähipiiri muodostuu Enfo Oyj:n emoyhtiöstä Osuuskunta KPY:stä ja sisaryhtiöistä sekä konsernin johdosta, johon sisältyy konsernin hallitus, toimitusjohtaja sekä konsernin johtoryhmä sekä heidän puolisonsa ja samassa kotitaloudessa asuvat sukulaiset.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

IFRS, 1 000 €

Johdon työsuhte-etuudet	2015	2014
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhte-etuudet	1 906	1 749

Emoyhtiön toimitusjohtajan ja hallituksen tietoja esitetään emoyhtiön tilinpäätöksessä liitetiedossa 5.

Muut lähipiirin kanssa toteutuneet liiketapahtumat ja avoimet saldot	2015	2014
Tavaroiden ja palveluiden myynnit		
Emo- ja sisaryhtiöt	641	389
Liiketoiminnan muut tuotot		
Emo- ja sisaryhtiöt	550	183
Tavaroiden ja palveluiden ostot		
Emo- ja sisaryhtiöt	27	183
Myynti- ja muut saamiset		
Emo- ja sisaryhtiöt	22	8
Osto- ja muut velat		
Emo- ja sisaryhtiöt	0	0

Konserni on tehnyt kahdeksan vuotta kattavan vuokrasopimuksen 1.1.2012 lähtien Osuuskunta KPY:n kanssa koskien Kiinteistö Oy Siilinjärven Lentokapteenissa olevia laittiloja. Vuokravastuu sisältyy vastuulaskelmaan. Konsernilla ei ole muita merkittäviä liiketapahtumia, saamia tai velkoja tai takauksia lähipiirin kanssa.

Enfo myi 1.4.2015 mittauspalveluihin keskittyneen yksikkönsä liiketoiminnan kotimaiselle sähkö- ja tietoverkkojen palvelutuottajalle Voimatelille. Voimatel Oy:n omistaa 100 %:sti Osuuskunta KPY, joka on myös Enfo Oyj:n pääomistaja. Liikkeen luovutuksessa yhdeksän Enfon vakituista työntekijää siirtyi Voimatelille vanhoina työntekijöinä. Myytäviin mittauspalveluihin kuuluivat mittalaitteiden etäluenta- ja ohjauspalvelut, mittareiden elinkaaren hallintapalvelut, taseselvitykset ja energiatietojen raportointi. Enfo-konserni aloitti energiamittareiden etäluenta- eli mittauspalveluliiketoiminnan vuonna 2007.

26. Tiedot yrityshankinnoista

Enfo Oyj osti 2.11.2015 51% Rongo Oy:n osakekannasta. Rongo Oy on suomalainen, informaation hallintaan erikoistunut asiantuntijayritys. Rongo Oy on Rongo konsernin emoyhtiö ja omistaa 100% konserniin kuuluvasta Rongo Ohjelmistot Oy:stä. Rongo alakonserni on yhdistetty konsernitilinpäätökseen 2.11.2015 alkaen. Alakonsernin kahden kuukauden liikevaihto oli 1,3 milj. euroa ja liikevoitto -0,2 milj. euroa. Rongo alakonsernin liiketoiminta kuuluu Tietotekniikkapalvelut-segmenttiin.

Hankinnasta suoritettu vastike

Maksettu käteisenä ja suunnatulla osakeannilla	5 268
Lisäkauppahinta	850
Ehdollinen vastike	4 782
Vastike yhteensä	10 900

Hankittujen varojen ja velkojen arvot hankintapäivänä olivat seuraavat:

Hankinnan kohteen varat ja velat	käypä arvo
Asiakassuhteet	1 957
Tuotemerkit	438
Teknologia	460
Muut aineettomat hyödykkeet	1
Aineelliset hyödykkeet	321
Myynti- ja muut saamiset	2 255
Rahavarat	539
Laskennallinen verovelka	-571
Muut velat	-456
Osto- ja muut lyhytaikaiset velat	-1 765
Hankittu yksilöitävissä oleva nettovarallisuus	3 179
Vähennetään määräysvallattomien osuus	-439
Lisätään: liikearvo	8 159
Hankittu nettovarallisuus	10 900

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

IFRS, 1 000 €

Liikearvo aiheutuu Enfo-konsernin ja Rongo Oy:n välisestä odotetusta synergiaedusta sekä hankitun yrityksen henkilöstöstä.

Hankintaan liittyvät menot 143 tuhatta euroa sisältyvät tuloslaskemassa muihin kuluihin ja rahavirtalaskelmassa liiketoiminnan rahavirtoihin.

Konsernin liikevaihto vuonna 2015 olisi ollut 147,5 milj. euroa ja liikevoitto 8,3 milj.euroa, jos edellä esitetyn Rongo Oy:n hankinta olisi yhdistetty konsernitilinpäätökseen tilikauden 2015 alusta lähtien.

27. Vastuut

Konsernilla on seuraavat vastuut:

Velat, ja niille annetut vakuudet	2015	2014
Rahalaitoslainat	18 477	25 407
Yrityskiinnitys	0	11 396
Tytäryhtiöosakkeet	0	16 395

Konserni solmi tilikauden aikana rahoituslaitosten kanssa uuden Creditors Agreement -sopimuksen. Sopimuksella korvattiin kiinnitys- ja osakepannit.

Johdannaissopimukset	2015	2014
Koronvaihtosopimukset		
Käypä arvo	-115	-243
Nimellisarvo SEK (13 074 320 SEK)	1 423	4 176
Nimellisarvo EUR	5 850	6 750

Leasingvastuut	2015	2014
Alkaneella tilikaudella maksettavat	3 637	3 436
Myöhemmin maksettavat	2 500	3 535
Yhteensä	6 137	6 971
Muut vuokravastuut	7 315	6 668
Muut vastuusitoumukset	45	118
Pankkitakaukset	208	330
Yhteensä	7 568	7 116
Yhteensä	13 705	14 086

Konsernin vuokrasopimusveloitteet liittyvät vuokralle otettuihin toimitiloihin, autoihin ja muihin vuokralle otettuihin hyödykkeisiin.

Vuokra- ja leasingvastuiden eräntymisajat	2015	2014
Muut vuokrasopimukset - vähimmäisvuokrien kokonaismäärä	13 452	13 638
Yhden vuoden kuluessa	6 393	6 074
Yli yhden ja enintään viiden vuoden kuluttua	7 058	7 564
Yli viiden vuoden kuluttua		
Yhteensä	13 451	13 638

Sopimukseen ei sisälly merkittäviä alivuokrasuhteita eikä ehdollisia vuokria.

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS (FAS)

-
- 71 TULOSLASKELMA
 - 72 TASE
 - 73 RAHOITUSLASKELMA
 - 74 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT
 - 82 TILINPÄÄTÖKSEN PÄIVÄYS JA ALLEKIRJOITUKSET
 - 82 TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ
 - 83 TILINTARKASTUSKERTOMUS ENFO OYJ:N YHTIÖKOKOUKSELLE

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA (FAS)

FAS, 1 000 €

	VIITE	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Liikevaihto	2	45 912	49 254
Liiketoiminnan muut tuotot	3	4 917	3 674
Materiaalit ja palvelut	4	-20 394	-21 125
Henkilöstökulut	5	-16 730	-18 261
Poistot ja arvonalentumiset	6	-647	-676
Liiketoiminnan muut kulut	7	-8 715	-9 236
Liikevoitto		4 342	3 631
Rahoitustuotot ja kulut	8	1 787	-871
Voitto/tappio ennen satunnaisia eriä		6 129	2 761
Satunnaiset erät	9	1 000	3 850
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		7 129	6 611
Tuloverot	10	-1 426	-1 383
Tilikauden voitto/tappio		5 703	5 228

EMOYHTIÖN TASE (FAS)

FAS, 1 000 €

VASTAAVAA	VIITE	31.12.2015	31.12.2014
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	11	1 033	1 556
Aineelliset hyödykkeet	12	160	136
Sijoitukset			
Osuudet saman konsernin yrityksissä	13	30 541	19 606
Muut osakkeet ja osuudet	13	45	44
Pysyvät vastaavat yhteensä		31 779	21 342
Vaihtuvat vastaavat			
Vaihto-omaisuus	14	165	183
Pitkäaikaiset saamiset	15	35 768	35 111
Lyhytaikaiset saamiset	16	30 018	32 666
Rahoitusarvopaperit	17	2	2
Rahat ja pankkisaamiset	18	4 860	12 709
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		70 813	80 670
VASTAAVAA YHTEENSÄ		102 592	102 012

VASTATTAVAA	VIITE	31.12.2015	31.12.2014
Oma pääoma			
Osakepääoma	19	265	265
Ylikurssirahasto	19	13 316	13 316
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	19	2 893	1 912
Muut rahastot	19	11 576	11 562
Edellisten tilikausien voitto / tappio		15 743	13 912
Tilikauden voitto / tappio		5 703	5 228
Oma pääoma yhteensä		49 498	46 194
Pakolliset varaukset		95	105
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen	20	25 769	23 487
Lyhytaikainen	21	27 230	32 225
Vieras pääoma yhteensä		52 999	55 712
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		102 592	102 012

EMOYHTIÖN RAHOITUSLASKELMA

FAS, 1 000 €

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden tulos	5 703	5 228
Oikaisut liikevoittoon		
Poistot	647	676
Käyttöomaisuuden luovutustappiot		48
Rahoituserät	-1 787	871
Pakolliset varaukset	-11	-53
Satunnaiset erät	-1 000	-3 850
Verot	1 426	1 383
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuuden muutos, lisäys (-), vähennys (+)	18	-18
Lyhytaikaisten korottomien saamisten muutos, lisäys (-), vähennys (+)	550	1 663
Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos, lisäys (+), vähennys (-)	-73	-351
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-1 056	-1 276
Saadut osingot	10	14
Saadut korot ja muut rahoitustuotot	332	806
Maksetut verot	-1 290	-2 156
Konsernitilisaamisten/velkojen muutos	-51	-3 471
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	3 417	-486

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin		-23
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-149	-364
Aineellisten hyödykkeiden luovutukset		25
Tytäryritysten hankinta	-4 458	
Pitkäaikaisten saamisten vähennys		4 185
Muiden sijoitusten muutos	0	
Investointien rahavirta yhteensä	-4 607	3 824
Rahoituksen rahavirta		
Osingonmaksu	-3 478	-3 185
Omien osakkeiden hankinta/myynti	-1	-16
Osakeanti		
Lainojen nostot	11 501	20 048
Joukkovelkakirjalainan nosto		10 000
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-18 531	-12 292
Lainasaamisten lisäys		-11 443
Konserniavustus	3 850	4 100
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-6 659	7 211
Rahavarojen muutos	-7 849	10 549
Rahavarat 1.1.	12 709	2 160
Rahavarat 31.12.	4 860	12 709

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen liitetiedot

Enfo Oyj kuuluu Osuuskunta KPY konserniin, jonka emoyhteisö on Osuuskunta KPY, kotipaikka on Kuopio. Osuuskunta KPY:n tilinpäätös on saatavissa Kauppakatu 18, 70100 Kuopio.

Tuloslaskelman liitetiedot

1. TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu noudattaen suomalaista tilinpäätöskäytäntöä (FAS).

Konsernitilinpäätös on laadittu IFRS:n mukaisesti ja siinä käytetyt laadintaperiaatteet on kuvattu konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 2.

Arvostusperiaatteet

PYSYVIEN VASTAAVIEN ARVOSTAMINEN

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen välittömään hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina käyttöomaisuusosien taloudellisen pitoajan perusteella.

Poistoajat ovat:

Aineettomat hyödykkeet	3-5 vuotta
Muut koneet ja kalusto	3-5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	10 vuotta

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot on kirjattu pääsääntöisesti vuosikuluiksi niiden syntymisvuonna.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on esitetty painotetun keskimääräisen hankintahinnan tai sitä alemman jälleenhankintahinnan tai todennäköisen myyntihinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Rahoitusomaisuusarvopaperit on arvostettu hankintamenoa tai sitä alemmaksi markkinahintaan.

Tuottojen jaksottaminen

Tuotot palveluista tuloutetaan sillä tilikaudella, jolla palvelu suoritetaan. Kun palvelut suoritetaan tietyssä ajanjaksona, tuotot kirjataan tasaerinä kyseiselle ajanjaksolle, ellei joku muu menetelmä kuvaa paremmin valmiusastetta.

Eläkkeet

Yhtiön eläketurva on hoidettu ulkopuolissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna.

Laskennalliset verosaamiset

Jaksotuseroista johtuvat laskennalliset verosaamiset on merkitty taseeseen. Laskennallisten verosaamisten merkitseminen taseeseen perustuu johdon arvioon liiketoiminnan kehittymisestä ja sen perusteella laadittuun suunnitelmaan laskennallisten verosaamisten hyödyntämisestä.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

FAS, 1 000 €

2. Liikevaihdon maantieteellinen jakautuminen

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Maantieteellisesti		
Suomi	41 785	45 745
EU-maat	4 116	3 481
Muut maat	11	29
Yhteensä	45 912	49 254

3. Liiketoiminnan muut tuotot

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	0	0
Muut	4 914	3 674
Yhteensä	4 917	3 674

4. Materiaalit ja palvelut

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Ostot tilikauden aikana	4 877	7 156
Varastojen muutos	18	-18
Ulkopuoliset palvelut	15 500	13 987
Yhteensä	20 394	21 125

5. Henkilöstökulut

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Palkat ja palkkiot	13 520	14 840
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	2 490	2 693
Muut henkilösivukulut	719	728
Yhteensä	16 730	18 261
Henkilökunnan lukumäärä		
Keskimäärin	253	263
Johdon palkat ja palkkiot		
Toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa sekä hallituksen jäsenet	365	372

6. Poistot ja arvonalentumiset

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Suunnitelman mukaiset poistot		
Aineettomat hyödykkeet	553	512
Liikearvo	0	0
Muut koneet ja kalusto	94	164
Yhteensä	647	676

7.1 Liiketoiminnan muut kulut

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Muut henkilöstökulut	937	1 207
Matkakulut	636	624
Toimitilakulut	1 897	2 027
Ajoneuvokulut	620	676
Laitte- ja ohjelmistokulut	1 866	1 442
Muut hallintokulut	1 116	1 329
Puhelin- ja datakulut	256	298
Markkinointi-, myynti- ja edustuskulut	781	1 025
Liiketoiminnan muut kulut	606	608
Yhteensä	8 715	9 236

7.2 Tilintarkastajan palkkiot

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Tilintarkastus	94	79
Veroneuvonta	11	2
Muut palvelut	33	71
Yhteensä	138	152

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

FAS, 1 000 €

8. Rahoitustuotot ja -kulut

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Osinkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	9	14
Muilta	1	0
Yhteensä	10	14
Korkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	1 799	2 218
Muilta	39	29
Yhteensä	1 838	2 247
Muut rahoitustuotot		
Kursssivoitot	1 270	819
Yhteensä	1 270	819
Rahoitustuotot yhteensä	3 117	3 080
Arvon alentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä		5
Arvon alentumisen palautus	-1	
Arvon alentumiset yhteensä	-1	5
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	134	200
Muille	869	804
Kurssitappiot	329	2 942
Yhteensä	1 331	3 946
Rahoituskulut yhteensä	1 330	3 951
Rahoitustuottoihin ja -kuluihin sisältyy		
Kurssitappioita/voittoja (netto)	941	-2 123
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	1 787	-871

9. Satunnaiset erät

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Konserniavustus	1 000	3 850

10. Tulovero

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	1 412	1 300
Edellisten tilikausien verot	-10	-2
Laskennallisen verosaamisen muutos	24	84
Yhteensä	1 426	1 383

Laskennallinen verosaaminen johtuu negatiivisesta poistoerosta, joka on 277 514,59 euroa ja pakollisesta varauksesta. Rahavirtojen suojaukseen liittyvän korkoswapin laskennallinen verosaaminen on kirjattu omaan pääomaan. Laskennallisen verosaamisen määrä on esitetty kohdassa 15.

TASEEN LIITETIEDOT

11. Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	31.12.2015	31.12.2014
Hankintameno 1.1.	797	797
Lisäykset		
Vähennykset		
Hankintameno 31.12.	797	797
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-745	-702
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		
Tilikauden poisto	-40	-42
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-785	-745
Kirjanpitoarvo 1.1.	53	95
Kirjanpitoarvo 31.12.	12	53

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

FAS, 1 000 €

Liikearvo	31.12.2015	31.12.2014
Hankintameno 1.1.	9 788	9 788
Hankintameno 31.12.	9 788	9 788
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-9 788	-9 788
Tilikauden poisto	0	0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-9 788	-9 788
Kirjanpitoarvo 1.1.	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	31.12.2015	31.12.2014
Hankintameno 1.1.	6 119	5 546
Lisäykset	24	364
Siirrot erien välillä	6	210
Vähennykset	0	0
Hankintameno 31.12.	6 149	6 119
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-4 615	-4 145
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0	0
Tilikauden poisto	-513	-470
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-5 128	-4 615
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 504	1 400
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 021	1 504
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	1 033	1 556

12. Aineelliset hyödykkeet

Koneet ja kalusto	31.12.2015	31.12.2014
Hankintameno 1.1.	6 894	7 018
Lisäykset	0	23
Vähennykset	0	-146
Hankintameno 31.12.	6 894	6 894
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-6 770	-6 679
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0	73
Tilikauden poisto	-94	-164
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-6 864	-6 770
Kirjanpitoarvo 1.1.	124	339
Kirjanpitoarvo 31.12.	30	124
Muut aineelliset hyödykkeet	31.12.2015	31.12.2014
Hankintameno 1.1.	5	5
Hankintameno 31.12.	5	5
Kirjanpitoarvo 1.1.	5	5
Kirjanpitoarvo 31.12.	5	5
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	31.12.2015	31.12.2014
Hankintameno 1.1.	6	216
Lisäys	125	0
Vähennys/siirto	-6	-210
Kirjanpitoarvo 31.12.	125	6
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	160	136

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

FAS, 1 000 €

13. Sijoitukset

	31.12.2015	31.12.2014
Osuudet saman konsernin yrityksissä		
Kirjanpitoarvo 1.1.	19 606	19 606
Lisäys	10 934	
Kirjanpitoarvo 31.12.	30 541	19 606

Konserniyritykset on esitetty IFRS-tilinpäätöksen liitetietona.

	31.12.2015	31.12.2014
Muut osakkeet ja osuudet		
Kirjanpitoarvo 1.1.	44	49
Vähennykset		-5
Arvonlennuksen palautus	1	
Kirjanpitoarvo 31.12.	45	44
Sijoitukset yhteensä	30 586	19 650

14. Vaihto-omaisuus

	31.12.2015	31.12.2014
Aineet ja tarvikkeet 1.1.	183	165
Varaston muutos	-18	18
Yhteensä	165	183

15. Pitkäaikaiset saamiset

	31.12.2015	31.12.2014
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Lainasaamiset	35 624	34 846
Yhteensä	35 624	34 846
Laskennallinen verosaaminen	98	147
Muut pitkäaikaiset saamiset	45	118
Yhteensä	35 768	35 111

16. Lyhytaikaiset saamiset

	31.12.2015	31.12.2014
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	310	384
Lainasaamiset	3 779	3 696
Konsernitilisaamiset	10 469	11 443
Muut siirtosaamiset	8 111	9 054
Yhteensä	22 670	24 577
Myyntisaamiset	5 900	6 841
Siirtosaamiset		
Eläkevakuutusmaksut	276	52
Tuloverosaamiset	192	304
Ostolaskujaksotukset	858	780
Muut siirtosaamiset	104	90
Yhteensä	1 430	1 227
Muut saamiset	18	21
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	30 018	32 666

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

FAS, 1 000 €

17. Rahoitusarvopaperit

	31.12.2015	31.12.2014
Osakkeet ja osuudet		
Kirjanpitoarvo	2	2
Muutos	0	
Rahoitusarvopaperit (kirjanpitoarvo) yhteensä	2	2

18. Rahat ja pankkisaamiset

	31.12.2015	31.12.2014
Rahat pankkitilillä	4 860	12 709
Yhteensä	4 860	12 709

19. Oma pääoma

	31.12.2015	31.12.2014
Osakepääoma 1.1.	265	265
Osakepääoma 31.12.	265	265
Ylikurssirahasto 1.1.	13 316	13 316
Ylikurssirahasto 31.12.	13 316	13 316
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	1 912	1 912
Omien osakkeiden myyntivoitto	3	
Osakeanti	978	
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	2 893	1 912
Muut rahastot 1.1.	11 562	11 536
Suojausrahaston muutos	101	25
Muut rahastot 31.12.	11 663	11 562

	31.12.2015	31.12.2014
Edellisten tilikausien tulos 1.1.	19 140	17 113
Osingonjako	-3 478	-3 185
Omien osakkeiden rahaston muutos	-5	-16
Edellisten tilikausien tulos 31.12.	15 657	13 912
Tilikauden voitto/tappio	5 703	5 228
Oma pääoma yhteensä 31.12.	49 498	46 194

Laskelma jakokelpoisesta omasta pääomasta 31.12.

Edellisten tilikausien tulos	15 657	13 912
Muut rahastot	11 663	11 562
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	2 893	1 912
Tilikauden tulos	5 703	5 228
Yhteensä	35 917	32 613

Omia osakkeita koskevat tiedot ja suurimmat osakkeenomistajat on esitetty konsernin liitetiedoissa kohdassa 21.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

FAS, 1 000 €

20. Pitkäaikainen vieras pääoma

	31.12.2015	31.12.2014
Velat jotka erääntyvät alle 5 v.		
Lainat rahoituslaitoksille	11 121	13 487
Ryhmäjoukkovelkakirjalaina 2014/2019 1,85 %	10 000	10 000
Muut pitkäaikaiset velat	4 648	
Pitkäaikaiset velat yhteensä	25 769	23 487

21. Lyhytaikainen vieras pääoma

	31.12.2015	31.12.2014
Lainat rahoituslaitoksille	7 356	11 919
Lainat yhteensä	7 356	11 919
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	80	105
Muut velat	11 191	12 089
Yhteensä	11 272	12 194
Ostovelat	2 842	2 678
Saadut ennakot	510	559
Siirtovelat		
Henkilöstöön liittyvät velat	2 652	2 971
Kuluvaraukset	153	221
Yhteensä	2 805	3 192
Muut velat		
Johdannaisten arvostusvelka	139	271
Muut velat	2 307	1 411
Yhteensä	2 446	1 683
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	27 230	32 225

22. Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut

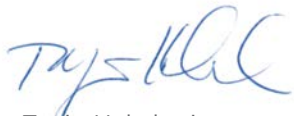
	31.12.2015	31.12.2014
Velat, joiden vakuudeksi on annettu omaisuutta		
Rahalaitoslainat	18 477	25 407
Lainat yhteensä	18 477	25 407
Annetut vakuudet		
Yrityskiinnitykset	0	11 396
Tytäryhtiöosakkeet	0	16 396

Yhtiö solmi tilikauden aikana rahoituslaitosten kanssa uuden Creditors Agreement -sopimuksen. Sopimuksella korvattiin kiinnitys- ja osakepantit.

Vastuusitoumukset ja muut vastuut	31.12.2015	31.12.2014
Leasingvastuut		
Leasingsopimuksista maksettavat määrät		
Alkaneella tilikaudella maksettavat	6 019	6 127
Myöhemmin maksettavat	5 311	7 165
Yhteensä	11 330	13 291
Muut vastuusitoumukset		
Talletukset vuokravakuutena taseessa	45	118
Pankkitakaukset	208	330
Vuokravastuut	6 532	5 437
Osakkeiden takaisinlunastussitoumukset	152	170

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUS

Kuopiossa 1.3.2016

Tapio Hakakari

Lauri Kerman

Timo Kärkkäinen

Soili Mäkinen

Arto Herranen
Toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kuopiossa 1.3.2016

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Pekka Loikkanen
KHT

TILINTARKASTUSKERTOMUS ENFO OYJ:N YHTIÖKOKOUKSELLE

Olemme tilintarkastaneet Enfo Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2015. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnitellamme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan, taikka rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat

ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Kuopiossa 1. päivänä maaliskuuta 2016

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Pekka Loikkanen
KHT

**SIMPLER, SMOOTHER,
SMARTER BUSINESS**
IN THE DIGITAL DIMENSION

ENFO OYJ

SUOMI

päätoimipaikka

Viestikatu 7

70600 Kuopio

www.enfo.fi

ENFO SWEDEN AB

RUOTSI

Lindholmspiren 3B

40276 Göteborg

www.enfo.se